

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vzdělávání pedagogů kadeřnického a kosmetického oboru

Educating teachers in hairdressing and cosmetic field

Jakub Syllte

Vedoucí práce: Ing. Karolina Duschinská, Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Pedagogika – Základy společenských věd se zaměřením na vzdělávání

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Vzdělávání pedagogů kadeřnického a kosmetického oboru vypracoval pod vedením vedoucí práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 13.7.2016

.....

Mé poděkování patří především Ing. Karolině Duschinské, Ph. D. za odborné vedení, rady a inspiraci při zpracování této práce. Dále pak pedagogům, jež se mnou spolupracovali při získávání údajů pro výzkumnou část. A rovněž kolegům z asociace Fisy, asociace kadeřníků, asociace středních odborných škol a středních odborných učilišť pro obory – kadeřník, kosmetička, vizážista, vlasový stylist v rámci České republiky.

ANOTACE

Ve své bakalářské práci s názvem „Vzdělávání pedagogů kadeřnického a kosmetického oboru“ se zabývám problematikou dalšího vzdělávání pedagogů odborného výcviku. V teoretické části práce definuji další vzdělávání, terminologii kadeřnického a kosmetického oboru a specifikuji současné oblasti vzdělávání těchto oborů. Dále popisuji problematiku vzdělávání a srovnávám vzdělávání v České republice a Itálii. Ve výzkumné části jsem nejprve zformuloval cíle a popsal celý výzkum, tedy kvantitativní a kvalitativní šetření. Pro svou práci jsem zvolil metodu dotazníkové šetření a následně polostrukturovaného rozhovoru. Dotazníkové šetření má pouze orientační charakter. Polostrukturované rozhovory s pedagogy odborného výcviku v oboru kadeřník jsem analyzoval pomocí otevřeného kódování. Na základě zjištěných údajů obou částí výzkumu jsem zodpověděl výzkumné otázky. Tím jsem splnil cíl této práce.

KLÍČOVÁ SLOVA

Pedagog, další vzdělávání, nový trend, kadeřník, kosmetička

ANNOTATION

In my thesis titled "Educating teachers in hairdressing and cosmetic field" I m tackling with issues of further educational training of the teachers. The theoretical part defines further education, terminology of hairdressing and cosmetic industry and specifies the current field of education in these fields. I describe the issue of education and comparing education in the Czech Republic and Italy. In the research section I firstly formulated objectives and described the whole research, meaning the quantitative and qualitative investigation. For my thesis I chose the method of questionnaire and subsequent semi-structured interview. The questionnaire survey is rather indicative only. Half-structured interviews with educators in the professional field I analyzed by using open coding. I answered the research questions based on the outcome data of both parts of the research. That's how I had achieved the objective of this work.

KEYWORDS

Educator, further education, a new trend, hairdresser, beautician

Obsah

1	Úvod	8
2	Vzdělávání dospělých	10
2.1	Definice vzdělávání dospělých	10
2.2	Role vzdělávání dospělých ve společnosti	10
2.3	Význam vzdělávání pro pedagogy odborného výcviku	11
2.4	Přínosy vzdělávání pro pedagogy odborného výcviku	12
2.5	Podstata dalšího odborného vzdělávání pedagogů odborného výcviku	12
3	Kadeřnický a kosmetický obor.....	13
3.1	Historie oborů kadeřník, kosmetička	13
3.2	Kadeřník	13
3.3	Kosmetička	14
3.4	Móda	14
3.5	Módní trend.....	15
3.5.1	Proces vzniku módního trendu.....	15
3.6	Vztah mezi módním trendem a obory kadeřník, kosmetička	16
3.7	Přínosy dalšího vzdělávání v oblasti nových trendů.....	16
4	Oblasti dalšího vzdělávání pedagogů odborného výcviku.....	18
4.1	Oblasti vzdělávání oboru kadeřník	18
4.1.1	Metodologické vzdělávání, poradenství a diagnóza	18
4.1.2	Technologické vzdělávání	19
4.1.3	Rozšířené nadstandartní vzdělávání.....	20
4.2	Oblasti vzdělávání oboru kosmetička	21
4.2.1	Metodologické vzdělávání, poradenství a diagnóza	21
4.2.2	Technologické vzdělávání	22
4.2.3	Rozšířené nadstandartní vzdělávání.....	23

5	Problematika dalšího vzdělávání pedagogů odborného výcviku	24
5.1	Kvalita dalšího vzdělávání	24
5.2	Složky kvalita dalšího vzdělávání.....	25
5.2.1	Vzdělávací instituce	25
5.2.2	Vzdělávací programy	25
5.2.3	Lektor dalšího vzdělávání	26
5.3	Finanční, časové a dopravní možnosti pedagogů	27
5.4	Odbornost pedagogů	28
5.5	Nabízené možnosti dalšího vzdělávání	28
5.6	Formy dalšího vzdělávání	29
5.7	Porovnání kvality vybraného školení v České republice a Itálii.....	31
6	Výzkumná část	35
6.1	Upřesnění problematiky	35
6.2	Zdůvodnění potřeby výzkumu	36
6.2.1	Hlavní cíl výzkumu.....	36
6.3	Příprava materiálů pro výzkum.....	36
6.4	Metoda sběru dat.....	37
7	Kvantitativní výzkum	38
7.1	Cíle kvantitativního výzkumu	38
7.2	Metody výzkumu	39
7.3	Výzkumné otázky	39
7.4	Výběr respondentů	39
7.5	Strategie sběru dat.....	40
7.6	Metoda zpracování výsledků	41
7.7	Analýza vybraných otázek.....	41
7.7.1	Analýza kadeřnického oboru	41

7.7.2	Analýza kosmetického oboru.....	49
7.8	Výsledky kvantitativního výzkumu	56
8	Kvalitativní výzkum.....	61
8.1	Cíle kvalitativního výzkumu.....	61
8.2	Metody výzkumu	62
8.3	Výzkumné otázky	63
8.4	Výzkumný vzorek.....	63
8.5	Strategie sběru dat.....	63
8.6	Strategie zpracování výsledků	65
8.7	Analýza a interpretace dat.....	65
8.8	Diskuze	76
9	Navrhovaná opatření	84
9.1	Koncept vzdělávání pedagogů odborného výcviku v oboru kadeřník	84
9.2	Další problematika	86
10	Závěr.....	88
11	Seznam použitých informačních zdrojů.....	89
12	Seznam příloh.....	91

1 Úvod

Třetím rokem vykonávám funkci předsedy asociace Fisy, jež působí jako asociace kadeřníků a asociace středních odborných škol, středních odborných učilišť v oborech – kadeřník, kosmetička, vizážista, vlasový stylist v rámci České republiky. Díky tomu se věnuji veškerým projektům, které asociace organizuje a jakými jsou například Mistrovství České republiky Junior Koruna kreativity, Akademie vzdělávání Step by Step pro studenty a mnohé další. Pohybuji se stále mezi studenty a pedagogy těchto oborů a řeším s nimi nejružnější problematiky, které je momentálně postihují.

Současným fenoménem, který řeším prostřednictvím asociace s Hospodářskou komorou a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy je odborná úroveň pedagogů v oborech kadeřník, kosmetička, jež není optimální. Budoucí vizí Národního ústavu vzdělávání a MŠMT jsou mistrovské zkoušky pro všechny řemeslné obory, které by měly eliminovat počet nevyhovujících učitelů. Ač se na tomto projektu podílím a v rámci asociace společně s kolegy připravuji koncept této zkoušky pro výše zmíněné obory, považuji za primární skutečnost problematiky dalšího vzdělávání pedagogů. Jestliže pedagogové nejsou dostatečně vzdělání, nemohou logicky konat mistrovskou zkoušku, na kterou nebudou připraveni. Obory kadeřník, kosmetička jsou velmi specifické ve svých potřebách a požadavcích na další profesní či odborné vzdělávání. Trh práce klade stále větší požadavky na služby. Pedagogové odborného výcviku vzdělávají a zároveň vychovávají budoucí profesionály těchto oborů. Z mého pohledu je jejich úloha ve školství stěžejní.

V teoretické části vycházím především z odborné literatury, věnující se vzdělávání a především vzdělávání dospělých, dále současnému pojetí profesí kadeřník, kosmetička. Pro teoretickou část jsou výchozí oblasti dalšího vzdělávání jednotlivých oborů a jejich následné možnosti či formy. Spjatá tematika s těmito obory je móda a módní trend, z nichž vychází inovace a současné pojetí ideálních poskytovaných kadeřnických a kosmetických služeb.

Ve výzkumné části se snažím zjistit a objasnit kompletní současnou problematiku těchto oborů po stránce profesní. Záměrem je aplikovat zjištěná data pro následující opatření a

v rámci asociace Fisy vytvořit nový koncept dalšího vzdělávání pedagogů, který bude funkční a platný na celém území České republiky.

Předpokladem kvalitního vzdělávání učitelů praktického výcviku je zvýšení úrovně studentů, absolventů těchto oborů a posílit tím řemesla na trhu práce. Naše služby jsou velmi vyhledávané cizinci a okolními sousedícími státy pro svou kvalitu. Abychom udrželi tuto úroveň služeb, je zapotřebí pracovat na jejich rozvoji a inovaci.

2 Vzdělávání dospělých, další vzdělávání pedagogů

Se vzděláváním pedagogů úzce souvisí pojmy vzdělávání dospělých, další vzdělávání, sebevzdělávání a další profesní vzdělávání, odborné vzdělávání.

2.1 Definice vzdělávání dospělých

Pojem „vzdělávání dospělých“ označuje celkový souhrn organizovaných vzdělávacích procesů jakéhokoliv obsahu, úrovně a metody, formálního nebo jiného, které prodlužují nebo nahrazují prvotní vzdělávání na školách, kolejích a univerzitách či v učňovských zařízeních, v nichž osoby, považované ve společnosti za dospělé, rozvíjejí své způsobilosti, obohacují znalosti, zdokonalují své technické a profesní kvalifikace, případně se orientují jiným směrem, mění své postoje a chování s cílem znásobení perspektivy plného osobního rozvoje a účasti na harmonickém a nezávislém sociálním, ekonomickém a kulturním hnutí (Pavlík, Chaloupka, Kohout 1997, s. 16). Vzdělávání dospělých se nevztahuje na veškeré učení, ale na učení systematické, plánované, cílevědomé (Beneš 2003, s. 15). Vzdělávání je celoživotní proces. Nároky na další vzdělávání klade inovativní společnost.

2.2 Role vzdělávání dospělých ve společnosti

Pravděpodobně nikdy v historii lidstva nebyla vzdělávání přisuzována tak výrazná hodnota. Odvěká idea rozvoje společnosti pomocí všeobecného, všeprostupujícího a permanentního vzdělávání (starověké Řecko, Komenský, osvícenství) dnes dosahuje své totální realizace. Jeho chápání jako strategického bodu rozvoje společnosti se projektuje do nárůstu objemu finančních prostředků, které jsou na realizaci vzdělávacích aktivit poskytovány, jakož i do překotného rozvoje nových učebních metod a forem (Šeřák, Dvořáková 2009, s. 16). Chápeme-li vzdělávání dospělých jako organizovaný a institucionalizovaný proces, pak musí existovat společenský zájem tyto instituce zakládat a podporovat (Beneš 2003, s. 15). Vzdělávání člověka nemůže být omezeno jen na dobu dětství a mládí, ale naopak provází všechny věkové stupně. Ideu celoživotního vzdělávání lze vystopovat u Jana Ámose Komenského. Komenskému nejde jen o rozumovou výchovu člověka, ale i o formování charakteru a kultury jednání, v podstatě o rozvoj celé osobnosti člověka. Vychází přitom z přesvědčení, že každý člověk by měl být zdokonalován a přiměřeně vzděláván (Mužík 2004, s. 21). Vzdělávání je současným fenoménem a zdrojem dalšího lidského poznání.

2.3 Význam dalšího vzdělávání pro pedagogy odborného výcviku

Zahrnuje veškeré edukační aktivity dospělého jedince, který již dosáhl určitého stupně vzdělání a vstoupil na trh práce. Pojem bývá často nepřesně používán jako synonymum pojmu vzdělávání dospělých nebo dokonce celoživotní vzdělávání. Další vzdělávání dospělých má převážně neformální charakter a dělíme ho na vzdělání občanské, zájmové a profesní (Šeřák, Dvořáková 2009, s. 33). V případě pedagogů, jež vyučují odborné praktické předměty, je další vzdělávání procesem osvojování nových metodických postupů, technologií a obecných inovací především v praktické rovině. Další vzdělávání není podmíněno žádnými pravidelnými časovými intervaly, vychází z individuálních potřeb a nároků na kompetence, odbornost pedagogů. Další metodou vzdělávání je rovněž sebevzdělávání. To je pro profesi pedagoga odborného výcviku, obzvláště pak v oborech kadeřník, kosmetička, rovněž důležité. Sebeučení (sebevzdělávání) se dá definovat jako sebeřízené učení, kdy jednotlivec nebo skupina určuje cíle, účely, programy, metody, tempo a styl. Existují názory, že toto učení vede k lepším výsledkům, je efektivnější a motivovanější. Účelem tohoto učení je zvládnutí rodinných a osobních nebo pracovních problémů nebo úkolů, ale (i když v menší míře) uspokojování poznávacích zájmů (Beneš 2003, s. 170). V oborech kadeřník, kosmetička vyhledává pedagog v rámci sebevzdělávání ty oblasti, jež jsou pro jeho profesi stěžejní. Další profesní vzdělávání je významnou součástí dalšího vzdělávání a označuje všechny formy profesního a odborného vzdělávání v průběhu aktivního pracovního života, které se odehrávají po skončení odborného vzdělávání a přípravy na povolání ve školském systému. Jeho posláním je rozvíjení postojů, znalostí a schopností vyžadovaných pro výkon určitého povolání (Šeřák, Dvořáková 2009, s. 41 cit. dle Palán, 2003). Odborné vzdělávání získané v odborných a vysokých školách je ve většině zemí státně regulováno. To platí pro učební plány, délku školní návštěvy, kvalifikaci učitelů, certifikaci a hierarchizaci dosaženého vzdělání. V okamžiku, kdy prvně získaná kvalifikace se stává jenom možnou vstupenkou do povolání, ale je vždy jenom předběžná, přebírá další vzdělávání roli dosavadního systému odborného vzdělávání. Další kvalifikační vzdělávání je jeden z nejrychleji expandujících sektorů služeb a co do počtu účastníků a výše vynaložených prostředků nejrychleji rostoucí vzdělávací sektor. I subjektivní hodnota dalšího vzdělávání roste (Beneš 2003, s. 184-185). Souhrnně lze říci, že se pedagog odborného výcviku musí dále odborně vzdělávat po takovou dobu, jakou působí ve své profesi.

2.4 Přínosy vzdělávání pro pedagogy odborného výcviku

Z hlediska efektivity vzdělávání dospělých se mnohdy považuje za rozhodující faktor úspěšného vzdělávání síla a zaměření motivů účastníka, tedy pohnutek jeho jednání a prožívání (Beneš 2003, s. 131). Učitele je třeba vhodně stimulovat k týmové práci, která jim dá vzájemnou profesionální podporu a dobré pracovní podmínky pro řešení měnících se úkolů (Pavlík, Kohout, Chaloupka 2003, s. 44). Pedagogové, jež se pravidelně vzdělávají, mají nejen vyšší kvalifikaci, ale především všeobecný přehled a jsou schopni aplikovat v praxi to, co momentálně společnost vyžaduje od těchto služeb. Je důležité zmínit, že obory kadeřník, kosmetička ovlivňují trendy a ty ovlivňuje módní průmysl. Dobrý učitel odborného výcviku může být označován jako mistr svého řemesla. Ten se však vyvíjí s dobou a tím přijímá svou roli jako celoživotní učení. Celoživotní vzdělávání klade důraz na požadavky a poptávku po učebních příležitostech, které vycházejí z potřeb jednotlivce, místo dosavadního přístupu založeného na více či méně relevantní formulaci společenských zájmů a potřeb. Proto také je vzdělávací strategie založena na pojmu učení, nikoli vzdělávání či výchovy (Pavlík, Kohout, Chaloupka 2003, s. 38). Přínosem vzdělávání pro pedagoga je tedy primárně jeho odbornost, kvalifikace a uplatnění vědomostí, dovedností, schopností v pedagogickém prostředí, a také uplatnění na trhu práce. Jestliže označujeme učitele praktického vyučování za odborného pedagoga, vnímáme jej jako odborníka, který aplikuje nové poznatky a metody ve vztahu s inovací či dobou, z čehož vyplývá, že se musí stále vzdělávat a orientovat ve všech oblastech svého řemesla.

2.5 Podstata dalšího odborného vzdělávání pedagogů odborného výcviku

Pedagogové odborného výcviku mají klíčovou roli ve vzdělávacím procesu a působení na studenty. Řemeslné obory vycházejí především z praktického pojetí, tedy dovedností a schopností a samozřejmě metodologií, které jsou klíčové a stěžejní pro aplikaci v praxi. V rámci studia tyto studenty vzdělávají a připravují pro vstup do profesního života především učitelé odborného výcviku. Předávají jim veškeré metody, techniky, teoretické aspekty a praktické zkušenosti. Aby bylo toto vzdělávání co nejúčinnější a nejefektivnější, je nutné, aby byli tito vyučující maximálně vzdělaní ve svém oboru. To vyžaduje další vzdělávání v těchto oborech, v rámci vzdělávacích akcí, které mají odborný, metodologický a technologický charakter.

3 Kadeřnický a kosmetický obor

Obory kadeřník a kosmetička jsou profesemi, jejichž hlavní náplní je poskytování služeb zákazníkům v rámci péče o jejich vzhled a zlepšení jejich celistvého zevnějšku. Tyto obory jsou ze strany společnosti velmi žádané. Vyžadují značnou míru dovedností, schopností a rovněž metodických vědomostí. V současném pojetí jsou chápány jako služby lidem a přizpůsobování se jejich neustále měnícím se a zvyšujícím požadavkům na kvalitu.

3.1 Historie oborů kadeřník, kosmetička

Člověk odedávna pečoval o svůj vzhled. Snaha líbit se je stará jako lidstvo samo. Již z období starověkých kultur Egyptů, Babyloňanů, Chetitů, Féníčanů, Parthů, Peršanů, Indů a Číňanů jsou záznamy o vysoce vyspělých oborech vlásenkářů, lazebníků a kosmetiků. Rituální i estetické líčení bylo doménou východních národů, hlavně Parthů a Peršanů. Kult pěstění krásy vrcholil v době helénské (konec 4. – 1. stol. př. Kr.), kdy hlavním pojmem krásy se stává tělesné zdraví a ušlechtilý krásný duch. Helénská kultura zůstává estetickým pojmem i v současnosti (Polívka, Komendová, Pech, Valášek 2010, s. 11). V průběhu středověku a především novověku se postupně tyto obory začaly formovat. Výraznými mezníky bylo 19. století, které přineslo v obou oborech převrat. Koncem 19. století nastal obrat ke zdravějšímu stylu života, následně péči o tělo a jeho zevnějšek, čímž se tyto obory staly velmi vyhledávanými a prestižními, současná společnost by se bez nich neobešla.

3.2 Kadeřník

Kadeřník je člověk, jehož hlavním úkolem je dokonalá péče o vlasy a celkový vzhled. Kadeřnické řemeslo je kreativní profesí a výborný kadeřník bývá označován jako vlasový mág. Úkony tohoto povolání jsou velmi obsáhlé a specifické pro vytvoření „ideálního účesu“. V práci kadeřníka lze výrazně uplatnit estetické cítění. Úpravou pěstěných vlasů do vhodného účesu lze kosmetické nedostatky tváře potlačit a zdůraznit naopak estetické klady. Vzhledem k tomu, že vkus každého z nás se neustále vyvíjí a zkušenostmi se může zkvalitňovat, je třeba ho rozvíjet nejen účastí na odborné zaměřených akcích, ale i v širších souvislostech (Polívka, Komendová, Pech, Valášek 2010, s. 14).

3.3 Kosmetička

Slovo kosmetika se odvozuje od řeckého slova kosmeo, což znamená zdobím, kráším. Proto i základním smyslem kosmetiky byla, je a bude krása. Kosmetes byly ve středověku osoby, které líčily herce, v našem smyslu slova maskéři. Byli to vážení lidé, neboť divadlo hráli pouze muži a maskéři je museli pro ženské role nalíčit tak, aby vypadaly jako skutečné ženy (Rozsivalová a kol. 2000, s. 9). Posláním a náplní kosmetické péče je pěstění těla, zvláště ošetřování zdravé pleti a udržování jejího svěžího vzhledu v každém věku, popřípadě odstranění nebo zakrytí nedostatků. Všechny osoby, které mají oprávnění provádět kosmetickou péči, smějí ošetřovat zdravou pleť a provádět dekorativní kosmetiku – líčení. Rozsah kosmetické péče – to je celá řada kosmetických úkonů, jejichž výběr by měl být individuální především podle typu pleti klientky nebo klienta (Rozsivalová a kol. 2000, s. 16). Kosmetika má důležitou společenskou a reprezentační funkci. Podle starších pramenů ji můžeme definovat jako umění zachovat, zlepšit, získat nebo obnovit krásu lidského těla (Teplá a kol. 2001, s. 19).

3.4 Móda

Móda je napodobením nějakého daného vzoru, a uspokojuje tím potřebu určité sociální opory: přivádí jednotlivce na cestu, po níž krácejí všichni, poskytuje obecný základ, který přeměňuje chování každého jednotlivce v pouhý příklad. Neméně však uspokojuje i potřebu rozdílnosti, tendenci k diferenciaci, ke změně, k sebeodlišení (Simmel 1997, s. 102). Móda je požadovaný model společnosti, platný vždy pro určité období. Obsahuje formu oblékání a následně určuje úpravu vlasů, techniky líčení a kosmetické vizáže, u mužů nápadná úprava vousů, tedy celkový vzhled zevnějšku. Podstata módy spočívá v tom, že se jí vždy řídí jen jedna část skupiny, zatímco celek je teprve na cestě k ní. Jakmile móda plně pronikne, tj. jakmile jednou to, co původně dělali jen někteří, praktikují nyní skutečně všichni bez výjimky, jak tomu bývá u jistých prvků oděvu a forem společenského chování, neoznačuje se to už jako móda. Každé rozšíření ji totiž přivádí blíž k zániku, neboť právě jeho zásluhou mizí rozdílnost (Simmel 1997, s. 110). Móda jako taková je jednou ze základních charakteristik konkrétního období pro vystižení obrazu člověka, společnosti. S pojmem móda úzce souvisí pojem módní vlny, jež většinou popisují rychle se měnící trendy. Módní vlny se vyznačují tím, že jsou krátkodobé. Příkladem módních vln může být populární krátký dámský střih s názvem mikádo. Jeho působnost je vždy platná v poměrně krátkém časovém období, než jej nahradí nový trend, po čase se však opět vrátí. To, co je společností považováno jako „nemoderní“,

bývá z hlediska módy označováno jako staromódní. Dalo by se obecně říci, že žádná módní vlna není poslední. Móda a tím módní trendy neustále expandují a udávají nový styl. Je velmi důležité vyzdvihnout její roli a moc ve společnosti. Módní průmysl, módní domy, módní značky, návrháři, designeři, módní salony péče ovlivňují celý svět a mnohdy rády upozorňují na svou neuvěřitelnou moc. Někdy se stávají módními tak odpudivé věci, že se zdá, jako by móda chtěla svoji moc ukázat právě tím, že si kvůli ní na sebe vezmeme i to nejohavnější (Simmel 1997, s. 104). Móda však není povinností, to jestli ji jedinec ve skupině přijme je svobodné rozhodnutí, při jehož zavržení, naskytá možnost posměchu a možného opovržení ze strany těch, jež jsou jí pohlceni.

3.5 Módní trend

Trendem v móde označujeme vždy v daném období, zpravidla nikdy nepřesahující jeden rok, právě to, co je vzorem pro to být „moderní“. Módní trendy však nemůžeme úzce aplikovat pouze na péči o vzhled. Trendy obecně udávají nové inovace, či moderní způsoby ve všech oblastech. Trend můžeme sám o sobě označit jako obecnou celistvou tendenci, jestliže se jedná o trend v módě, musíme jej následně aplikovat do všech oblastí a služeb, které pečují o vzhled, zdraví a péči člověka.

3.5.1 Proces vzniku módního trendu

Nové trendy v módě udávají světové módní domy. Ty sídlí ve světových metropolích a jsou společnostmi považovány v rámci módy (fashion) a image jako „módní kolébky“. Módní domy a tím světové značky, které určují co je „trendy“, mají výsadu používat titul out couture, což v doslovném překladu z francouzštiny znamená vysoké šití, či vysoké krejčovství. Tento oficiální titul má v současnosti osmnáct značek oděvního průmyslu, které se podílí na tvorbě trendů. Ty vznikají v několikafázovém procesu. Nejprve navrhnu a později vytvoří módní domy, tedy světoví návrháři z oděvního průmyslu, kolekce oblečení zpravidla pro všechna roční období. Po této fázi následuje kompletní styling, který se řídí kombinacemi barev a požadovaným celistvým vzhledem. Jeho úkolem je vytvořit vizuály, tedy určit trendy ve vlasové úpravě, líčení a využívání módních doplňků. Poté následují módní přehlídky, které jsou omezeny svou přístupností pouze pro módní distributory, kritiky. Vzniknou oficiální editoriały, které se objevují v prvopočátcích na titulních stranách světových módních magazinů, čímž dochází k postupné distribuci nových trendů do společnosti. Samozřejmostí je, že je do značné míry trend závislý na poptávce trhu.

3.6 Vztah mezi módním trendem a obory kadeřník, kosmetička

Módní výstřelky ať již v účesu, nebo v oblečení, svědčí pouze o postoji jedince ke společnosti. Účesovou tvorbu ovlivňují především nové preparáty. Účesová móda je velmi proměnlivá. Časopisy, film a televize zprostředkovávají rychlé rozšíření módních novinek. Vytříbený estetický cit kadeřníka individuálně působí na vytváření účesu vhodného ke konkrétnímu typu obličeje a tvaru hlavy. Úprava vlasů je stále tvarově dokonalejší, trvanlivější, v provedení přirozenější a volnější (Polívka, Komendová, Pech 1987, s. 60).

Je třeba řídit se podle hesla, které razil Jan Neruda: „Kdo zůstal chvíli stát, ten stojí opodál“ (Rozsivalová a kol. 2000, s. 16). Kosmetika se stále vyvíjí, přibývají nové metody a prostředky, jiné se zase přestávají používat. Z toho vyplývá, že každý, kdo se chce odpovědně věnovat kosmetice, musí se stále vzdělávat, číst odborné časopisy, zúčastňovat se sjezdů kosmetiček, navštěvovat vzdělávací kurzy a v neposlední řadě se i zapojit do činnosti profesních organizací kosmetiček (Rozsivalová a kol. 2000, s. 16). Snaha po krásném a svěžím vzhledu je stará jako lidstvo samo. Vztah mezi módními trendy a kadeřnickou či kosmetickou profesí je přímý, trendy ovlivňují a řídí tyto služby z hlediska požadovaného „krásna“.

V průběhu věků se ale mění představa o tom, co je krásné. Každá doba i každá civilizace si vytvářely svůj vlastní ideál krásy (Rozsivalová a kol. 2000, s. 9). Trendy udávají a zpestřují poptávku ve službách, které pečují o lidský zevnějšek.

3.7 Přínosy dalšího vzdělávání pedagogů v oblasti nových trendů

Z „nových trendů“ vychází nejen jakýsi univerzální model, který je vždy pro určité období tím, co je považováno za nejmodernější a tím také nejžádanější, ale rovněž jednotlivé techniky, nové metody, mnohdy úkony, které kadeřník i kosmetička provádí, aplikují. Metodologie nových trendů vycházejí vždy ze současných požadavků na módu jako takovou, ale zároveň inovují techniky a způsoby doposud používané. Tím je v současnosti obměňují a inovují z hlavním cílem dosáhnout jimi co nejpřirozenějšího vzhledu. Pedagogové se v rámci odborných kurzů a školení, popřípadě workshopů seznamují s tím, co je v současnosti nejnovějšími metodami jejich práce, z čeho vychází věda barev, jakými technologiemi prochází nejčastěji prováděné úkony, jak se vyvíjí současné produkty péče vlasové, pěstíci a dekorativní kosmetiky a jaký je požadavek celkového vzhledu. Pakliže by pedagogové odborného výcviku získávali v pravidelných časových intervalech veškeré potřebné informace ke svému profesnímu rozvoji, výsledkem by bylo jejich ideální pedagogické působení v přímém vztahu na studenty těchto oborů. Orientace v trendech by jim přinesla

schopnost přesně rozlišovat svými konkrétními prvky jednotlivá období a jejich charakteristiky. Technologicky by dokázali aplikovat současné techniky v jejich praktických úkonech a inovovat techniky ustálené se zaměřením na kompletní výsledek. Obecně vzato by se tak dalo říci, že namísto označení pedagoga odborného výcviku bychom mohli hovořit o „mistrech odborného výcviku“. Což je momentálně požadovaný model budoucnosti ze strany MŠMT v kooperaci s Národním ústavem vzdělávání a Hospodářské komory České republiky. Efektivitou by tedy byl stupeň odborné vzdělání pedagogů a tím kvalitnější a účinnější vyučování studentů. Ti požadují informace ze světa módy a současnosti, mnohdy vytýkají pedagogům jejich „zkostnatělé“ techniky a přístupy, které nemusí být atraktivními. Pedagog odborného výcviku nejen vzdělává, ale rovněž vychovává, a to v tomto konkrétním případě k profesionalitě a požadovanému vystupování a jednání. V rámci modelů nových trendů vznikají rovněž rozsáhlé teoretické koncepty v komunikaci a sociálních interakcí s klientelou. Právě tyto koncepty by si měli učitelé osvojit a v rámci vyučování je .

4 Oblasti dalšího vzdělávání pedagogů odborného výcviku

Obecný obsah dalšího vzdělávání je vytvořen desetičlennou¹ radou výboru asociace Fisy, tedy profesionály z těchto oborů a majiteli předních českých salonů, poskytující tyto služby. Vychází z obsahů profesí kadeřník, kosmetička a současnými požadavky společnosti na tyto služby. Je přizpůsoben pro kadeřníky a kosmetičky, jež vykonávají pedagogické povolání a tím vychovávají a vzdělávají budoucí profesionály. Hlavními oblastmi dalšího vzdělávání pedagogů pro odborný či praktický výcvik jsou následující, s účinností pro obory kadeřník i kosmetička.

1. Současné trendy v módě
2. Metodologie pracovních postupů – rovina teoretická
3. Technologie pracovních postupů a úkonů – rovina praktická
4. Pedagogika a metody výuky praktického vyučování
5. Poradenství a diagnóza – v rámci metodologie
6. Rozšířené nadstandardní vzdělávání v oborech – vizážistika, stylistika

4.1 Oblasti vzdělávání oboru kadeřník

4.1.1 Metodologické vzdělávání, poradenství a diagnóza

- **Trichologie** – je ve zkráceném pojetí věda o vlasech a chlupcích. Vzhledem k tomu, že vlasy jsou naprosto výchozí pro profesi kadeřníka, tuto vědu by měl ovládat v plném rozsahu pro kompletní využití teoretických aspektů v praktických úkonech, provádějících při práci s vlasy, a to zejména při diagnostice vlasů, vlasové pokožky a vlasové kutikuly.
- **Kolorimetrie** – neboli měření barevnosti, dále představuje v kompletním pojetí pro kadeřnickou profesi barevnou škálu a teorii míchání barev z hlediska barevnosti, nikoli technologických postupů. V kadeřnické profesi se barevný kruh a barevná škála dále rozlišuje na hloubku barvy, poté na tak zvaný módní odstín a módní tón. Kolorimetrie dále umožňuje kadeřníkovi pochopení míchání jednotlivých barev vzájemně mezi sebou a teoretického diagnostikování barvení vlasů.

---

¹ Rada výboru asociace Fisy je nejvyšším odborným orgánem asociace, zastupující kadeřnický a kosmetický obor v České republice.

- **Diagnostika** – je stěžejní disciplínou před samotnými zásahy kadeřníka a aplikacemi úpravy vlasů. Kadeřník pomocí diagnostiky určuje přesné postupy a techniky, jimiž bude zasahovat do vlasů a vlasové pokožky klientely. Díky diagnostice by měl být teoreticky vybaven znalostmi veškeré problematiky z oblasti trichologie, kolorimetrie a aplikací nových trendů.
- **Komunikace a sociální interakce** – kadeřnická profese je službou. Jako každá služba využívá pro svou práci jako stěžejní mechanismy metody komunikace, vytváření sociálních interakcí, tedy vytváření vazeb a vztahů s lidmi, s nimiž přijde kadeřník do styku na pracovišti.
- **Psychologie oboru** – každá profese je spjata s psychologií, tedy přesnou charakteristikou daného oboru, s převážným využitím motivace a zvládnání stresových situací, či běžných oborových situacích vzniklých v interakcích.
- **Metodologie postupu** – metodologie obsahuje obecně všechny teoretické postupy, aplikované v praktických úkonech, se svými podmíněnými zákonitostmi, jež musí kadeřník dodržovat a řídit se jimi při své práci. Bez znalostí metodologických postupů nemůže vykonávat své řemeslo kvalitně.
- **Cenotvorba, management, vlastní PR** – vzhledem k tomu, že většina kadeřníků pracuje jako osoba samostatně výdělečně činná, jsou tyto oblasti znalostí velmi potřebné ke správnému uchopení své profese a využití potenciálu na trhu práce.

4.1.2 Technologické vzdělávání

- **Stříhové techniky** – stříhové techniky obecně plynou ze třech základních topologií škol stříhů. Těmi jsou francouzská, italská a anglická. Ty se mezi sebou nápadně liší technologickými postupy a závěrečnou účesovou úpravou. Pro každou zmíněnou školu je typické konkrétní pojetí technologie stříhových technik. A právě stříhové techniky jsou stěžejní pro práci v kadeřnické profesi. Odborně zdatný kadeřník, v tomto případě konkrétně pedagog, by měl být schopen charakteristicky rozeznat jednotlivé školy a vysvětlit znaky, jimiž je rozlišujeme. Pro Českou republiku je nejtypičtější italská škola. Výběr stříhových technik je vždy pouze na rozhodnutí kadeřníka. Což samozřejmě vychází z předpokladu, že je schopen jednotlivé školy stříhových technik analyzovat a uvodit tím, která mu vyhovuje nejlépe pro jeho práci.

- **Techniky barvení** – vychází z metodologie kolorimetrie a diagnostiky. Technikami kadeřník rozlišuje barvení jednotlivých druhů vlasů s přihlédnutím k požadovanému výsledku, jehož chce pomocí těchto technik dosáhnout.
- **Kreativní techniky barvení** – tyto techniky jsou rozšířenými základními technikami, jimiž dosahuje kadeřník extravagantnějších a kreativnějších výsledků při barvení a odbarvování vlasů.
- **Technologie obsluhy klientů** – představuje zejména diagnostiku a psychologii oboru s využitím v praxi. Řadíme mezi ni také etiketu, chování a modelové situace sociálních interakcí při každodenní práci kadeřníka.
- **Účesová tvorba** – zahrnuje veškeré základní i kreativní techniky a metodické, technologické postupy pro tvorbu účesů nejrůznějších druhů, jakými mohou být svatební, plesový, extravagantní, slavnostní aj.
- **Dílčí úkony kadeřnické profese** – představuje hlavní úkony kadeřníka během jeho práce s vlasy, tedy klientelou. Mezi něž řadíme masáž hlavy, mytí vlasů před barvením, po barvení, dále jednotlivé další úkony typické pro závěrečnou úpravu stylingu vlasů (foukání, žehlení, kulmování aj.).

4.1.3 Rozšířené nadstandartní vzdělávání

- **Stylistika a etiketa oblékání** – hlavní vědní disciplína, která aplikuje trendy v praxi. Etiketa pánského a dámského oblékání podléhá předepsaným zásadám, jež by měl dobrý kadeřník znát pro poradenství celkového vzhledu. Módní stylistika je rovněž velmi podstatná při volbě jednotlivých znaků účesové tvorby, která musí být vždy přizpůsobena charakteru osobnosti a jeho profesi. (Příklad – ředitelce společnosti zřejmě kadeřnice nemůže vytvořit punk účes probarvený devíti odstíny).
- **Vizážistika a techniky líčení** – v současnosti má na trhu práce uplatnění kadeřník, který ovládá více řemesel. Techniky líčení kadeřníkovi rozšiřují profesní portfolio a měl by je alespoň v základní rovině ovládat, společně s vědomostmi a pravidly vizážistiky jako takové. (Pedagogové musí v třetím ročníku učit základní techniky líčení studenty a tím je připravit k závěrečným zkouškám).

4.2 Oblasti vzdělávání oboru kosmetička

4.2.1 Metodologické vzdělávání, poradenství a diagnóza

- **Anatomie** – vzhledem k povaze prováděných kosmetických úkonů, je nezbytnou nutností, znalost oboru anatomie celého těla pro tento obor. Kosmetička provádí nejrůznější masáže, pečuje o chodidla a ruce, o pleť. Aby tyto úkony mohla provádět kvalitně, musí znát anatomii těla, a to i pro specifikaci v diagnostikování.
- **Diagnostika** – je stěžejní disciplínou před samotnými zásahy kosmetičky a aplikacemi, které provádí. Pro kosmetičku je diagnostika výchozí. Pomocí diagnostiky určuje přesné postupy a techniky, jimž bude zasahovat do pokožky, pleti, nehtů. Díky diagnostice by měla být teoreticky vybavena znalostmi veškeré problematiky z oblasti anatomie, fyziologie, kožních onemocnění, zdravotní péče.
- **Fyziologie** – obzvláště fyziologie kůže a fyziologie končetin, popřípadě zad, je pro kosmetičku výchozí. Znalosti této vědní disciplíny uplatňuje v každodenním styku s klientelou a přizpůsobuje individuálním fyziologickým specifikacím techniky prováděných úkonů.
- **Kožní onemocnění, zdravotní péče** – kosmetička přichází často do styku s různými typy kožních vad a onemocnění, jež na základě svých znalostí odstraní sama, nebo diagnostikuje způsob možné léčby. S tím je spojena rovněž zdravotní péče a zdravý životní styl. Kosmetička by měla být schopna v rámci poradenství zjistit možné příčiny onemocnění a zaměřit se na jejich eliminaci či úplné odstranění.
- **Komunikace a sociální interakce** – kosmetická profese je službou. Jako každá služba využívá pro svou práci jako stěžejní mechanismy metody komunikace. Vytváří sociální interakce, tedy vazby a vztahy s lidmi, s nimiž přijde do styku na pracovišti. Pro kosmetičku je komunikace velmi důležitá z hlediska odbornosti při diagnostikování a reprodukce prováděných úkonů.
- **Psychologie oboru** – každá profese je spjata s psychologií, tedy přesnou charakteristikou daného oboru, s převážným využitím motivace a zvládnání stresových situací, či běžných oborových situacích vzniklých v interakcích.
- **Kosmetická péče** – tj. metody všech pracovních postupů při jednotlivých úkonech kosmetiky. Má předepsaná pravidla, jimiž se kosmetička řídí za účelem dodržení správnosti úkonů a jejich kvality.

- **Cenotvorba, management, vlastní PR** – vzhledem k tomu, že většina kosmetiček pracuje jako osoba samostatně výdělečně činná, jsou tyto oblasti znalostí velmi potřebné ke správnému uchopení své profese a využití potenciálu na trhu práce. Kosmetička musí umět „prodat“ své schopnosti a vytvořit si tak na trhu své jméno.

4.2.2 Technologické vzdělávání

- **Ošetření a čištění pleti** – základní úkon kosmetické profese je ošetření a diagnostikování pleti. To podléhá přesně dané typologii a problematice jednotlivých druhů pleti. Ošetření pleti vyžaduje též perfektní znalost o aplikovaných produktech péstící kosmetiky podle jednotlivých zacílení na typy pleti či jejich vady.
- **Masáž hlavy, obličeje, končetin, šije** – vychází z metodiky technik těchto úkonů a především technologických postupů, které musí být prováděny z maximální soustředěností, aby nedošlo k negativním následkům. Masáže jsou velmi vyhledávané a společností považované jako uvolnění od bolesti, relaxace, stimulace, prevence. Jednotlivé druhy masáží jsou velmi specifické a kosmetička musí dbát na znalosti, pravidla a techniky, jimiž se jednotlivé masáže řídí/specifikují.
- **Manikúra** – stěžejní kosmetický úkon ošetření nehtů na horních končetinách. Má několik technik a pro všechny platí stejná pravidla, která směřují k dobře odvedené práci. Manikúra je velmi citlivý úkon, jež musí být prováděn kvalitně a hloubkově. Součástí manikúry je i poradenství péče, kterým kosmetička radí, jak o jednotlivé typy nehtů pečovat pro zdravý vzhled.
- **Pedikúra** – ošetření nehtů dolních končetin, včetně péče o chodidla. Pedikúra je náročnější než manikúra, protože kosmetička zasahuje do integrity kůže prováděnými úkony čištění a ošetření chodidel. Její hlavní techniky jsou v současnosti tři, avšak postupů naskýtá mnoho. Pro tento úkon je stěžejní znalost kožních onemocnění, fyziologie a poradenství.
- **Techniky líčení** – oblast líčení je výchozí prací kosmetičky, jež je v průběhu studia tohoto oboru vzdělávána rovněž ve vizážistice. Techniky líčení mají svá pravidla a jejich typologie je velmi obsáhlá. Je nutné si techniky neustále osvojovat a rozšiřovat. Líčení vyžaduje dokonalou znalost produktů dekorativní kosmetiky a jejich aplikace na jednotlivé typologie pleti. Vizážistika je obor, který se zabývá líčením, technikami líčení a prací s dekorativní kosmetikou.

- **Dermatologie** – zahrnuje lékařské estetické prováděné zákroky k odstranění typologických vad obličeje. Pro kosmetičku je znalost tohoto oboru výchozí pro diagnostikování pleti a obličeje pro úkony, jež není kompetentní aplikovat. Jedná se o odborné poradenství.

4.2.3 Rozšířené nadstandardní vzdělávání

- **Stylistika a etiketa oblékání** – hlavní vědní disciplína, která aplikuje trendy v praxi. Etiketa pánského a dámského oblékání podléhá předepsaným zásadám, jež by měla kosmetička ovládat při celkovém poradenství a aplikovat tyto znalosti především v rámci vizážistiky, tedy v líčení a péči o pleť. Stejně jako kadeřník musí ovládat trendy a pravidla poradenství celkového vzhledu. (Příklad – ředitelku společnosti zřejmě kosmetička nemůže líčit příliš extravagantně, aby zachovala její „dekorum“).
- **Práce s novými přístroji pro ošetření a kosmetické úkony** – v současnosti spousta těžkých a citlivých úkonů kosmetické péče nahrazují inovační přístrojové citlivé metody, jež může kosmetička velmi efektivně využít. Pro jejich využití je však nutná znalost jejich manuálního používání a zaměření. Přístroje mají jednu hlavní výhodu, jež je provedení kvalitního úkonu do hloubky. Je však pouze na rozhodnutí kosmetičky, zdali využije tuto techniku, jež zpravidla není levnou záležitostí, avšak rozšiřuje kompetence kosmetičky a nabízené portfolio úkonů a služeb.
- **Maskérství** – vizážistika a techniky líčení jsou dále rozvinuty o techniky maskérské, jež jsou náročnější a vyžadují specifický materiál pro práci, jehož povahu je nutno znát a přesně definovat. Maskérství má v dnešní době využití nejen u filmu či divadla, ale rovněž pro nejrůznější akce typu – ples, tematický večírek a jiné. Služby maskéra jsou velmi využívané a stále vyhledávanější.

5 Problematika dalšího vzdělávání pedagogů odborného výcviku

Hlavními současnými oblastmi problematiky vzdělávání pedagogů pro praktický výcvik patří obecná kvalita dalšího vzdělávání, finanční, dopravní a časové možnosti pedagogů, odbornost pedagogů, nabízené možnosti odborného vzdělávání, formy dalšího vzdělávání.

5.1 Kvalita dalšího vzdělávání

Jedním z nejdiskutovanějších témat v rámci realizace politiky celoživotního učení je problém měřitelnosti a standardizace kvality edukačních aktivit. Tato otázka nabývá na důležitosti v souvislosti s rostoucím významem, jaký moderní společnost přikládá vzdělávání a učení. Na jejich úroveň a kvalitu jsou proto kladeny stále vyšší nároky. Vzdělávání je všeobecně chápáno především jako nástroj individuálního, ale i celospolečenského rozvoje a prosperity. Zcela pochopitelná je proto snaha o co nejefektivnější využití a návratnost investovaných prostředků, přičemž významným aspektem požadované efektivity a rentability je právě kvalita nabízených služeb. Kvalitu ve sféře edukace můžeme chápat jako míru dosažení předem stanovených požadavků a očekávání všech zúčastněných stran, příp. jako míru splnění vzdělávacích cílů. Hodnocení kvality bývá nejčastěji prováděno pomocí standardů, tedy předem stanovených a formalizovaných požadavků na úroveň /jakost) nabízených produktů. Dosažení určitého standardu bývá potvrzeno certifikátem. Standardů a certifikátů relevantních pro sféru dalšího vzdělávání je k dispozici celá řada, přičemž jejich působnost může být mezinárodní, národní, regionální nebo oborová. Kromě standardizace a certifikace jsou užívány i další nástroje zabezpečování kvality, např. benchmarking, modularizace vzdělávání, akreditace apod. Mezi současné nejzásadnější problémy v dalším vzdělávání a dozdělávání patří hned několik aspektů, které napřímo ovlivňují kvalitu a obsah vzdělávacích prvků a následné využití v profesi pedagoga odborného výcviku. Pro pedagogy odborného výcviku v oborech kadeřník, kosmetička je nejpodstatnější vzdělávání a dozdělávání v oblastech nových trendů, technologií a metodických postupech, z nichž vychází jejich činnost v praktické rovině. Situace v České republice je z tohoto pohledu dlouhodobě nepříznivá. Na rozdíl od většiny vyspělých zemí zde neexistuje jednotný systém řízení kvality, který by celou oblast komplexně pokrýval. Nabízet služby v segmentu vzdělávání dospělých může v současné době každý, kdo je schopen splnit základní podmínky uvedené v paragrafu 25 zákona o živnostenském podnikání č. 455/1991 Sb. a souvisejících nařízeních vlády ČR, tj. dosažení 18 let, způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost apod.

Jedná se o volnou živnost na jejíž provozování nejsou požadovány žádné kvalifikační pedagogické, organizační či personální povahy. Výjimku představují pouze některé vzdělávací aktivity (např. rekvalifikační programy), k jejichž realizaci je vyžadována akreditace (Šeřák, Dvořáková 2009, s. 59-60).

5.2 Složky kvality dalšího vzdělávání

Na kvalitě vzdělávání dospělých se podílí tři aspekty, jimiž jsou vzdělávací instituce, vzdělávací programy a lektori.

5.2.1 Vzdělávací instituce

Na kvalitu vzdělávacích institucí má vliv celá řada různých faktorů, jakými jsou např. její zdroje, procesy, postupy a systém řízení. Hodnocení je možné v zásadě realizovat dvěma hlavními způsoby, a to zkoumáním zpětné vazby ze strany účastníků tohoto vzdělávání, či zapojením do konkrétního certifikačního systému. Toto zapojení má dokázat dodržení určitého standardu kvality neboli shodu s normou a způsobilost organizace v posuzované oblasti (Šeřák, Dvořáková 2009, s. 60). Vzdělávací instituce, které poskytují vzdělávání pedagogům odborného výcviku, jako takovým neexistují. Pouze pro kosmetický obor se naskytá alternativa, a to v rámci Unie kosmetiček a Make-up Institutu se sídlem v Praze. Ty pořádají nepravidelně možnosti dalšího vzdělávání, úroveň a kvalita, efektivita není známá. Pedagogové kadeřnického oboru se obecně dále vzdělávají prostřednictvím produktových školení v rámci spolupráce s jednotlivými distributory produktů vlasové profesionální kosmetiky. Nejedná se však o odborná školení. Kosmetický obor se podle finančních možností a nabídky účastní vzdělávacích akcí dle svého individuálního výběru. I pro tento obor existuje celá řada produktových školení, která školí své stálé i potenciální klienty, jak aplikovat jejich konkrétní produkty v praxi.

5.2.2 Vzdělávací programy

Jedním ze způsobů řízení kvality edukačních aktivit je standardizace jejich výstupů. Může se tak dít např. pomocí akreditací, tj. pověření k realizaci vzdělávacích programů. V ČR existuje celá řada rezortních systémů akreditací, které provádí jednotlivá ministerstva (Šeřák, Dvořáková 2009, s. 60). V případě vzdělávání pedagogů tedy Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. V České republice existuje pouze jediná akreditovaná asociace pro střední odborné školy a střední odborné učiliště, jež je v současnosti akreditovaná MŠMT, tou je

právě asociace Fisy. Výhodou akreditace je v případě pedagogů především možnost financování jejich dalšího vzdělávání ze strany zaměstnavatele. Akreditace však sama o sobě nevyovídá o kvalitě vzdělávacího programu. Akreditované programy nejsou nijak analyzovány v oblasti kvality a efektivity.

5.2.3 Lektor dalšího vzdělávání

V České republice je profese lektora řazena mezi volné živnosti, což je z hlediska požadavků na jejich odbornost, kvalifikaci a kompetence nedostačující. Lektorem může být každý. Škála činností odborníků a specialistů, na jejichž kvalifikovanosti závisí kvalita realizovaných edukačních aktivit, je velice různorodá (Šeřák, Dvořáková 2009, s. 61). Lze ji vyjádřit následujícím výčtem vykonávaných funkcí:

- plánovací – time management, vymezení cílů, vymezení učební látky, metod, prostředků
- motivační – zajištění pozornosti, zájmu
- komunikační – způsoby prezentace učiva, vedení rozhovoru, diskuze
- řídicí – zásahy do individuálního průběhu učení, individualizace úkolů, pomoc při potížích, stanovení strategie a taktiky práce
- organizační – vedení písemností, zajištění podmínek pro práci, materiálů, nástrojů, zařízení, střídání doby práce a odpočinku
- kontrolní – průběžná kontrola pochopení učiva, kontrola individuálních úkolů, realizace zkoušek, testů
- vyhodnocovací – pochvala, kritika, analýza chyb (Šeřák, Dvořáková 2009, s. 66).

Na vzdělavatele dospělých jsou kladeny profesní požadavky, které by měl splňovat.

- Oborová odbornost – vědomosti, dovednosti a vlastní zkušenosti jak z oboru, který lektor prezentuje, tak i schopnost mezioborového přístupu, jehož nezbytným předpokladem je široké, všeobecné vzdělání,
- andragogické (pedagogické, didaktické) kompetence – komplex postojů, znalostí, dovedností a schopností, které umožňují lektorovi zajistit efektivní dosažení plánovaných cílů vzdělávání, tedy: znalost problematiky vzdělávání dospělých, dalšího vzdělávání, strategií vzdělávání, znalost a respektování andro (didaktických) principů, schopnost stanovení cílů, tvorby obsahu, výběru a používání adekvátních forem, metod a prostředků výuky, získávání zpětné vazby, analýza výsledků vzdělávání a jejich hodnocení.

- osobnostní vlastnosti – smysl pro odpovědnost, tvořivá iniciativa, flexibilita, kritičnost a sebekritičnost, četnost a smysl pro spravedlivost a etiku, důslednost, rozhodnost, zásadovost, trpělivost, duševní vyrovnanost, sebeovládání, tolerance, optimismus, pozitivní myšlení vzhledem k sobě i účastníkům, takt a klid, smysl pro humor a další.
- rétorické a komunikační dovednosti v oblasti verbální i neverbální komunikace (Šeřák, Dvořáková 2009, s. 66).
- V případě pedagogů oborů kadeřníků, kosmetička je neodlučitelnou součástí rovněž celkový vzhled vzdělavatele, který by měl jít v ideálním případě příkladem pro účastníky vzdělávání.

5.3 Finanční, časové a dopravní možnosti pedagogů

Jedním s nejpálčivějších problémů, s kterým jsou účastníci i poskytovatelé vzdělávání dospělých konfrontováni, je neexistence jednotného systému řešícího otázku financování dalšího vzdělávání. Přetrvávající praxe, kdy nejčastějším způsobem pokrytí nákladů je financování ze soukromých zdrojů, se nadále ukazuje jako neudržitelná (Šeřák, Dvořáková 2009, s. 54). Pedagogové jsou v tomto ohledu značně znevýhodněni. Obecná cenová relace nabízených školení pro kadeřníky, kosmetičky (nikoli pro pedagogy odborného výcviku) se pohybuje v řádech tisíců, což je ze strany zaměstnavatele nepřijatelné z hlediska pokrytí nákladů, doplňujících následně také o dopravu či ubytování. Pedagogové mají často možnost volby účastnit se školení v omezených počtech (tj. za školu je vyslán pouze jeden pedagog, nikoli celý sbor odborného výcviku) či si uhradit část nákladů z vlastních finančních zdrojů. Tuto možnost naskytá příspěvek na vzdělávání. Pedagogové musí volit pouze z nabídky, která je přijatelná z hlediska vzdálenosti a časových možností. Praxe nabízí celou řadu nástrojů přímé i nepřímé podpory dalšího vzdělávání, jejichž cílem je především stimulace poptávky a celkové zvýšení účasti. V případě zaměstnavatelů, tedy ředitelů škol, jsou to zejména daňová zvýhodnění, vzdělávací fondy, příspěvky na vzdělávání, využití dotací z finančních zdrojů Evropské unie. Pakliže by však pedagogové společně se svými zaměstnavateli chtěli využít například daňová zvýhodnění, je vzdělávání podmíněno akreditací Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Do právního systému ČR byl tento postup částečně uveden v souvislosti se zákonem č. 179/2006, o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Daňově odlučitelnou položkou jsou rovněž náklady zaměstnavatele spojené s prohlubováním kvalifikace zaměstnanců (viz zákon 262/2006 Sb., zákoník práce).

Vzdělávací fondy bývají zakládány na úrovni státu, regionu, či konkrétního hospodářského sektoru (Šeřák, Dvořáková 2009, s. 55). Ředitelé mají příliš omezené finanční rozpočty, díky čemuž dochází k velkému omezení možností vzdělávat se, dle potřeby.

5.4 Odbornost pedagogů

Učitelé odborného výcviku v oborech kadeřník, kosmetička mají dosaženo nejčastěji středního vzdělání s výučním listem získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu a následným studiem pedagogiky v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy. Je spekulativní, zdali je toto dosažené vzdělání pro výkon pedagogické profese optimální. Ačkoli je u pedagogů odborného výcviku stěžejní jejich složka praktických dovedností a schopností daného oboru, neodlučitelnou součástí jsou rovněž metody výuky, které nejsou vždy kvalitní. Aby se dalo tomuto problému v některých případech předejít, musela by existovat instituce, která se bude zabývat rovněž vzděláváním pedagogů v oblastech, jak učit praktický výcvik a s ním jeho inovace.

5.5 Nabízené možnosti odborného vzdělávání

Podle dostupných informací o nabízených možnostech dalšího vzdělávání pedagogů odborného výcviku těchto oborů vyplývá, že je jejich nabídka v České republice minimální. Pedagogové jsou tak nuceni využívat pouze běžných školení, která jsou určena pro kadeřníky a kosmetičky, nikoliv však pro pedagogy těchto oborů. Možnosti dalšího vzdělávání běžných kadeřníků a kosmetiček jsou však poměrně rozsáhlé, jejich formy jsou různé. Jejich organizátory jsou společnosti s výhradním zastoupením světových značek profesionální vlasové kosmetiky. Kvalita těchto školení má však nejčastěji pouze informativní charakter či produktové zaměření. Pouze v oblastech rozšíření kompetencí těchto oborů, se mohou pedagogové účastnit nejrůznějších kurzů, jejichž výsledkem je naučená dovednost. Příkladem v kadeřnické profesi může být „kurz na prodlužování vlasů metodou ring“, v kosmetické profesi pak kurz na „prodlužování řas metodou řasa na řasu“. Ceny těchto školení jsou však velmi vysoké a pohybují se převážně v řádech od 5 000 korun. Jejich výstupem je certifikát o absolvování kurzu a kompetencí provádět tuto danou techniku. Zbylé možnosti jsou nabídky obchodních zástupců firem, které nabízejí školám ve velmi hojném počtu „školení“ z jednotlivých oblastí. Avšak i v tomto případě se jedná pouze o marketingový tah.

5.6 Formy dalšího odborného vzdělávání pedagogů

Formy dalšího odborného vzdělávání pro pedagogy odborného výcviku kadeřník, kosmetička mají tyto jednotlivé charakteristiky, jimiž daná forma podléhá.

- Cíl vzdělávání – naučit / seznámit
- Délka trvání vzdělávání – školení v rámci šesti hodin, dne, dvoudenní, týdenní
- Prostředí vzdělávání – učebna, salón, školící centrum, zahraničí
- Počet účastníků – individuální, skupinové, skupinové s omezeným počtem účastníků
- Specifika vzdělávání – odborné vzdělávání, produktové vzdělávání
- Obsah vzdělávání – metodologie, technologie, apod.
- Výstup ze vzdělávání – certifikát, osvědčení

Pojem vzdělávání lze charakterizovat jako proces, v němž si prostřednictvím vyučování člověk osvojuje soustavu poznatků a činností, kterou vnitřním zpracováním (zejména interiorizací) – učením – přetváří ve vědomosti, dovednosti a návyky. Vzdělávání se odehrává mezi dvěma činiteli: mezi vzdělavatelem (učitelem, lektorem) a vzdělávaným (žákem, účastníkem). Z pohledu vzdělavatele jde o vyučování, z pohledu vzdělávaného jde o učení (Mužík 2004, s. 13). V tomto případě se jedná o vzdělávání neformální, které probíhá mimo školu. Realizuje se tedy mimo formální vzdělávací systém. Je zaměřeno na určité konkrétní skupiny a jeho organizátory bývají převážně instituce pro vzdělávání dospělých, podniky a jiné. Pedagogové se nejčastěji vzdělávají prostřednictvím průběžného dalšího vzdělávání. Průběžné vzdělávání nevede k dosažení vyšší kvalifikace, od toho slouží vzdělávání kvalifikační. Jeho cílem je udržet úroveň v rámci oboru, dále je zdrojem pro rozvíjení a inovování již osvojených metod.

Neformální vzdělávání pro kadeřníky a kosmetičky v České republice probíhá v následujících typech vzdělávacích akcí.

Odborné stáže

Stáže mají vysokou efektivnost z hlediska využití. Prostřednictvím těchto zpravidla dlouhodobých vzdělávacích akcí získá účastník teoretické poznatky v rámci diagnostiky a diagnostického šetření. Dále si osvojí technologie a metodologie. V případě, že stáž probíhá přímo na pracovišti kadeřnického či kosmetického salonu, měl by být schopen účastník vyvodit rovněž současné pojetí trendů. Na účastníka působí většinou hned několik faktorů, které napřímo ovlivňují kvalitu a efektivitu stáže. Mezi tyto faktory patří nejen vnější činitelé,

kterými jsou v tomto případě přímá působení a sociální interakce mezi lektorem a účastníky, ale rovněž vnitřní stimul, který vyvolává v účastníkovi potřebu rychlého vstřebávání informací a vlastních úsudků. Stáže mohou být zacíleny individuálně, skupinově i kolektivně. Lektorem stáže bývá kompetentní osoba salonu, nejčastěji hlavní technolog, majitel či manažer. Svou odborností vypovídá nejen o svých znalostech a dovednostech, ale především o úrovni salonu. Nejčastěji využívanou formou bývají skupinové stáže. Výhodou práce ve skupině je vzájemné srovnávání mezi účastníky. Ti informace vstřebávají, ale rovněž s nimi dále pracují na základě vlastních zkušeností a informací získaných prostřednictvím praxe, které mezi sebou vzájemně konzultují. Další výhodou odborné stáže je vzdělávání z oblastí managementu, tvorby reklamy a cenotvorby. Nevýhodou stáže je poměrně značné časové rozpětí, které se tak stává pro pedagogy indispozicí, jež jim neumožňuje využití tohoto typu vzdělávání. Cena stáží je velmi fluidní a odvíjí se od poptávky a účinnosti na trhu práce. Cena je poměrně překvapivá a přijatelná ve srovnání s jednodenními kurzy. Zejména v zahraničí mají odborné stáže velké uplatnění. Učitelé i lektoři se pravidelně účastní výměnných pobytů, tedy stáží, v rámci jednotlivých sítí salonů či společností, poskytující tyto služby. Záměrem je maximální využití potenciálu, které stáže nabízejí.

Semináře, odborné přednášky

Tyto vzdělávací akce mají teoretický charakter a většinou jsou jen doplněny ukázkami z praktických činností. Jejich délka závisí na obsahu a cíleném výstupu pro účastníky. Nepřekračují většinou šest až osm vyučovacích hodin. Lektorem těchto seminářů a přednášek jsou odborníci z řad profesionálů, nikoli pedagogických pracovníků. Po obsahové stránce jsou cíleny vždy na jednu konkrétní oblast z řad metodologických a technických postupů. Mohou mít také ráz seznamování s novými trendy, které představují jednotliví zástupci společností, zastupující vlasovou, dekorativní a pěstící kosmetiku na českém trhu. Organizovány jsou skupinově, přičemž by počet neměl přesahovat možnosti pro následné diskuze nad tématem. Výhodou seminářů a přednášek je časová a dopravní dostupnost, protože bývají organizovány vždy na několika místech v rámci republiky. Teoretické aspekty jsou nedílnou součástí potřeb vzdělávání, které pedagog využije při aplikaci v praktické rovině. Cena bývá často spíše symbolická a často jsou konány pro odběratele produktů dané společnosti zcela zdarma. Nevýhodou je výchozí zacílení společnosti na vlastní produktové portfolio a zaměření na cílovou klientelu, čímž mohou být informace nekompletní a nevyužitelné celistvě v praxi.

Odborné kurzy

Kurzy jsou zacíleny na praktické dovednosti. Cílem kurzu je tedy naučení dané dovednosti, metody či techniky, jež by si měl účastník osvojit. Je organizován převážně jako jednodenní, maximálně dvoudenní. Lektorem kurzů jsou odborníci z řad daných obsahových úkonů, zaměřených na rozšiřování dovedností kadeřníka, kosmetičky. Výhodou kurzů jsou předem cílené praktické dovednosti, které se účastník prostřednictvím výuky naučí. Nevýhodou může být nejen příliš vysoká cena, ale rovněž metodika výuky.

Workshopy

Workshop je ideální formou pro další vzdělávání pedagogů, protože se svým obsahem blíží nejvíce k činnosti pedagoga v jeho působení na studenty. Workshop má teoretickou i praktickou část, z čehož vychází nejprve z metodologie a nových trendů k technickým úkonům. Workshop může mít rozmanité formy organizace i počtu účastníků. Vzhledem k tomu, že však lektor musí dbát na individuální přístup ke všem účastníkům v praktické části výuky – musí být této skutečnosti přizpůsoben počet vzdělavatelů. Obsahová stránka workshopu je shodná jako ve výše zmíněných typech vzdělávacích akcí. Podstatnou výhodou workshopů je jejich struktura a forma výuky. Cenově jsou dostupné i pedagogickým pracovníkům. Nevýhodou workshopů je jejich nabídka a poptávka na českém trhu. Workshopy jako takové jsou pořádány jen v omezeném počtu.

Termín školení je používán jako obecným pojmenováním typu vzdělávací akce.

5.7 Porovnání kvality vybraného školení v České republice a Itálii

V rámci asociace Fisy jsem se společně s dalšími čtyřmi kolegy ze stejné profese účastnil odborných školení v České republice a poté v Itálii. Obě školení proběhla v lednu tohoto roku. Prostřednictvím skupinového zhodnocení jsem vypracoval následující srovnání, a to z několika parametrů, jež považuji jako objektivní kritéria pro zhodnocení úrovně, kvality a celkového přínosu či efektivity.

Těmito kritérii jsou následující – cíl školení, cílová skupina školení, délka školení, kadeřnická terminologie, metodologie oboru, technologie oboru, materiální vybavení, nové trendy aplikované v praxi, kvalita komunikačních dovedností lektora, kvalita praktických dovedností lektora, dosažené vzdělání lektora, výstup pro účastníky školení, efektivita školení dle cíle a celkový dojem účastníka.

Skupinově jsme společně s kolegy zvolili metodu klasifikačního systému a do tabulky s vypsanými parametry jsme zapisovali známky, dle subjektivního uvážení a zhodnocení. Následně jsme všechny známky sečetly a zapsaly její průměr do souhrnného hodnocení.

1 – výborné, 2 – velmi dobré, 3 – dobré, 4 – dostatečné, 5 – nedostatečné

Společně s tím jsem vytvořil písemné srovnání, v němž se soustředím na jednotlivé aspekty kvality školení a konkrétně je popisují.

Komparace vybraných parametrů školení	Školení Itálie	Školení ČR
Cíl školení	Výborné	Dostatečné
Cílová skupina školení	Výborné	Velmi dobré
Délka školení	Velmi dobré	Výborné
Diagnostikování a poradenství	Výborné	Dobré
Kadeřnická terminologie	Výborné	Nedostatečné
Metodologie oboru	Velmi dobré	Dostatečné
Technologie oboru	Výborné	Dobré
Materiální vybavení	Výborné	Nedostatečné
Nové trendy aplikované v praxi	Výborné	Velmi dobré
Kvalita komunikačních dovedností lektora školení	Výborné	Velmi dobré
Kvalita praktických dovedností lektora školení	Výborné	Dobré
Dosažené vzdělání lektora školení	Výborné	Dobré
Výstup pro účastníky	Výborné	Nedostatečné
Efektivita školení	Výborné	Dostatečné
Celkový dojem	Výborné	Dostatečné
Cena školení	Velmi dobré	Výborné

Komparace vybraných parametrů kvality školení

Pět odborníků se shodlo na charakteristikách v jednotlivých faktorech školení. Česká republika poskytla běžně dostupné školení, jehož primárním cílem byl „marketingový tah“. Školení bylo průměrné až podprůměrné a vykazovalo značné nedostatky odbornosti. Lektorem školení byl obchodní zástupce a technolog značky, který nevystudoval kadeřnický obor. Efektivita školení společně s některými dalšími parametry vykazovaly naprostou absenci. Tato školení nejsou po stránce profesního rozvoje nijak zacílená pro pedagogy.

Italské školení bylo ideální představou toho, jak vytvořit funkční systém vzdělávání v České republice. Všechny parametry školení měly velmi vysokou úroveň a po stránce odbornosti bylo nesrovnatelné s jakýmkoli školením v České republice, jehož jsme se doposud zúčastnili. Efektivita podléhala zacílení školení a jeho následném využití.

Školení Česká republika, Praha – značka, společnost Wella.

Cílem tohoto školení bylo seznámit účastníky s novinkami na trhu. Tento pojem je poměrně široký, tudíž účastník nemohl odvodit o jaké novinky se jedná. V průběhu školení účastníci zjistili, že se jedná o školení produktové, tedy marketingový tah společnosti, jež má momentálně na trhu značné problémy se zastoupením a trpí odlivem klientů. Cílovou skupinou byli stálí i noví, potenciální klienti značky. Délka školení byla ideální pro udržení pozornosti, a to zhruba v pěti hodinách. Cena školení byla naprosto nenapadnutelná, protože bylo školení zdarma. Diagnostikování a poradenství bylo zacíleno pouze na dané produkty, jejichž schopnosti a využití popisoval v průběhu školení lektor. Lektor se naprosto vyhýbal kadeřnické terminologii a hovořil mnohdy neoborně. Například: „Použijete nůžky na protenčení.“ Takové nůžky však neexistují a jedná se o efilační, neboli prostřihávací nůžky. To je v případě lektora naprosto nepřijatelné. Metodologie oboru měla takřka absenci, pouze v úvodu lektor popsal teoretické aspekty produktů. Technologie následně lektor aplikoval při praktických úkonech, avšak příliš složitě, což bylo ze strany společnosti opět marketingovým záměrem pro „strhnutí klientely“. Materiální vybavení bylo nedostatečné, protože účastníci neobdrželi žádná skripta či odborné manuály. Nové trendy byly zacílené poměrně dobře, avšak pouze na produktovou část, kdy lektor neustále apeloval na nutnost použití nejmenovaných produktů. Komunikační kvality lektora byly na vyšší úrovni ve srovnání s praktickými. Lektor se neustále ptal a komunikoval s účastníky jak verbálně, tak neverbálně. Praktické dovednosti byly v mnoha situacích více než zpochybnitelné. Dosažené vzdělání lektora bylo střední odborné bez maturity, lektor nebyl vyučen v oboru. Účastníci obdrželi výstup, tedy certifikát o absolvování. Efektivita školení byla dostatečná, protože lektor upozornil na pár důležitých informací z oblasti nových trendů pro techniky barvení. Celkový dojem ze školení byl velmi smíšený, účastníci nepochopili záměr a nedozvěděli se nic zásadního.

Školení Itálie, Bologna – značka, společnost – Inebrye

Cílem školení byly současné nové trendy v barvení. Tento cíl byl zřetelný, konkrétní a celé školení mu podléhalo. Cílovou skupinou byli pouze odborníci, manažeři salonů a hlavní

technologové či učitelé. Délka školení byla poměrně nad rámec možností některých účastníků – osm hodin s pravidelnými přestávkami. Cena školení byla v přepočtu na české koruny zhruba dva tisíce sedm set korun, což s přihlédnutím na kvalitu školení byla velmi nízká cena. Oblast diagnostiky a poradenství měla velmi vysokou odbornou úroveň. Lektor velmi konkrétně rozebíral trichologické aspekty a současnou problematiku růstu vlasů, včetně možné eliminace. Kadeřnická terminologie byla naprosto přesná a používaná po celou dobu trvání školení. Metodologie byla poměrně náročná, protože lektor občas hovořil o několika termínech současně a účastník školení tak mohl být zmatený. Technologie byla naopak naprostým vrcholem lektorova umu a účastníci školení mnohdy žasli. Lektor představil nové techniky, které byly naprostou inovací pro všechny účastníky. Dokázal přesně vymezit jejich využití i aplikaci na jednotlivé typy a struktury vlasů, včetně kombinací technik mezi sebou. I přesto, že lektor hovořil italsky a občas anglicky, jeho komunikační schopnosti byly velmi kvalitní (účastnila se též česká překladatelka). Materiální vybavení bylo dosaženo ideální formou, a to odbornými skripty a pracovními sešity, do nichž mohli účastníci zapisovat své vlastní reflexe dle struktury školení. Ač bylo školení rovněž pořádané v rámci světové značky vlasové kosmetiky, produktové zacílení bylo pouhým doporučením v případě používání této kosmetiky. Nicméně bylo rovněž nahrazováno produkty ze stejným docílením požadovaného, v tomto případě barevné škály dle nových módních trendů. Praktické dovednosti lektora byly přínosem pro účastníky. Dosažené vzdělání lektora bylo vysokoškolské, včetně kadeřnické atestace a dále hlavního vyvíječe technologa, jimiž jsou v Itálii lidé, kteří se podílí na vzniku nových látek a produktů vlasové kosmetiky. Výstupem pro účastníky školení bylo certifikované osvědčení. Efektivita i celkový dojem školení byly naprosto nesrovnatelné v poměru s českým školením. Každý účastník odcházel velmi nadšený a v průběhu diskuse se školitelem mohl zjistit další informace z dané oblasti pro své individuální využití.

6 Výzkumná část

V předcházející části jsem se pokusil vymezit teoretický základ problematiky dalšího vzdělávání pedagogů odborného výcviku v oborech kadeřník a kosmetička, vyučovaných na středních odborných školách a středních odborných učilištích.

V empirické části se zaměřím na veškeré otázky, související s problematikou dalšího vzdělávání a profesního růstu těchto pedagogů. Budu zjišťovat jednotlivé cíle tohoto výzkumu, tedy na výzkumné otázky kvantitativního šetření a zvláště výzkumné otázky kvalitativního šetření. Tyto dva přístupy se mohou efektivně používat ve stejném výzkumném projektu. Kvalitativní údaje se mohou použít pro ilustraci nebo vyjasnění kvantitativně odvozených závěrů, nebo můžeme kvantifikovat výsledky demografického průzkumu (Strauss, Corbinová 1999, s. 11).

Výzkum kvantitativní má pouze orientační charakter, přesto slouží jako jeden z vyhodnocovacích prvků pro závěry této práce, je určen pro pedagogy odborného výcviku kosmetického i kadeřnického oboru. Kvalitativní výzkum je již hloubkovým šetřením. Prostřednictvím výsledků empirické části bych chtěl prokázat řešenou problematiku a poukázat na některá další fakta, z něj vyplývající. V tomto výzkumu se již zaměřím do hloubky pouze na pedagogy kadeřnického oboru, protože problematika mezi obory je téměř shodná a liší se pouze v rámci obsahu. Obě empirické části vycházejí ze stejné problematiky a jsou si svými výsledky vzájemně podmíněny pro navrhované náměty na opatření.

6.1 Upřesnění problematiky

Vzdělávání pedagogů odborného výcviku je v poslední době fenoménem současné úrovně školství v rámci řemeslných oborů. Zvyšováním profesní kvalifikace pedagogů by mělo být docíleno lepší přípravy studentů jednotlivých studijních oborů pro vstup do profesního života. Problematika vzdělávání pedagogů odborného výcviku kadeřník, kosmetička je velmi specifická. Sestává z několika oblastí, které je nutné řešit zvláště, individuálně se zaměřením na současnou úroveň, možnosti a potřeby vyučujících.

Výzkumný problém je něco, co se odehrává v sociální realitě, a je to svým způsobem (nebo ve svých důsledcích) problematické (Švaříček, Šedřová 2007, s. 62).

6.2 Zdůvodnění potřeby výzkumu

Protože momentálně zastupuji jako předseda asociaci Fisy (asociaci kadeřnického oboru a asociaci středních odborných škol, středních odborných učilišť v rámci České republiky pro obory kadeřník, kosmetička, stylistka, vizážista) a tím se zabývám problematikou těchto oborů, budu se zabývat, pro mě momentálně stěžejním problémem, a tím je odbornost a vzdělávání pedagogů. Budu zjišťovat, zdali jsou přímo pedagogové odborného výcviku schopni individuálně vymezit problematiku svého oboru v rámci dalšího vzdělávání. Jaké jsou příčiny, potřeby, požadavky a jaké možnosti pro další vzdělávání v současnosti mají. Poté se pokusím navrhnout náměty na opatření současné situace v rámci působnosti asociace. Tato zjištěná data mně efektivně použít při projektování v oblasti dalšího vzdělávání pedagogů.

6.2.1 Hlavní cíl výzkumu

Cílem tohoto výzkumu je objasnit příčiny současné problematiky dalšího vzdělávání, tedy vyčlenit jednotlivé vzdělávací oblasti, prozkoumat všechny možnosti pedagogů a porozumět jejich specifickým potřebám v rámci celého území České republiky.

6.3 Příprava materiálů pro výzkum

Před výzkumem jsem vymezil jakým způsobem budu postupovat. Zvolil jsem dvě metody výzkumu. A to z toho důvodu, aby byl výzkum co nejobektivnější, a také měl zároveň co největší množství nasbíraných dat k vyhodnocení dané problematiky.

Nejprve jsem musel stanovit jednotlivé cíle výzkumu, které vycházejí z daných oblastí problematiky vzdělávání. Díky tomu vznikly tematické celky, vyplývající z kompletního pojetí kadeřnického a kosmetického řemesla v rámci potřeb, požadavků a možností dalšího vzdělávání ze strany pedagogů. Vymezil jsem veškeré výzkumné cíle, pro jejichž zjištění jsem zvolil kvantitativní a kvalitativní výzkumnou metodu. Následně jsem vypracoval veškeré podklady pro tvorbu kvantitativních dotazníků a dále kvalitativních rozhovorů. Vytvořil jsem dotazníky pro kadeřnický a kosmetický obor a metodu jejich distribuce a vyhodnocování. Z dotazníků, které jsem vypracoval na základě vyčleněných cílů tohoto šetření, jsem poté vyčlenil jednotlivá témata pro hloubkové kvalitativní šetření. Daná témata jsem upravil do formy rozhovoru a připravil hlavní, doprovodné a nápomocné otázky. K oběma metodám výzkumu jsem připravil podklady, které popisují zúčastněným, o jaký výzkum se jedná a jaký je jeho záměr. Při přípravě kvalitativního výzkumu jsem se dále soustředil na

průběh a prostředí, v němž se uskuteční, a to tak, aby bylo v dostatečné míře stimulační a respondenti se v něm tak cítili příjemně.

6.4 Metoda sběru dat

Jako respondenty jsem zvolil pedagogy odborného výcviku oboru kadeřník a kosmetička. Protože se potřeby, možnosti i odbornost pedagogů může lišit v rámci získané pedagogické a odborné praxe, oslovoval jsem vždy pedagogy s rozdílným dosaženým stupněm vzdělání, pedagogickou praxí a délkou získaných zkušeností, pro co nejobjektivnější zhodnocení výzkumu. Zvolil jsem vzorky respondentů sestávající na základě územního rozdělení v rámci jednotlivých krajů České republiky, aby byl výzkum platný na celém území. K tomu mě vedla také otázka úrovně potřeb a především možností pedagogů jednotlivých krajů. V případě kvantitativního výzkumu jsem pak volil vždy pedagogy s desetiletou a kratší praxí a následně pedagogy s dvaceti a víceletou praxí. Tyto dvě skupiny respondentů budu na základě vyhodnocování dotazníků dále analyzovat z hlediska možných odlišností ve vzdělávacích potřebách. V první fázi jsem vymezil počty respondentů jednotlivých výzkumů, tedy školy a následně je oslovil k participaci na výzkumu. Z osmdesáti jedna škol, vyučujících obor kadeřník se mého výzkumu, tedy obou metod, zúčastnilo čtyřicet osm škol, tedy přibližně 60% ze všech krajů České republiky, což pro mě bylo velmi důležité pro objektivitu při metodě vyhodnocování. Ve druhé fázi jsem se zabýval přístupem a komunikačními metodami, které zvolím pro kvalitativní výzkumnou část. Metody sběru dat jsou specifické postupy poznávání určitých jevů, které badatel užívá s cílem rozkrýt a reprezentovat to, jak lidé interpretují a vytvářejí sociální realitu (Švaříček, Šed'ová 2007, s. 142).

7 Kvantitativní výzkum

Podstata kvantitativního výzkumu spočívá ve zkoumání vztahu mezi proměnnými. Realitu kvantitativní výzkumník pojímá jako proměnné a konečným cílem je nalézt, jak jsou proměnné mezi sebou závislé a proč (Punch 2008, s. 24).

Americký sociolog Blau: „Kvantitativním výzkumem nelze vlastně zjistit více než to, co jsme „kvalitativně“ předem věděli, ale o čem jsme pouze nevěděli, jak je „to“ v populaci rozloženo, distribuováno (Švaříček, Šedřová 2007, s. 7). Výstupem výzkumu je ověření určité hypotézy či teorie (Švaříček, Šedřová 2007, s. 22).

Výhodami mohou být následující přednosti kvantitativního výzkumu

- testování a validizace teorií, lze zobecnit na populaci, dotazník je relativně rychlý, přímočarý sběr dat, poskytuje přesná numerická data, relativně rychlá analýza dat, výsledky jsou relativně nezávislé na výzkumníkovi, je užitečný pro zkoumání velkých skupin (Hendl 2005, s. 49).

7.1 Cíle kvantitativního výzkumu

Kvantitativní šetření o vztahu proměnných začíná cílem a výzkumnými otázkami. Ty určí proměnné, kterým se bude ve studii věnovat pozornost (Punch 2008, s.37).

Pro kvantitativní výzkum mně vznikly dvě skupiny respondentů – kadeřníci a kosmetičky. Ačkoliv je jejich problematika téměř shodná a liší se pouze obsahově v rámci oboru, bylo nutné vytvořit dva specifické dotazníky se zaměřením na tyto obory jednotlivě.

Pro kvantitativní výzkum jsem zvolil tyto cíle

- Jaká je sebekritika a hodnocení vlastní úrovně odbornosti?
- Jak hodnotí respondenti současnou úroveň oborů – kadeřník, kosmetička?
- Jaké mají respondenti požadavky v oblastech vzdělávání v rámci metodologie?
- Jaké mají respondenti požadavky v oblastech vzdělávání v rámci technologie?
- Jaké jsou zaměstnanecké a finanční možnosti respondentů?
- Jaké požadavky na strukturu a organizaci dalšího vzdělávání respondenti mají?
- Jak se liší potřeby, názory, možnosti respondentů s delší odbornou praxí?
- Jak se liší odpovědi respondentů v rámci územních celků?

Cíle výzkumu jsou tvrzení – na vhodné úrovni obecnosti a abstrakce -, co chce šetření vyzkoumat. Určují celkové cíle a účel výzkumu. (Punch 2008, s. 42).

7.2 Metody výzkumu

Pro tento výzkum jsem zvolil dotazník vlastní konstrukce s uzavřenými položkami.

Dotazník je určen výzkumnými otázkami a slouží ke sběru dat. Proto zaujímá pozici mezi výzkumnými otázkami a strategií a procesem sběru dat (Punch 2008, s. 46).

Oba dotazníky obsahují dvacet čtyři otázek. Každému předem vytčenému cíli tematicky odpovídá právě několik z nich. Všichni respondenti obdrželi stejné dotazníky se shodným uspořádáním otázek, které se obsahově lišily pro kadeřnický a kosmetický obor. Dotazníky jsou individuální a vyjadřují subjektivní pohled každého z respondentů.

7.3 Výzkumné otázky

Výzkumné otázky jsou zaměřeny na všechny oblasti problematiky dalšího vzdělávání. Dotazníky dále obsahují položky, jež jsou orientovány pro zjištění kompletního hodnocení těchto oborů a na další opatření, která by měla současnou situaci a problematiku vyřešit. Výzkumné otázky vycházejí z obecného určení cílů a přetvářejí je do specifitější a konkrétnější podoby (Punch 2008, s. 42). Všechny otázky jsou vyvozeny nejen z potřeb a požadavků pedagogů, ale rovněž sebekritiky, autoevaluace, možností časových a finančních. Dotazníky jsou vytvořeny na základě vytčených cílů tohoto výzkumu. Toto šetření slouží jako orientace v problematice dalšího vzdělávání pedagogů odborných předmětů praktického vyučování.

7.4 Výběr respondentů

Obor kadeřník je zastoupen celkem v osmdesáti jedna školách v České republice, zatímco obor kosmetička je vyučován pouze na třiceti čtyřech školách. Navzdory tomuto nepoměru jsem postupoval při výběru vzorku respondentů shodně pro oba obory. Z každé školy jsem vždy oslovil pedagogy s odlišnou délkou pedagogické či odborné praxe. Vybíral jsem pedagogy s dvaceti a víceletou praxí a pedagogy s desetiletou a kratší praxí. Díky tomuto postupu vznikly dvě skupiny respondentů v obou oborech. Tomuto postupu odpovídá jeden z cílů výzkumu, který je pro mě stěžejní, a to jak se liší potřeby, názory, možnosti respondentů s delší odbornou praxí. Podle daného množství škol v jednotlivých krajích, jsem v obou oborech vyčlenil kraje s nejmenšími počty a zvolil zastoupení pouze jedním respondentem v rámci obou skupin.

Z ostatních krajů jsem vybral vždy dva respondenty pro skupiny. Celkem jsem tedy vyčlenil čtyřicet osm škol, které jsem následně oslovil ke spolupráci na výzkumu.

	Obor kadeřník		Obor kosmetička	
	Počet respondentů		Počet respondentů	
Kraj	Delší praxe	Kratší praxe	Delší praxe	Kratší praxe
Středočeský kraj	2	2	2	2
Praha	1	1	2	2
Liberecký kraj	1	1	1	1
Ústecký kraj	2	2	2	2
Jihočeský kraj	2	2	2	2
Plzeňský kraj	2	2	2	2
Královéhradecký kraj	2	2	1	1
Karlovarský kraj	1	1	1	1
Pardubický kraj	2	2	2	2
Vysočanský kraj	2	2	2	2
Moravskoslezský kraj	2	2	2	2
Zlínský kraj	2	2	2	2
Olomoucký kraj	2	2	2	2
Jihomoravský kraj	2	2	2	2

Celkový počet respondentů tohoto výzkumu je tedy sto, přičemž padesát pro obor kadeřník, kosmetička zvláště a dvacet pět následně pro jednotlivé skupiny.

7.5 Strategie sběru dat

Otázka strategie získání dat se týká aktuálního procesu, který se použije: Jakým způsobem se dotazník bude distribuovat a vyplňovat (Punch 2008, s. 57).

Nejprve jsem oslovil potenciální respondenty, zda by se byli ochotni účastnit mého výzkumu. V případě, že bylo jejich vyjádření kladné, zaslal jsem jim elektronicky dotazník s pokyny a instrukcemi k jeho vyplnění a požádal jsem je, aby mně vyplněné dotazníky poslali v elektronické podobě do stanoveného termínu, tedy do konce prosince roku 2015. K vyplnění dotazníku měli respondenti čtrnáct dnů. V pokynech jsem respondentům vysvětlil, jak mají dotazník vyplnit, kam jej následně zaslat, dále jakého výzkumu se účastní a jaké by mělo být jeho využití. (Viz přílohy číslo 1, 2)

7.6 Metoda zpracování výsledků

Po zpracování všech dotazníků jsem srovnával zjištěná data na základě zvolených odpovědí respondentů. U každé otázky jsem zapisoval jednotlivé počty zvolených možností a následně vypracoval procentuální vyhodnocení. V druhé části jsem srovnával jednotlivé otázky mezi skupinami respondentů s delší a kratší praxí a zapisoval nápadné odlišnosti. Poté jsem provedl závěrečnou analýzu všech otázek. Takto jsem postupoval při zpracování výsledků v obou oborech.

7.7 Analýza vybraných otázek

Protože má tato výzkumná část pouze orientační charakter, neuvádím podrobnou analýzu kompletních dotazníků. Analyzuji jako příklady pouze deset vybraných otázek, na nichž dále konkrétně srovnávám skupiny respondentů s delší a kratší praxí. Vyplývající zjištění z tohoto srovnání je stěžejní. Těmito otázkami jsou číslo 2, 3, 4, 5, 10, 11, 13, 14, 19, 23 pro obor kadeřník a následně pro obor kosmetička.

(Kompletní analýzy výzkumu jsou obsaženy v přílohách 3, 4)

7.7.1 Analýza kadeřnického oboru

respondenti s dvacetiletou a delší pedagogickou / odbornou praxí = R 1

respondenti s desetiletou a kratší pedagogickou / odbornou praxí = R 2

Otázka číslo 2:

„Jak hodnotíte školské osnovy, podle nichž vyučujete odborné předměty?“

a) osnovy jsou zpracované velmi dobře

b) osnovy mají rezervy

c) osnovy by měly být upraveny

d) osnovy jsou naprosto nedostačující

Skupina starších respondentů R1 v tomto případě zvolila ve 100% možnost B, skupina mladších respondentů R2 v 68% zvolila možnost B a ve zbylých 32% možnost C. V této otázce se všichni pedagogové shodli na rezervách v osnovách, vycházejících z RVMP pro tento obor, ať už možností B či C, obě mají stejný charakter. Osnovy vznikly v minulém století, proto mohou v současnosti vykazovat značné absence v nové metodologii i technologii. Jejich aktualizace je dlouhodobý proces, na němž musí všichni pedagogové participovat.

Otázka číslo 3:

„Jak hodnotíte dostupné učebnice, podle nichž vyučujete odborné předměty?“

- a) učebnice jsou zpracované dobře a obsahují veškeré podstatné informace
- b) učebnice nejsou aktuální a postrádají nové techniky a trendy
- c) učebnice nejsou aktuální a postrádají všeobecný základ pro výuku
- d) učebnice nepoužívám, protože jejich obsah neodpovídá požadavkům

Skupina R1 zvolila v 16% možnost A, v 56% možnost B a ve 28% možnost C.

Skupina R2 pak v 60% možnost B a ve 40% možnost C. I v této otázce se skupiny respondentů ve většině shodly. Nápadných 16% starších respondentů, kteří zvolili možnost A, označuje dle mého názoru právě ty pedagogy, kteří mají osvojený svůj způsob výuky již několik desítek let a mohou mít strach cokoli měnit či inovovat.

Otázka číslo 4:

„Jaká profesní kvalifikace je dle Vašeho názoru přijatelná pro výuku odborných předmětů tohoto oboru?“

- a) výuční list s prokazatelnou praxí v oboru
- b) maturitní vzdělání s prokazatelnou praxí v oboru
- c) vysokoškolské
- d) nejpodstatnější je praxe v oboru a alespoň pedagogické minimum

Skupina R1 zvolila v 72% možnost A, ve 12% možnost B a v 16% možnost C.

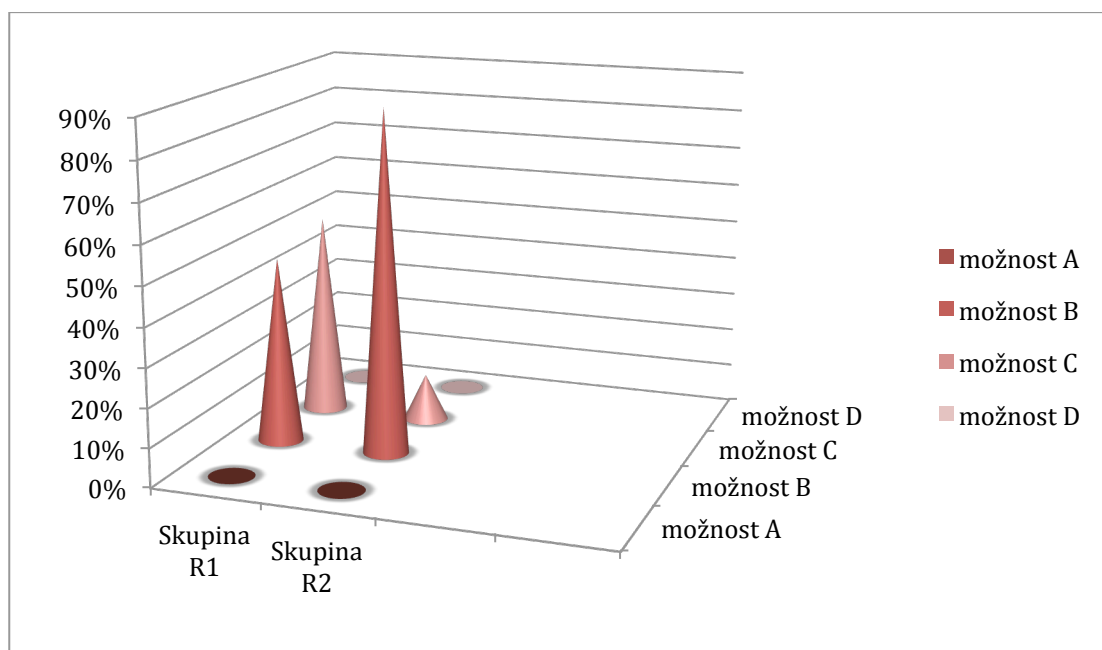
Skupina R2 zvolila ve 40% možnost A, ve 32% možnost B a ve 28% možnost C.

Opět dochází k většinové shodě mezi respondenty. Většina pedagogů, vyučujících tento obor, má dosaženo nejvyššího vzdělání v rámci vyučení v oboru kadeřník, a proto se shodli právě na možnosti A. Respondenti mladší volili poměrně často možnost C, podle níž by měli mít dosažené vysokoškolského vzdělání. Je patrné, že si mladší pedagogové uvědomují současné nároky na odbornost, a to jak pedagogickou, tak oborovou.

Otázka číslo 5:

„Jak sebekriticky hodnotíte své současné znalosti v tomto oboru?“

- a) 91% a více
- b) 71% - 90%
- c) 50% - 67%
- d) pod 50%

Skupina R1 označila ve 48% možnost B a ve zbylých 52% možnost C. Skupina R2 označila v 88% možnost B a pouze ve 12% možnost C. V této otázce tedy dochází k rozporu mezi skupinami. Zatímco mladší respondenti jsou sebevědomější a ve většině se shodují, že jejich odborné znalosti dosahují až 91%. V případě starší skupiny respondentů většina zvolila možnost dosahujících znalostí pouze do 70%. Faktorů této výpovědi může být hned několik. Pedagogové vyučují stejným způsobem již třetí desetiletí, mají osvojené vlastní způsoby, metody a techniky již dlouhou řadu let. Mohou si uvědomovat své možné nedostatky v rámci nových typologií, vycházejících ze současných trendů kadeřnického řemesla. Odstranění tohoto nedostatku může být dosaženo v rámci dalšího vzdělávání respondentů v oblastech nové metodologie a technologie.

Otázka číslo 10:

„Jak často se potřebujete dovzdělávat v oblasti nových technologických postupů a možností práce s profesionální vlasovou kosmetikou?“

- a) čtvrtletně
- b) měsíčně
- c) dvakrát až třikrát ve školním roce
- d) nepotřebuji se dovzdělávat

V této otázce se většině obě skupiny shodli a stejně tak ve shodném poměru označovali další možnosti. 48% respondentů skupiny R1 a 56% respondentů skupiny R2 označilo možnost, kterou by se chtěli vzdělávat měsíčně. Respondenti R2 dále volili často možnost vzdělávání dvakrát až třikrát ročně, méně často čtvrtletně.

U této otázky mě statistika poměrně překvapila, protože četnost potřeby vzdělávání pedagogů je měsíční, namísto mého očekávání maximálně čtvrtletní. Na této otázce je velmi patrné, že pedagogové nemají dostatek nabízených vzdělávacích akcí a potřebují se dále vzdělávat. Jejich potřeby vzdělávání jsou individuální. Na této otázce je však zajímavé, že skupina R2, která v předešlé otázce ve většině poměrně sebevědomě vypověděla o svých současných znalostech, vyhledává tak časté dovzdělávání. To samozřejmě plyne z individuálních potřeb a požadavků na profesní růst z jejich strany, a proto tuto skutečnost nemohu objektivně v rámci tohoto šetření posoudit.

Otázka číslo 11:

„Jak často se potřebujete dovzdělávat v oblasti nových trendů?“

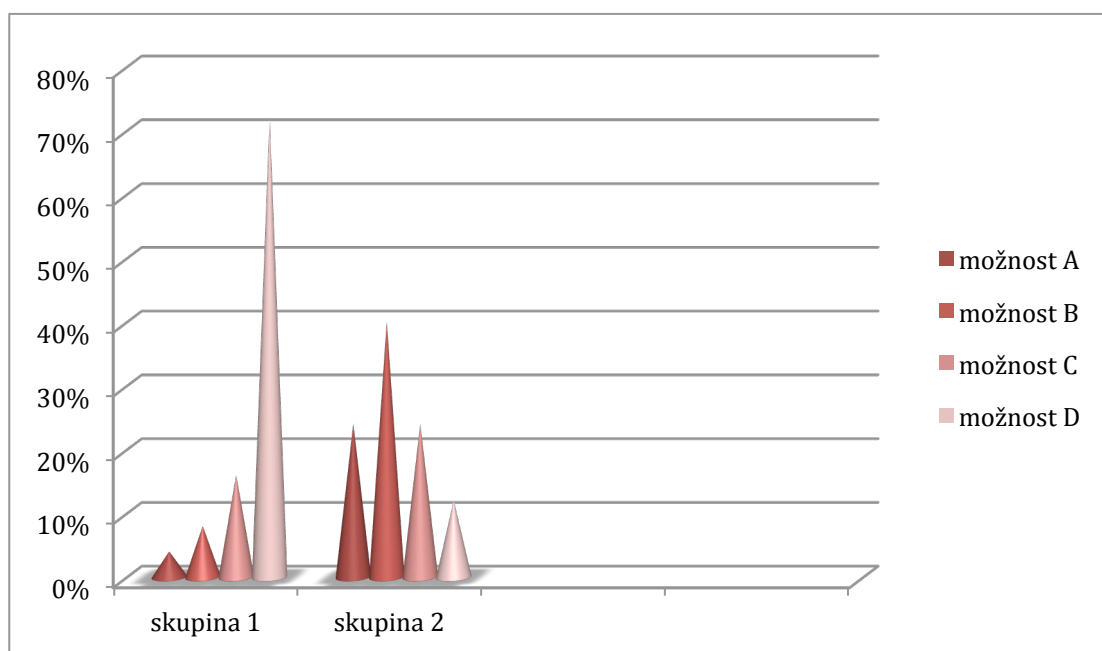
- a) alespoň jednou ve školním roce
- b) dvakrát ve školním roce
- c) nepotřebuji se dovzdělávat
- d) každé čtvrtletí dle ročního období, podle nichž se trendy mění

72% respondentů skupiny R1 a 88% respondentů skupiny R2, tedy opět většiny, označily možnost vzdělávání se alespoň jednou ve školním roce. Potřeba vzdělávání v této oblasti plyne z pravidelně se obměňujícími trendy. Vzdělávání se jednou ve školním roce je ideální možností, protože celistvé trendy v módě vycházejí vždy pro jeden konkrétní rok, což si pedagogové patrně uvědomují, a proto označovali tuto možnost nejčastěji.

Otázka číslo 13:

„Které dílčí oblasti z odborných praktických úkonů potřebujete nejvíce zdokonalit?“

- a) *hair tattoo, extravagantní techniky*
- b) *pánské a dámské střihové techniky*
- c) *techniky barvení a kreativních barev*
- d) *všechny výše zmíněné možnosti*

Respondenti R1 označili v 72% možnost, kterou by se potřebovali vzdělávat ve všech oblastech, zatímco respondenti R2 využívali všechny možnosti. Tato skutečnost se opět opírá o věkové rozdíly mezi respondenty. Zatímco respondenti R2 mají zakořeněné techniky ve všech oblastech již několik desítek let, mladší respondenti se více blíží trendům, podle nichž se snaží pracovat a vzdělávat. Díky tomu se starší respondenti potřebují vzdělávat ve všech oblastech, které byly dříve pevně dány a neobměňovaly se v tak častých intervalech. Obzvláště techniky hair tattoo / vlasového tetování, uplatňované v dámských i pánských střizích, či moderní kreativní techniky barvení jsou většinou starším pedagogům dost vzdálené a neosvojené.

Otázka číslo 14:

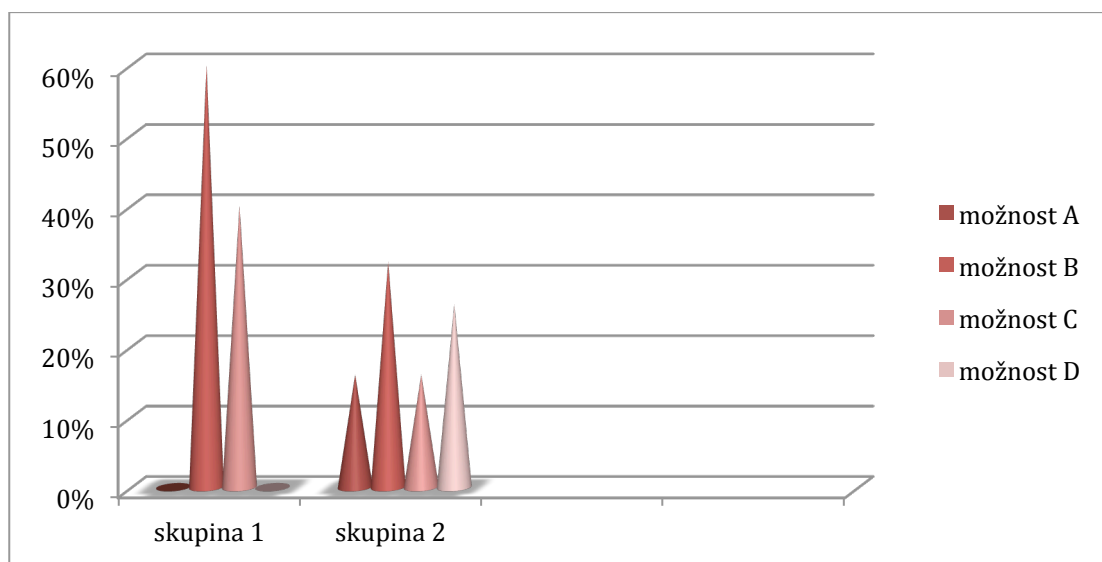
„Ve které z daných oblastí byste se nejraději dále dovzdělával(a)?“

a) trichologie

b) colorimetrie

c) vizážistika a techniky líčení

d) stylistika a etiketa oblékání

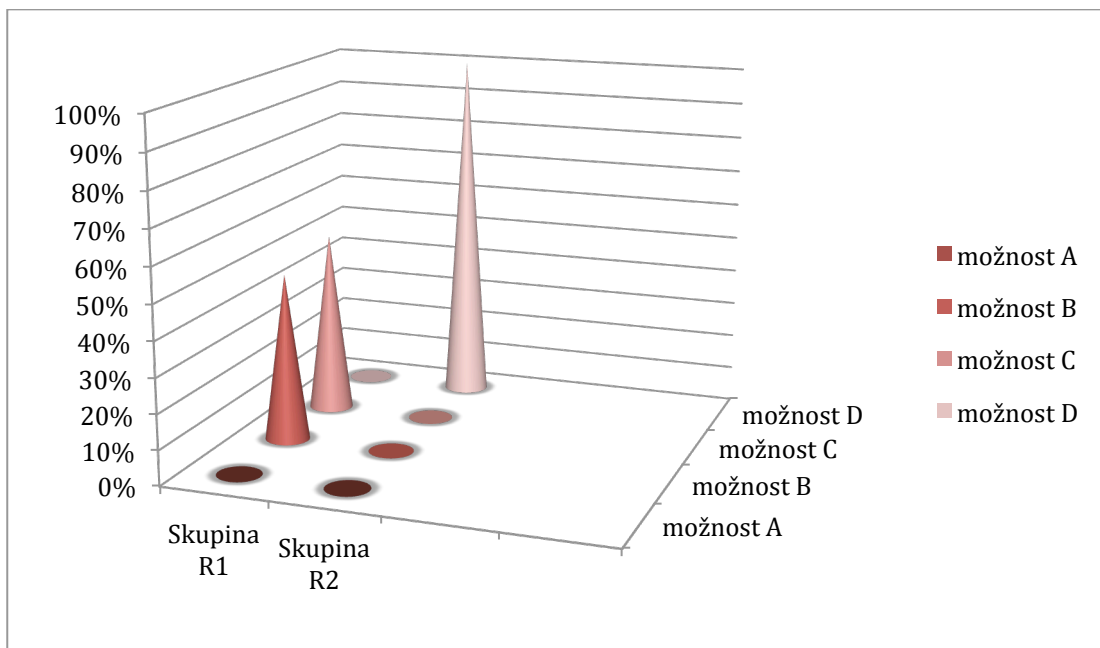
V této otázce se obě skupiny shodli v poměru odpovědí, že by se nejraději vzdělávali nadále ve vizážistice a technikách líčení. Skupina R1 v 52% a skupina R2 v 60%. To úzce souvisí s problematikou, která postihuje pedagogy v rámci vzdělávacích osnov tohoto oboru. Pedagogové by měli být schopni připravit studenty k závěrečným zkouškám i po stránce základních technik líčení. Většina pedagogů však nezná všechny techniky líčení, jednotlivé typologie a potřebuje se v tomto oboru dále vzdělávat, často mnohdy vzdělat. Zbytek možností věnovali obě skupiny pouze možnostem A a B. Překvapivě možnost D, tedy stylistiku a etiketu oblékání, ne zvolil žádný respondent skupiny R2, ač je pro tento obor dosti zásadní. Nabízejí se tři možnosti vysvětlení:

1. Pedagogové si neuvědomují, že stylistika a etika oblékání je velmi důležitá pro jejich obor, jehož předmětem je v současnosti poradenství pro celistvý vzhled.
2. Pedagogové ovládají tuto vědu a její praktickou aplikaci, proto se v ní nepotřebují nadále dovzdělávat
3. V ostatních nabízených oblastech mají respondenti hlubší rezervy, a proto volili právě jednu z nich.

Otázka číslo 19:

„Jestliže byste jsi mohl(a) vybrat typ inovace pro Vaše do vzdělávání, která nabízených možností by Vám vyhovovala nejvíce?“

- a) nové učebnice s pracovními sešity a výukovými CD
- b) pravidelně konaná odborná školení ve všech oblastech
- c) odborné semináře a do vzdělávání pořádaná pro studenty i pedagogy
- d) všechny výše zmíněné možnosti

Tato otázka se nápadně liší v poměru odpovědí. Zatímco 100% respondentů skupiny R2 zvolila možnost D, a tím by uvítala kompletní inovaci, respondenti skupiny R1 upřednostňovali v poměrech 48% možnosti B, v 52% možnost C. Možnost A nezvolil žádný respondent této skupiny, což může souviset s faktem práce s novou IT technologií, jíž se většina starších pedagogů brání a nechce ji ve výuce přijmout. V této otázce se tedy skupiny respondentů ve výsledku liší. V případě nových učebnic a výukových materiálů by totiž mohlo dojít k negativnímu přístupu starších pedagogů, či dokonce odmítání z jejich strany. Druhým důležitým zjištěním je, že starší pedagogové ve většině volili možnost vzdělávání, organizovaného souběžně pro pedagogy i studenty, což je velmi příznivý přístup z pedagogického hlediska. Je patrné, že si respondenti uvědomují, že vzdělávání nadstandartní je přínosem i pro studenty.

Otázka číslo 23:

„Jak vnímáte důležitost dozdělávání a Vašeho profesního rozvoje?“

- a) jako nejdůležitější ve Vaší profesi
- b) jako podstatnou
- c) jako méně podstatnou
- d) jako nepodstatnou

Respondenti obou skupin vnímají svůj profesní rozvoj a vzdělávání nejčastěji jako podstatné – tedy možnost B, a to v poměrech 80% u skupiny respondentů R1 a 52% u skupiny respondentů R2. Zbylá procenta jsou obsáhlá pro možnost A, kterou respondenti vnímají, že je nejdůležitější v jejich profesi právě dozdělávání. Je velmi pozitivním zjištěním, že žádný z respondentů neoznačil možnost C či D, která by se absolutně neztotožňovala s oborem kadeřník. Pro toto řemeslo je jedním z nejdůležitějších aspektů další vzdělávání, tedy rozvoj v rámci veškerých oblastí a dalších oborů úzce souvisejících a rozvíjejících kadeřnické řemeslo, jakým mohou být stylistika, vizážistika a další.

7.7.2 Analýza kosmetického oboru

respondenti s dvacetiletou a delší pedagogickou či odbornou praxí = R 1

respondenti s desetiletou a kratší pedagogickou či odbornou praxí = R 2

otázka číslo 2:

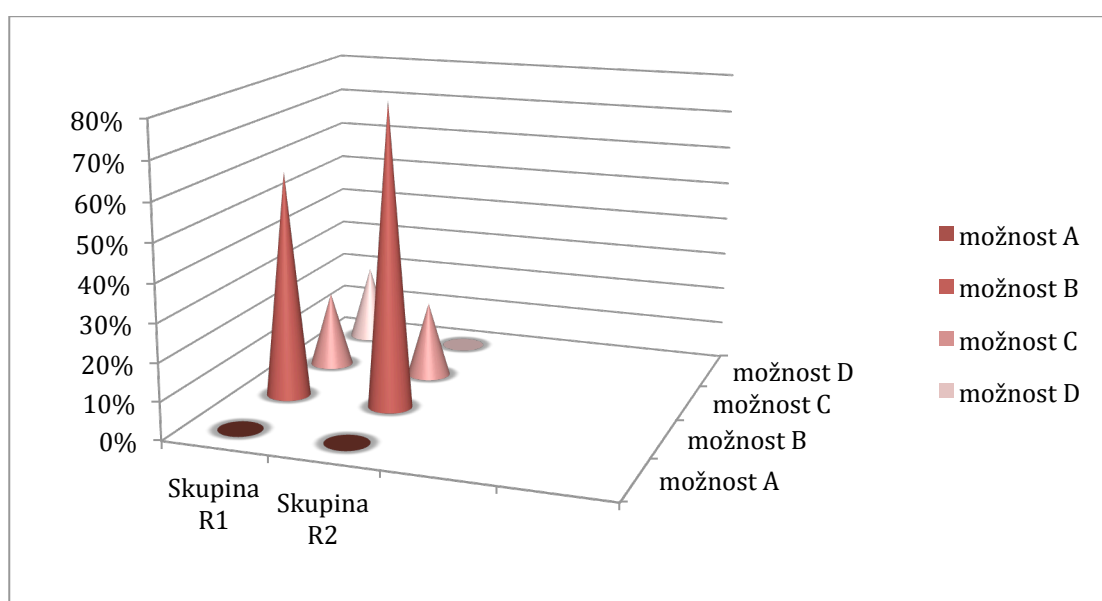
„Jak hodnotíte školské osnovy, podle nichž vyučujete odborné předměty?“

a) osnovy jsou zpracované velmi dobře

b) osnovy mají rezervy

c) osnovy by měly být upraveny

d) osnovy jsou naprosto nedostačující

Skupina R1, tedy starší respondenti označili v 60% možnost B, následně ve stejném poměru 20% možnosti C, D. Skupina R2 označila v 80% možnost B a ve zbylých 20% možnost C. Ve většině se tedy shodují, stejně jako kadeřnický obor na tom, že současné osnovy mají rezervy. V případě skupiny R1 je velmi stěžejním zjištěním, že 20% pedagogů označuje současné osnovy dokonce za naprosto nevyhovující. To může souviset s přílišnými nároky kladenými na tento obor, jež je v současnosti maturitním. Učivo je velmi rozsáhlé, ale pro jeho kompletní hloubku nemají pedagogové dostatek času v rámci školní vyučování praxe, což mnohdy způsobuje, že pedagog upřednostní pouze určitou oblast – příklad: *pedagog se věnuje pouze technikám ošetření pleti na úkor manikúry, pedikúry, které vnímá jako stěžejní a předpokládá, že si studenti sami osvojí dané úkony až v rámci profese.*

Otázka číslo 3:

„Jak hodnotíte dostupné učebnice, podle nichž vyučujete odborné předměty?“

- a) učebnice jsou zpracované dobře a obsahují veškeré podstatné informace
- b) učebnice nejsou aktuální a postrádají nové techniky a trendy
- c) učebnice nejsou aktuální a postrádají všeobecný základ pro výuku
- d) učebnice nepoužívám, protože jejich obsah neodpovídá požadavkům

Skupina R1 volila v 60% možnost B, zbylé poměry procent mezi otázkami byly poměrně totožné. Zatímco skupina R2 volila nejčastěji ve 40% možnost C a ve 36% možnost D. Starší pedagogové v učebnicích postrádají pouze nové trendy a techniky, mladším pedagogům podle tohoto dotazu spíše učebnice nevyhovují pro všeobecný základ, v některých případech je dokonce vůbec nevyužívají. Rozdílnost skupin respondentů souvisí patrně s délkou praxe. Zatímco starší respondenti si již učebnice osvojili a našli svůj systém výuky, mladší respondenti mají s učebnicemi podstatnější problémy a nemají s nimi natolik rozsáhlé zkušenosti, aby je dokázali přizpůsobit svým potřebám a nárokům na kvalitu výuky.

Otázka číslo 4:

„Jaká profesní kvalifikace je dle Vašeho názoru přijatelná pro výuku odborných předmětů praktické výuky tohoto oboru?“

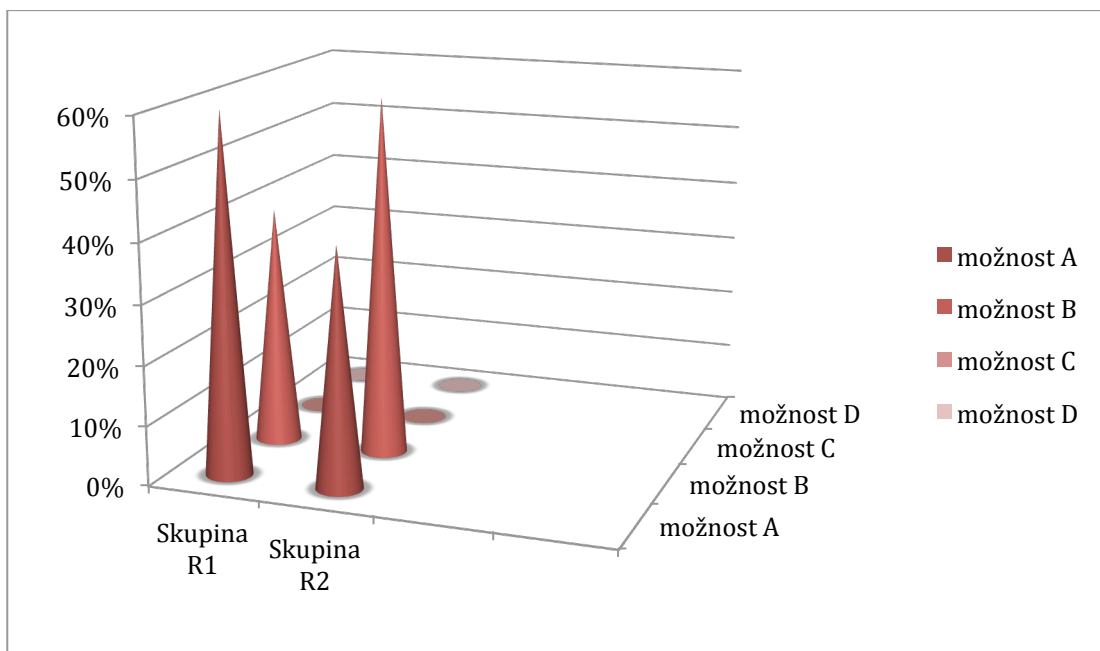
- a) minimálně maturitní vzdělání
- b) maturitní vzdělání s prokazatelnou praxí v oboru
- c) vysokoškolské
- d) nejpodstatnější je praxe v oboru a alespoň pedagogické minimum

Skupina respondentů R1 volila v 60% možnost B, ve zbylých 40% možnost C. Naproti tomu skupina R2 označila ve 40% možnost A, ve 24% možnost B a ve 36% možnost C. Pedagogové s víceletou praxí spatřují důležitost nejen v maturitním vzdělání, ale rovněž v praxi, zatímco pedagogové s kratší praxí upřednostňují pouze maturitní vzdělání. Vysokoškolské vzdělání získalo v celkovém poměru 38%, což je zásadní. Respondenti si patrně uvědomují nezbytnost odbornosti v oboru kosmetička, obzvláště pak v případě úkonů, narušujících integritu pleti, v oblastech anatomie kůže a pleti a odborného poradenství. Patrně díky tomu označilo v souhrnu celkem 38% možnost vysokoškolského vzdělání, které odpovídá těmto oblastem.

Otázka číslo 5:

„Jak sebekriticky hodnotíte své současné znalosti v tomto oboru?“

- a) 91% a více
- b) 71% - 90%
- c) 50% - 70%
- d) pod 50%

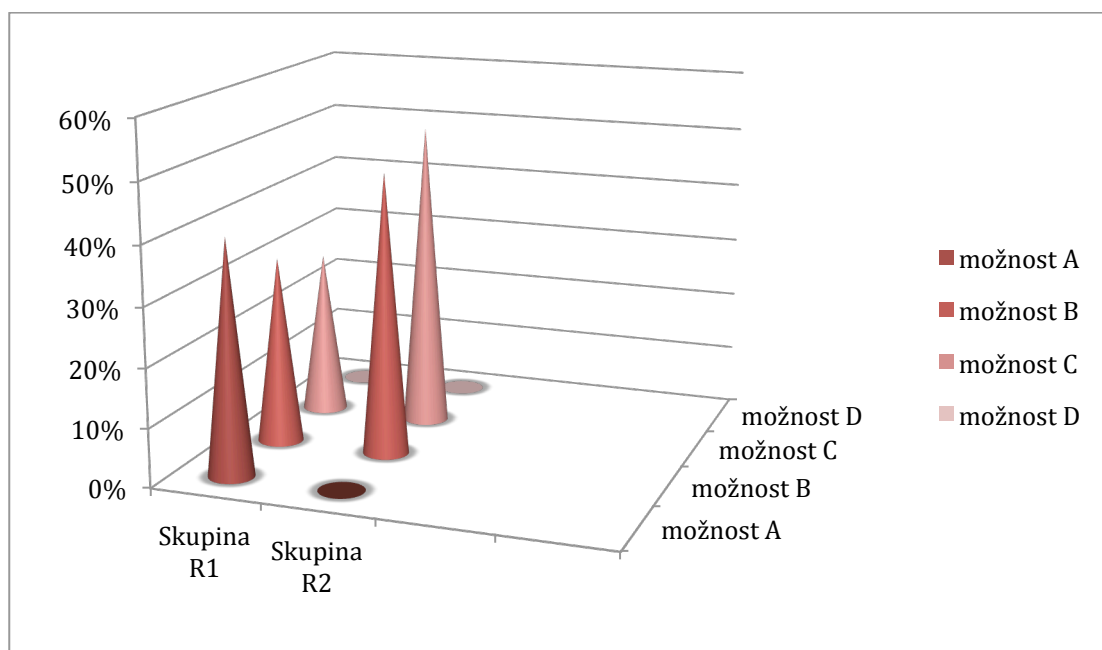

Respondenti R1 označili v 40% možnost A, v 60% možnost B. V případě skupiny R2, byly poměry shodné, jen v opačném pořadí. 60% mladších respondentů ohodnotilo možnost svých odborných znalostí od 91% výše. Stejně jako v kadeřnickém oboru, vnímají starší pedagogové kosmetiky své rezervy v současných technikách a jednotlivých metodikách. Zatímco mladší pedagogové si již osvojují nové technologie a pracovní metody postupně, jejich starší kolegyně velmi často převážně spatřují nedostatky v současném technologickém pojetí. Tato problematika úzce souvisí s technologickým vzděláváním v rámci nových trendů a současných typologií. Její řešení tkví, shodně s kadeřnickým oborem, ve vytvoření systému vzdělávání nových trendů. Kadeřnický obor je ve srovnání s kosmetickým sebekritičtější, což je skutečnost, vyplývající z dotazníků.

Otázka číslo 10:

„Jak často se potřebujete dovzdělávat v oblasti nových technologických postupů a možností práce s profesionální kosmetikou?“

- a) čtvrtletně
- b) měsíčně
- c) dvakrát až třikrát ve školním roce
- d) nepotřebuji se dovzdělávat

Zatímco většina skupiny R1 volila možnost A, a to ve 40%, následně ve 32% možnost B a 28% možnost C. Skupina R2 volila v 52% možnost C a ve 48% možnost B. Souhrnně lze říci, že respondenti skupiny R1 potřebují intenzivnější vzdělávání ve srovnání se skupinou respondentů R2. Starší pedagogové mají pravděpodobně hlubší rezervy, kterých jsou si vědomi a touto možností by je byli schopni v budoucnu postupně odstarnit. Možnost D neoznačil žádný respondent, což je výchozím zjištěním u této otázky, čímž se dá říci, že se celý vzorek respondentů potřebuje a chce vzdělávat.

Otázka číslo 11:

„Jak často se potřebujete dovzdělávat v oblasti nových trendů?“

- a) alespoň jednou ve školním roce
- b) dvakrát ve školním roce
- c) nepotřebuji se dovzdělávat
- d) každé čtvrtletí dle ročního období, podle nichž se trendy mění

Skupina R1 označila možnost A v 92%, v 8% možnost B. Skupina R2 volila možnost A ve 100%. Stejně jako v kadeřnickém oboru označovali respondenti možnost vzdělávání se v oblasti nových trendů – alespoň jednou ročně. U kosmetického oboru je však stejně možné vzdělávání se v této oblasti dvakrát ve školním roce, protože se mění trendy zvláště v líčení a zvláště pak v ošetření pleti a dalších kosmetických úkonech. Tuto možnost však označili pouze dva ze starších respondentů.

Otázka číslo 13:

„Které dílčí oblasti z odborných praktických úkonů potřebujete nejvíce zdokonalit?“

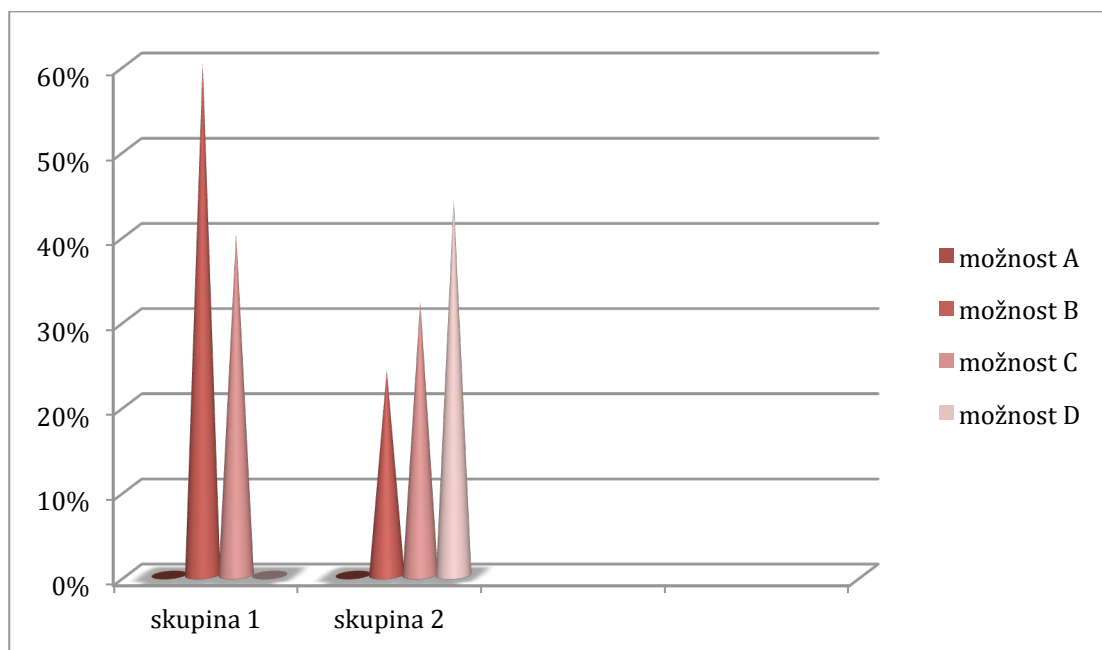
- a) manikúra, pedikúra
- b) péče o pleť a stimulace pleti
- c) práce s novou technologií, přístroji pro ošetření pleti
- d) nové trendy (nail art, body art, prodlužování řas)

Tato otázka zaznamenala 100% shodu u všech respondentů. Obě skupiny tedy potřebují zdokonalit nové trendy, a to převážně v konkrétních úkonech, jakými mohou být současné prodlužování řas specifickými metodami, nail art, tedy zdobení nehtů, či moderní facepainting a body art – malování na tělo a obličej. Ve srovnání s kadeřnickým oborem se liší. Kadeřníci označovali v různých poměrech více možností vzdělávání se v jednotlivých oblastech, a s tím spojenými technologiemi v jejich oboru. Statistika této otázky mě překvapila, protože jsem očekával poměrné zastoupení i u možnosti C. Práce s novou technologií a přístroji je v současnosti velmi vyhledávaná a patří mezi současné inovace oboru.

Otázka číslo 14:

„Ve které z daných oblastí byste se nejraději dále dovzdělával(a)?“

- a) kompletní ošetření pleti
- b) současné trendy v kosmetice
- c) vizážistika a techniky líčení
- d) stylistika a etiketa oblékání

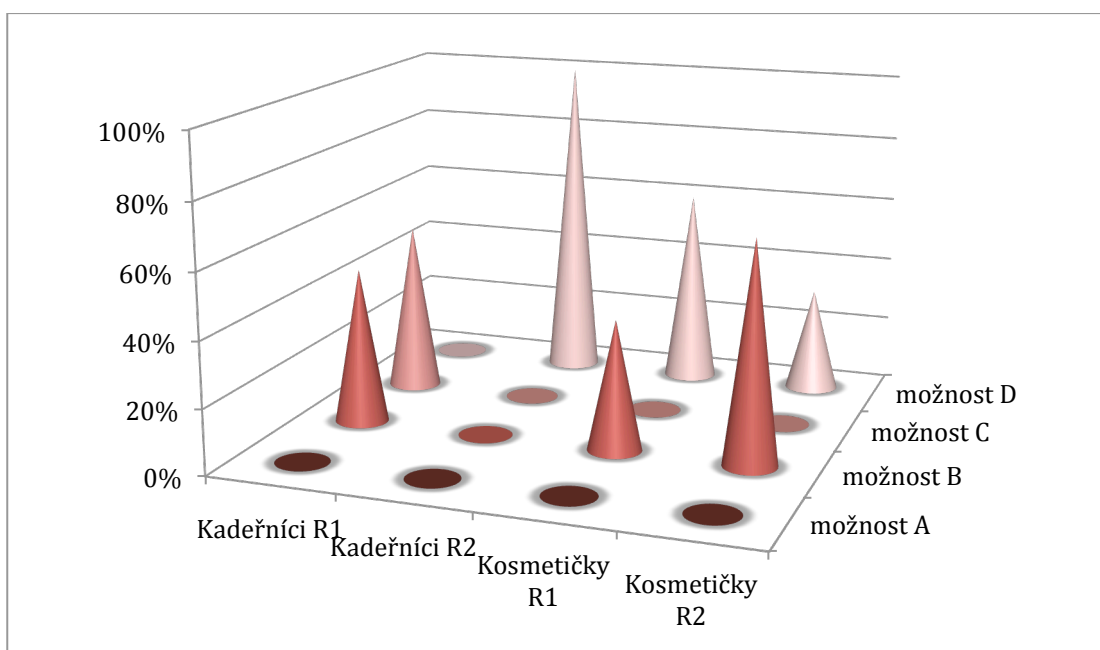
V této otázce, zaměřené na konkrétní úkony a disciplíny se respondenti skupiny R2 shodli ve 44% na možnosti D, 32% zvolilo možnost C a 24% možnost A. Naproti tomu respondenti skupiny R1 v 60% dávají přednost možnosti B, zbylých 40% volilo možnost C. Možnost A nezvolil žádný respondent. V otázce se opět projevil náznak rezervy v současném pojetí trendů u respondentů s dlouholetou praxí. Velké zastoupení pedagogů zvolilo vizážistiku a techniky líčení, což je oblast, kterou by měli ovládat velmi dobře. Toto zjištění je pro mě primární v oblasti metodologie dalšího vzdělávání kosmetického oboru. V současnosti kosmetický obor řeší problematiku osnov, dle kterých vyučují. Na kosmetický obor je kladen přílišný důraz z hlediska teoretického vyučování na úkor praktické výuky, čímž učitelé odborného výcviku nezvládají v časových horizontech učit všechny látky do hloubky (viz otázka 2). Vizážistika je praktická disciplína, kterou musí kosmetičky ovládat, protože vychází z jejich řemesla. Je patrné, že si tuto skutečnost respondenti uvědomují.

Otázka číslo 19:

„Jestliže byste jsi mohl(a) vybrat typ inovace pro Vaše dozdělávání, která nabízených možností by Vám vyhovovala nejvíce?“

- a) nové učebnice s pracovními sešity a výukovými CD
- b) pravidelně konaná odborná školení ve všech oblastech
- c) odborné semináře a dozdělávání pořádaná pro studenty i pedagogy
- d) všechny výše zmíněné možnosti

Tato otázka je výsledně opět shodná s kadeřnickým oborem, pouze s malou odchylkou. Respondenti skupiny R1 volili v 68% možnost B, následně možnost D ve 32%. Skupina R2 volila možnost D ve 60%, ve zbylých 40% potom možnost B. V tomto případě upřednostňují pedagogové s kratší praxí kompletní inovaci. Avšak i v případě starších respondentů volilo tuto možnost 32%, kterou by se museli přizpůsobit současné IT technologií, což v případě kadeřnického oboru nezvolil ani jeden pedagog. To může být dle mého názoru způsobeno do značné míry dosaženým nejvyšším vzděláním, které se mezi obory liší.

Otázka číslo 23:

„Jak vnímáte důležitost dozdělávání a Vašeho profesního rozvoje?“

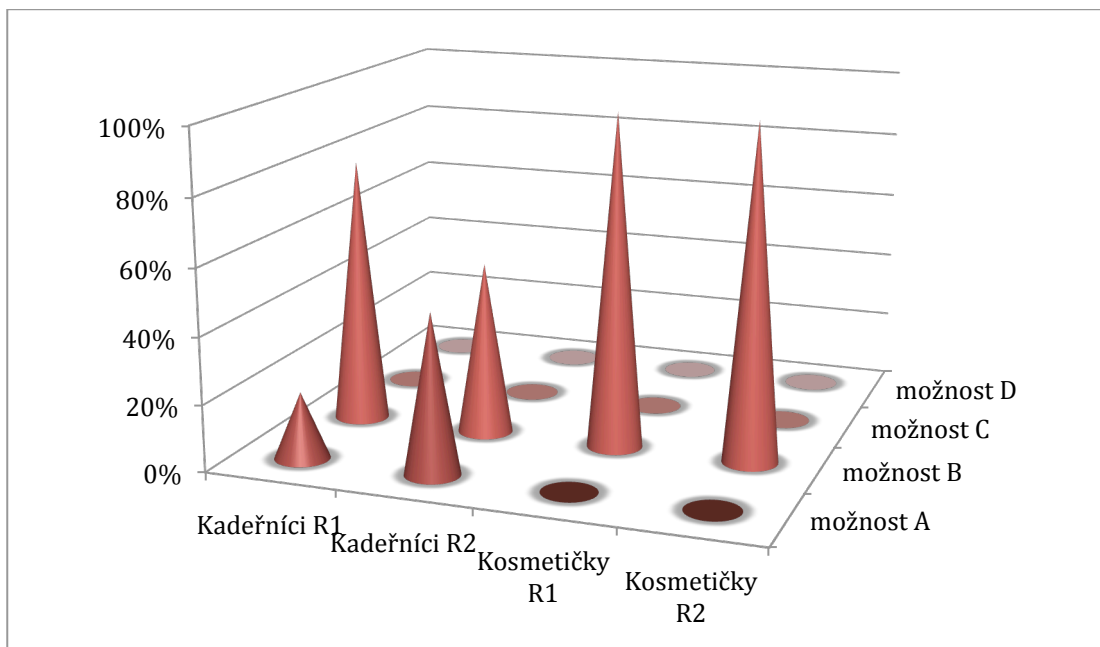
a) jako nejdůležitější ve Vaší profesi

b) jako podstatnou

c) jako méně podstatnou

d) jako nepodstatnou

V této otázce označili všichni respondenti, tedy 100% možnost B a vnímají vzdělávání a profesní rozvoj jako velmi podstatný. Stejně jako u pedagogů oboru kadeřník je tato možnost zastoupena nejčastěji a rovněž kosmetický obor spatřuje ve vzdělávání podstatu svého řemesla.

7.8 Výsledky kvantitativního výzkumu

Výsledky kvantitativního šetření vyplývají z kompletních dotazníků pro oba obory, ve výsledcích uvádím zjištění v rámci vytčených cílů.

Cíl – zjistit, jaká je sebekritika pedagogů pro posouzení jejich vlastní současné odbornosti. Zásadním zjištěním je fakt, že je kadeřnický obor ve srovnání s kosmetickým sebekritičtější. Respondenti kosmetického oboru hodnotí své znalosti na škále od 70% výše, zatímco respondenti oboru kadeřnického od 50% výše.

Respondenti obou oborů ve většině hodnotí své znalosti nových trendů jako velmi dobré. Oba obory vnímají svůj profesní rozvoj a vzdělávání jako velmi podstatné, v některých případech nejpodstatnější v rámci svého řemesla. Tato skutečnost je velmi pozitivní ke vztahu dalšího vzdělávání. Respondenti se nadále chtějí a potřebují vzdělávat ve své profesi v rámci odbornosti.

Cíl – zjistit, jak pedagogové hodnotí současnou kompletní úroveň oborů kadeřník a kosmetička. Zásadní skutečností, vyplývající z šetření, je v tomto případě 100% shoda všech skupin respondentů, kteří označili současnou úroveň studentů jako špatnou až kritickou. Vzhledem k tomu, že v současnosti bojují školy, díky finančním zdrojům, o každého studenta, jsou zájemci do těchto oborů přijímání velmi benevolentně. V oboru kosmetička dochází často k tomu, že se někteří studenti nedostanou ani k maturitním zkouškám, nebo zkoušky neudělají. V oboru kadeřník pak mnohdy studenti nezvládnou projít praktickými závěrečnými zkouškami. V obou oborech existuje shoda v následujícím uplatnění studentů. Podle zjištěných informací z roku 2015 na území České republiky vykonává následně dané profese pouze kolem 10% absolventů. Obor kadeřník studuje poměrně značná převaha žáků pouze pro získání výučního listu, nikoli pro skutečný zájem. Oba obory vnímají kriticky vzdělávací osnovy, které mají rezervy a měly by být upraveny. Rovněž oficiální učebnice, používané pro výuku těchto oborů kritizují respondenti po obsahové stránce, která neodpovídá současným trendům, a tím se stávají neaktuálními až „zastaralými“. Kosmetický obor by dle šetření provedl úpravy kompletního vzdělávacího systému, tedy po stránce praktické i teoretické výuky. Je nutné zmínit, že obor kosmetička v současnosti trpí velkým odlivem zájemců o studium, protože podmíněné ukončení maturitní zkouškou je u většiny nad rámec schopností. Vzhledem k tomu, že jsem minulý rok v rámci asociace tuto situaci řešil s MŠMT a Hospodářskou komorou, jsem přesně informovaný o momentální situaci. Kosmetický obor revoltuje proti maturitě a snaží se o návrat k učebnímu oboru, tak jako tomu bylo v minulém století. Kadeřnický obor by dle šetření provedl úpravy v teoretické, praktické i kompletní rovině oboru. Kadeřnický obor naopak řeší rivalitu mezi teoretickým a praktickým vyučováním, pedagogové odborného výcviku vytýkají teoretikům způsoby výuky a metodiky, které se neztotožňují z praxí. Kadeřnickému i kosmetickému oboru vy vyhovoval nový systém vzdělávání, který by prostřednictvím školení vzdělával současně i studenty, což je velmi pozitivním zjištěním. Značná část respondentů by uvítala nový učební materiál, podléhající moderní technologii.

Cíl – zjistit, jaké mají pedagogové požadavky na metodologické a technologické vzdělávání. Kadeřnický i kosmetický obor vychází z potřeby nových trendů a technologií ve vzdělávání. Oba obory projeví značný zájem o vzdělávání se v technikách líčení a vizážistice. Respondenti kadeřnického oboru vyhledávají vzdělávání ve všech technologiích, z metodologie poté kolorimetrii, vědu barev. Respondenti kosmetického oboru z technologického vzdělávání upřednostňují nové trendy v rozšiřujících oblastech v rámci technik maskérství, metodách současných trendů, kterými jsou prodlužování řas, zdobení a úprava nehtů Nail art (nikoli však klasická manikúra). Z metodologie pak nové trendy v kosmetice, jež zahrnují nejen úkony řemesla, ale rovněž produktovou oblast péstící a profesionální dekorativní kosmetiky. Obory nejeví dle šetření přílišný zájem o vzdělávání se v metodologii stylistiky a etikety oblékání. Důvod není v rámci tohoto výzkumu prokazatelný.

Cíl – prozkoumat, jaké mají pedagogové možnosti pro další vzdělávání. Oba obory se v rámci školního roku vzdělávají v rozmezí do třiceti hodin v nových technologiích. Přesná charakteristika tohoto vzdělávání není v dotazníku obsažena a věnuje se jí výzkum kvalitativní. Respondenti obou oborů jsou ochotni vzdělávat se v rámci svého volného času v rozmezí do dvaceti pěti hodin ročně. Kosmetický obor nemá dostatek nabízených vzdělávacích akcí ze strany zaměstnavatele a rovněž finanční možnosti, které ředitelství pedagogům poskytují, nejsou vyhovující. V případě kosmetického oboru vyplývá shodné. Počet nabízených odborných školení shledává kadeřnický obor jako uspokojující až omezený. V případě kosmetického oboru je nabídka omezená až nedostatečná. Kvalita poskytovaných školení zaměstnavateli, která v dotazníku není nijak charakterizovaná, je dle respondentů oboru kosmetička uspokojující. Respondenti oboru kadeřník tuto kvalitu hodnotí jako uspokojující až neuspokojující.

Cíl – zjistit, jakou formu dalšího vzdělávání pedagogové upřednostňují. Obecně z šetření pro oba obory vyplývá, že upřednostňují alespoň jednou ve školním roce vzdělávání v oblasti nových trendů. Vzdělávání v rámci pedagogiky respondenti tohoto šetření nepotřebují. Oba obory využívají pro své individuální dozdělávání internet a masmédiá. Zásadním zjištěním je popularita volené možnosti pravidelného dalšího vzdělávání v rámci každého měsíce. Všichni respondenti se chtějí vzdělávat, a to minimálně dvakrát až třikrát ve školním roce. Kadeřnický obor upřednostňuje školení či workshopy s praktickými ukázkami.

Kosmetický obor pak volil všechny možnosti dalšího vzdělávání, tedy semináře, školení, workshopy i odborné kurzy, bez ohledu na obsah praktických úkonů. Vyplývá tedy, že pedagogům vyhovuje systém vzdělávání s prvky – pravidelnost, kvalita, efektivita.

Cíl – prozkoumat, zdali se nějak liší potřeby vzdělávání pedagogů s delší a kratší odbornou praxí. Na základě dotazníku lze říci, že se mezi sebou tyto skupiny respondentů v některých oblastech odlišují a upřednostňují rozdílné prvky či možnosti dalšího vzdělávání. Výchozí je však skutečnost, že tyto odlišnosti ve výsledném pojetí nemají nijak závratný charakter. Dané odlišnosti spíše souvisí úzce s věkem a praxí respondentů (viz analýza konkrétních otázek). Zjištěná data jsou výsledně velmi totožná a v mnoha případech naprosto shodná. Potřeby pedagogů jsou v první řadě do značné míry pouze přizpůsobením se současným požadavkům ze strany klientely, společnosti. Na druhé straně zde může být zájem zdokonalovat se, a tím předávat vědomosti a dovednosti studentům těchto oborů. Třetí možností je motivace a vlastní aktivita, která je v tomto případě hybnou silou. Oba obory mají stejné základy oblastí ve vzdělávání, jimiž jsou teoretické metodologie a praktické technologie. Obě oblasti jsou si podmíněny a vycházejí z nových trendů, na které klade nároky inovace a společnost. Mezi skupinami respondentů nedošlo v rámci dotazníků k žádným závratným rozdílům, kterým se z hlediska vzdělávání nedá přizpůsobit. Toto zjištění pokládám jako velmi pozitivní pro navrhovaná opatření.

Cíl – prozkoumat, zdali se liší možnosti pedagogů ve vzdělávání v pojetí jednotlivých krajů. Při analýze jsem rozdělil nejprve kraje moravské a české. Ty jsem mezi sebou srovnával v otázkách, které odpovídaly tomuto cíli. Na základě tohoto postupu jsem objevil pouze malé odlišnosti na straně moravských krajů v kadeřnickém oboru, které vnímají své možnosti současného dalšího vzdělávání spíše jako uspokojující, naproti tomu respondenti českých krajů je vnímají jako neuspokojující. To je dle mého názoru způsobeno následujícím

- vzdálenostní podmínky mezi jednotlivými kraji a městy v rámci Moravy
- výrazně nižší ceny školení ve srovnání s Prahou
- rychlejší šíření nabídky a informovanost

V souhrnu dotazníkové šetření objasnilo všechny předem vytčené cíle. Některá data a zjištění jsou pro mě zásadní a budu s nimi dále pracovat. Hlavními oblastmi tohoto šetření se zabývám dále v kvalitativním, již hloubkovém šetření pro kadeřnický obor a konkretizuji v něm jistá data, vyplývající z tohoto zjištění. Kvantitativní výzkum vypovídá o velké příbuznosti oborů kadeřník, kosmetička a shodného jejich nahlížení na danou problematiku.

8 Kvalitativní výzkum

MacDonald (cit. podle Bridges, 2003) kdysi prohlásil, že kvalitativní výzkum je beletrie psaná pod přísahou. Neexistuje důležitější epistemologická otázka než *Co je tato přísaha? K čemu jsme jako badatelé zavázáni a proč?* (Švaříček, Šed'ová 2007, s. 12). Práce kvalitativního výzkumníka je přirovnávána k činnosti detektiva. Výzkumník vyhledává a analyzuje jakékoli informace, které přispívají k osvětlení výzkumných otázek, provádí deduktivní a induktivní závěry (Hendl 2005, s. 50). Podstatou kvalitativního výzkumu je do široka rozprostřený sběr dat bez toho, že by na počátku byly stanoveny základní proměnné (Švaříček, Šed'ová 2007, s. 13).

Kvalitativní výzkum je metoda, při níž nevyužíváme nenumerických dat, a tím nevyužívá pro své objasňování statistické metody analýzy. Termínem kvalitativní výzkum se rozumíme jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace (Strauss, Corbinová 1999, s. 10). Umožňuje nám získávání detailnějších, konkrétnějších informací ve srovnání s kvantitativním výzkumem. Kvalitativní výzkum se zaměřuje a definuje to, jak jednotlivci či skupiny nahlízejí, chápou a interpretují obsah a zacílení výzkumu. Jeho úkolem je přesně zachytit to, jak účastníci procesu interpretují zkoumaný předmět a dále interpretace těchto interpretací.

8.1 Cíle kvalitativního výzkumu

Pro toto empirické šetření jsem již zvolil pouze pedagogy kadeřnického oboru, protože mezi obory kosmetička a kadeřník existuje obdobná problematika a velmi častá shodnost. Cíle výzkumu společně s výzkumnými otázkami představují pomyslný kompas, podle nějž bychom se měli v průběhu celého výzkumného procesu orientovat, neustále sledujeme, zda se blížíme jejich naplňování či nikoli (Švaříček, Šed'ová 2007, s. 64). Vymezil jsem pro výzkum tyto následující cíle pro hloubkové šetření.

1. Jaká je podstata dalšího vzdělávání pro pedagogy odborného výcviku v kadeřnických a holičských službách a jaké jsou současné možnosti tohoto vzdělávání?
2. Jakým způsobem pedagogy ovlivňuje další vzdělávání a jaká je efektivita využití tohoto vzdělávání v praxi?
3. V jakých konkrétních oblastech v rámci kadeřnického řemesla se potřebují pedagogové nejvíce vzdělávat?

4. Které formy vzdělávacích akcí nejvíce pedagogům vyhovují pro jejich využití v pedagogickém působení na studenty tohoto oboru?
5. Jaké mají pedagogové ekonomické možnosti pro další vzdělávání a jaké jsou požadavky na další vzdělávání pedagogů ze stran zaměstnavatelů?
6. Jaké jsou požadavky pedagogů odborného výcviku na celkové úpravy ve vzdělávání v oboru kadeřník?

8.2 Metody výzkumu

Vzhledem k povaze vytčených cílů práce jsem se rozhodl pro výzkum ve formě polostrukturovaných rozhovorů.

Polostrukturovaný rozhovor

Metoda polostrukturovaného rozhovoru je strategií sběru dat. Polostrukturované interview je zřejmě vůbec nejrozšířenější podobou metody interview, neboť dokáže řešit mnoho nevýhod jak nestrukturovaného, tak plně strukturovaného interview (Miovský 2006, s. 159). Badatel postupuje dle předem připravených a zacílených schémat, která dále specifikují okruhy otázek, na něž se badatel ptá. Pořadí otázek není neměnné, což může do jisté míry zajistit výzkumníkovi větší flexibilitu. Výzkumník vyhledává a analyzuje jakékoli informace, které přispívají k osvětlení výzkumných otázek, provádí deduktivní i induktivní závěry (Hendl 2005, s. 50). Konkrétní interpretace respondentů jsou zaznamenávány jako sběr dat potřebných k vyhodnocení. Aby byly získané odpovědi reprezentativní, jsou respondenti vybráni jako náhodný vzorek.

Výhodami polostukturovaných rozhovorů ve srovnání s dotazníky mohou být vyšší návratnost, komfort pro všechny respondenty, možnost aplikace na početný vzorek respondentů, větší prostor pro vyjadřování subjektivních názorů dotazovaného. Tato forma umožňuje badateli i respondentům vzorku jít více do hloubky, a tím odkrývat možná nepředpokládaná témata. Rovněž umožňuje vyjasnění si možných nedorozumění v průběhu dotazování mezi tazatelem a respondentem. Výhodou polostrukturovaného interview je to, že dokáže eliminovat nevýhody obou zbývajících variant metody interview (nestrukturovaného a plně strukturovaného) a vytěžit současně maximum jejich výhod (Miovský 2006, s. 159).

8.3 Výzkumné otázky

Pro kvalitativní výzkum jsem zvolil jednotlivá témata, která jsou přizpůsobena konkrétním cílům tohoto výzkumu. V rozhovoru je tedy celkem deset otázek, vyplývajících z výzkumných cílů, prostřednictvím nichž budu zjišťovat potřebná data. Účelem je možnost individuálního vyjádření, hodnocení vzorku respondentů daných oblastí současné problematiky. Rozhovor je do určité míry strukturovaná konverzace, kterou badatel řídí pomocí hlavních, navazujících a pátracích otázek (Švaříček, Šedřová 2007, s. 162).

Všem respondentům byly kladeny stejné okruhy a dílčí otázky, které mohly doprovázet navazující či doplňující, pátrací podotázky k vyjasnění problematiky. V typickém případě kvalitativní výzkumník vybírá na začátku výzkumu téma a určí základní výzkumné otázky. Otázky může modifikovat nebo doplňovat v průběhu výzkumu, během sběru a analýzy dat (Hendl 2005, s. 50).

8.4 Výzkumný vzorek

Skupinu respondentů tvoří čtrnáct náhodně vybraných pedagogů odborného výcviku kadeřnického oboru České republiky. Každý respondent je náhodně vybrán vždy v rámci územního celku – kraje. Tento způsob výběru je z mé strany cílený. Česká republika má čtrnáct krajů, každý kraj v tomto šetření zastupuje jeden pedagog. Vybraní respondenti se liší věkem, vzděláním, pedagogickou praxí a praxí v oboru kadeřník.

8.5 Strategie sběru dat

Všechny rozhovory probíhaly v příjemném stimulačním prostředí, které pro mne bylo velmi důležité. Respondenti se při tomto výzkumu musí cítit dobře, aby se dokázali co nejlépe soustředit, a tím odpovídat jasně a logicky k dané problematice. Se všemi respondenty jsem uskutečnil interview v Praze, v hlavním školícím středisku společnosti Labelm, spolupracující s asociací Fisy, při příležitosti školení stylistiky a etikety oblékání. Všechny rozhovory s respondenty jsem uskutečnil v období říjen, listopad 2015. Pedagogy jsem již dopředu před konáním školení oslovil v rámci e-mailové komunikace a v případě souhlasu jim pouze upřesnil o jaký typ rozhovoru obsahově půjde a jaký je jeho záměr. Konkrétní otázky žádný z respondentů neobdržel před samotným rozhovorem, a to z toho důvodu., abych zachytil přesné, autentické výpovědi respondentů.

Respondent Kraj	Nejvyšší dosažené vzdělání	Pedagogické vzdělání	Pedagogická praxe	Praxe v oboru kadeřník
R 1 Středočeský kraj	Vyučena v oboru	Pedagogické minimum	10 let	16 let
R 2 Praha	Střední odborné	Pedagogické minimum	17 let	19 let
R 3 Liberecký kraj	Vyučena v oboru	Pedagogické minimum	13 let	19 let
R 4 Ústecký kraj	Úplné střední odborné	Střední pedagogické	21 let	27 let
R 5 Jihočeský kraj	Vysokoškolské magisterské	Vysokoškolské magisterské	7 let	11 let
R 6 Plzeňský kraj	Vyučena v oboru	Pedagogické minimum	12 let	18 let
R 7 Královéhradecký kraj	Vyučena v oboru	Pedagogické minimum	15 let	26 let
R 8 Karlovarský kraj	Úplné střední odborné	Pedagogické minimum	7 let	16 let
R 9 Pardubický kraj	Vyučena v oboru	Pedagogické minimum	11 let	15 let
R 10 Vysočanský kraj	Vyučena v oboru	Pedagogické minimum	22 let	29 let
R 11 Moravskoslezský kraj	Vysokoškolské magisterské	Pedagogické minimum	20 let	25 let
R 12 Zlínský kraj	Úplné střední odborné	Pedagogické minimum	5 let	16 let
R 13 Olomoucký kraj	Vysokoškolské magisterské	Vysokoškolské magisterské	8 let	12 let
R 14 Jihomoravský kraj	Vysokoškolské magisterské	Pedagogické minimum	14 let	16 let

8.6 Strategie zpracování výsledků

Otázky jsou rozděleny do dvou částí. První čtyři otázky slouží pouze k identifikaci respondentů (viz tabulka výzkumný vzorek). Druhá část obsahuje otázky, jež mají objasnit cíle výzkumu. Otázky se vzájemně prolínají s cíli. Všechny rozhovory jsem písemně zaznamenal, jednotlivě vytiskl a poté udělal jejich individuální šetření. Následně jsem zpracovával jednotlivě všechny otázky. K výzkumným cílům, jsem přiřadil ty otázky, které jim obsahově odpovídají a na základě všech nasbíraných dat z výpovědí respondentů jsem vypracoval vyhodnocení.

Zvolil jsem metodu analýzy otevřeného kódování. Kódování obecně představuje operace, pomocí nichž jsou údaje rozebrány, konceptualizovány a složeny novým způsobem. Při otevřeném kódování je text jako sekvence rozbit na jednotky, těmto jednotkám jsou přidělena jména a s takto nově pojmenovanými (označenými) fragmenty textu potom výzkumník dále pracuje (Švaříček, Šed'ová 2007, s. 211).

8.7 Analýza rozhovorů a interpretace dat

Otázka číslo 1 – „Proč je pro Vás důležité Vaše další vzdělávání a Váš profesní rozvoj?“

Dotazování shodně odpovídali ve většině případů, že je profesní rozvoj důležitý převážně pro rychlý vývoj a inovací oboru. Osm respondentů dále tvrdí, že vidí důležitost vzdělávání také pro další možnosti jejich profesní kvalifikace, a to v rámci nejrůznějších speciálních kurzů, které jsou zacíleny vždy na jeden konkrétní prováděný úkon (příkladem může být kurz na metodu prodlužování vlasů). Čtyři respondenti dále odpověděli, že vzdělávání je celoživotní proces, bez něhož nelze koexistovat obzvláště v jejich oboru, který se řídí pravidelně inovovanými novinkami z oblasti módy a trendů.

Konkrétně to byli respondenti:

R 4: „Bez vzdělávání ve všech oblastech nebudu schopna poskytnout informace studentům a přestanu se orientovat v oblastech módních trendů a nových postupů.“

R 5: „Pokud se nebudu dále vzdělávat ve svém oboru, moje techniky a přístupy zůstanou přesně v dané době a neposunu se dále.“

R 13: „Doba se řídí tím, co požaduje od poskytnutých služeb, z čehož vyplývá, že pokud se nebudu vzdělávat novými trendy, nebudu schopna poskytnout klientele a studentům informace potřebné pro jejich řemeslo.“

R 14: Trendy se mění každý rok, což znamená, že pravidelně přichází nové techniky a metody, které nás posouvají dopředu.“

Pouze jedna dotazovaná odpověděla odlišně ve srovnání s ostatními respondenty

Konkrétně:

R 7: „Myslím si upřímně, že mě už nikdo nic převratného nenaučí. Jako kadeřnice pracuji už dvacet šest let a vše co umím, mně vystačí až do konce života. Jediné vzdělání, které mě může pomoci ve vztahu ke studentům jsou asi trendy, které se mění jako počasí a my se v nich přestáváme orientovat, protože každý tvrdí něco jiného.“

Respondentce jsem položil doplňující otázku, abych zjistil konkrétní příčinu této odpovědi.

„Co Vás motivuje k výkonu povolání učitele odborného výcviku?“

odpověď: *„Mě už asi nemotivuje nic. Úroveň dnešní doby je rok od roku horší a někdy se sama sebe ptám, jestli má cenu učit děti, které se tomu stejně nebudou věnovat a půjdou na úřad práce, v lepším případě do obchodu nebo fabriky.“*

Na tomto příkladu je názorná ukázka výpovědi respondenta s dlouholetou praxí. Důvodem této výpovědi je i jistá demotivace a skepse nad současnou úrovní tohoto oboru.

Otázka číslo 2 – „Ve kterých oblastech Vašeho řemesla se potřebujete nejvíce vzdělávat a získávat nové informace, které využijete ve Vaší profesi mistra výcviku?“

V této otázce odpověděli všichni respondenti shodně směrem k potřebě vzdělávání se v nových trendech, a to nejen po stránce současnosti, ale rovněž srovnání z minulostí. Dále odpovídali respondenti různorodě. Konkrétně vyplývá, že třináct respondentů potřebuje zdokonalit své techniky a metodologické postupy v oblasti barvení a kolorimetrie po obsahové stránce. Jejich další potřeby se velmi lišily v počtu vypovězených oblastí vzdělávání.

Konkrétně:

R 1: „V rámci oboru se potřebuju dovzdělat takřka ve všem. Techniky a postupy, které znám a učím, jsou často nedostatečné a mezi studenty se necítím dobře v situacích, kdy mně vytykají a upozorňují na to, že podle trendů je tahle technika zastaralá a pochází z dob socialismu“.

R 3: „Dnes je taková doba, která vyžaduje znalosti ve všem, co může nabídnout tento obor. Potřebovala bych se naučit líčit. Dnes je kdekdo považovaný za stylistu nebo vizážistu bez toho, aniž by měl vzdělání v tomhle oboru. Bohužel se taky často neorientuju v zásadách oblékání a nerozumím tomu, co je dnes moderní.“

R 6: „Pokud bych měla možnost výběru, chtěla bych se vzdělávat hlavně ve vizážistice, protože dle osnov bychom měli děti naučit ve třetím ročníku alespoň základy líčení.“

Když je ale neovládám a nerozumím líčení, nemůžu jej přece učit. Dále bych se chtěla dozvědět, jaké jsou moderní techniky střihů ve srovnání s Českou republikou třeba ve Francii. V České republice vše podléhá italské škole, ale co když existuje něco, co by nás mohlo bavit více?“

R 10: „Tak já upřímně vůbec neovládám nic nového z posledních deseti let. Využívám pouze toho, co jsem se naučila na učilišti, což je poměrně dávno a někdy to nestačí.“

R 12: „Za klíčové považuju trendy, protože z těch vše vychází. Poslední dobou vídám často na internetu společně se studenty, že vznikají nové techniky střihů a barvení, které bych ráda poznala do hloubky po stránce technologie. Zatím ale nemám tuto možnost.“

R 14: „Potřebuji zdokonalit metody a techniky, které používám při výuce. Často se vůbec neorientuju v názvech ani terminologii, na kterou se mě studentky ptají a nejsem jim schopná vysvětlit, co to vlastně znamená. Další kámen úrazů je líčení. Já sama se takřka nelíčím, neznám techniky a především povahu materiálu, který by měl být využíván a na jakou typologii pleti se hodí. Také si myslím, že je důležité, aby jsme se dovzdělávali v oblasti módy a pochopily tak lépe nové trendy jako celek, nejen po stránce vlasové.“

Otázka číslo 3 – Jak často se potřebujete v rámci jednoho školního roku vzdělávat?

Na tuto otázku odpovídali dotazovaní velmi odlišně. Dá se však shodně říci, že se všichni respondenti potřebují vzdělávat v pravidelných časových intervalech, minimálně jednou ve školním roce v oblasti nových trendů, dále dle individuálních potřeb. Šest respondentů odpovědělo velmi specificky a jejich potřeba dovzdělávání se značně lišila od ostatních.

R 2: „Mně osobně by vyhovovalo školení každý měsíc. Myslím, že by vše bylo intenzivní a doučila bych se tak veškeré nedostatky, které bych poté využila.“

R 3: „Já se potřebuju vzdělávat stále. Ideální forma by nás měla vzdělávat v rámci školy aspoň dvakrát v pololetí. Rozhodně bych uvítala i nějaký intenzivní kurz líčení třeba v rámci celého školního roku na etapy.“

R 6: „Osobně bych preferovala alespoň týdenní intenzivní soustředění jednou za půl roku, na kterém by nás profesionální tým naučil vše, co je pro nás potřebné.“

R 10: „Mně osobně by asi vyhovovalo školení každých čtrnáct dnů. V rámci praxe se studenty nám to časové možnosti umožňují. Učitelé by se tak „vzdělali“ v nedostacích a studenti by se dozvěděli něco nového, co by mohli využít, kromě informací, které jim poskytujeme my, a to často docela nucenou formou, protože nechtějí přijímat „starou“ školu.“

R 11: „Podle možností ze strany školy by se učitelky mohly vzdělávat v průměru čtyřikrát v rámci školního roku. Kdybych mohla mluvit sama za sebe, chtěla bych se vzdělávat častěji.“

Mně by neuškodil nějaký seminář nebo školení, klidně i produktové. Dozvěděla bych se tak konkrétnější informace, než ty, které znám z časopisů, internetu a od dětí.“

R 14: „Možnosti vzdělávání by se měly využívat. Líbila by se mně možnost pravidelných školení a k tomu, alespoň několikadenní stáže přímo pro učitele. Je velký rozdíl mezi intenzitou jednoho školení v rámci několika hodin a vzděláváním například v průběhu stáže.“

Otázka číslo 4 – Které konkrétní typy vzdělávacích akcí Vám nejvíce vyhovují a z jakého důvodu?

Tato otázka byla pro respondenty poměrně náročná ve vztahu ke konkrétní odpovědi. Pedagogové však obecně upřednostňují odborné kurzy a školení s praktickými ukázkami, oproti teoretickým přednáškám, které nemají možnost využít efektivněji v praxi. Pedagogové shodně odpověděli, že jejich potřeby směřují k pořádání odborných kurzů. Ty však musí obsahově odpovídat následujícímu – je jim přesně vysvětlena teorie a její aspekty, metodologie i technologie pro danou vzdělávací oblast. Rovněž upřednostňují zaměření vzdělávání vždy na jednu typickou oblast, při níž získají vědomosti a teoretické aspekty a zároveň se jí naučí provádět. Je třeba vyzdvihnout sloveso naučí. Respondenti tedy očekávají, že si plně osvojí novou techniku či metodiku. Dále se všechny výpovědi soustředily na kvalitu vyučujícího, který má pro ně naprosto stěžejní roli a musí vše přizpůsobit potřebám vzdělávání pro pedagogy. Pouze dva respondenti odpověděli nápadně odlišně ve srovnání s ostatními pedagogy a jejich interpretace vyjadřovali více potřeb.

Konkrétně:

R 5: „Aby mně vzdělávání něco přineslo a bylo taky přínosem pro mé využití v rámci profese, potřebuji takové školení, které by mělo po obsahové stránce všechny atributy kvality. To znamená, že by mělo mít teoretickou část, praktickou část, skripta s přesně vypsanou terminologií, kterou nás školení provází a nějaký výstup – ideálně certifikát, kterým se prokážeme. Jestli bude forma vzdělávání školení nebo seminář pro mě nehraje roli, pokud bude mít po obsahové stránce to, co vyžadují.“

R 9: „Hlavně, aby tam byl odborník, který zná vše, na co se ho potřebujeme ptát. Většinou vyučuje nějaký lektor, který nemá žádnou praxi a oni ho postaví do role hlavního technologa, který sám po odbornosti neumí nic. Chybí technologické manuály, které skoro nikde nedostanete.“

Z těchto výpovědí je patrné a pro mě klíčově, že pedagogové kladou důraz také na skripta, tedy materiál učebnicového charakteru, který přesně rozebírá danou tematiku.

Otázka číslo 5 – Jak hodnotíte kvalitu a úroveň vzdělávacích akcí, které Vám poskytuje v rámci dalšího vzdělávání Váš zaměstnavatel (škola)?

Tato otázka byla pro mne ze strany tazatele kritickým místem. Respondenti odpovídali velmi pestře, mnohdy používali vulgarismy a jejich názory a interpretace by se dali rozdělit na dvě skupiny výpovědí. U této otázky došlo k určitému diagnostikování územních oblastí republiky v rámci Moravy a Čech. Souhrnně všichni pedagogové odpověděli shodně a velmi kriticky na úkor zaměstnavatele, který jim neposkytuje dostatečně kvalitní možnosti vzdělání a rovněž jejich četnost. V případě, kdy měli popsat a zhodnotit školení, kterých se účastní či účastnili v minulosti, byly veškeré interpretace spíše negativního charakteru, přičemž respondenti převážně vytýkaly obsahovou stránku, úroveň lektora, efektivitu a přínos pro kadeřníky jako takové, závěrečný výstup ze vzdělávání.

Konkrétně:

R 2: „To je velmi jednoduché, jestliže ředitelství šetří, úroveň školení tak taky vypadá. Obsah školení je téměř vždy produktový obsah s ukázkou rádoby nových technik střihů. V případě, že nás občas škola vyšle na odborné školení mimo konání na praxi učiliště, školení nám většinou nic nepřinese a spíše se poté se studenty zarážíme nad tím, jaké informace nám lektor sdělil. Ty se ve většině případů velmi liší oproti odborným materiálům a magazínům módy.“

R 4: „Nazvala bych to synonymně jako tragédií. Produktová školení jsou sice pořádaná poměrně často a jsme momentálně v situaci, kdy spíše další školení odmítáme, ale po stránce odbornosti nám nikdo nic ve škole nenabídne. Nehledě na to, že nás učí teoretici, nikoli lidé z praxe.“

R 8: „Ředitelství nám neposkytuje takřka žádné možnosti odborných školení nebo kurzů. Většinou si za organizování školení zodpovídáme v rámci spolupráce a odběry značek. Těchto nabídek máme sice dostatek, ale jsou orientovány vždy spíše na novinky, které daná společnost nabízí. Techniky a nové trendy sice obsahují, ale záhy se většinou dozvídáme z médií, že se výklad lektora školení liší v realitě.“

R 10: „Škola nám poskytuje školení celkem pravidelně, a to převážně v rámci spolupráce s technology a společnostmi, které je poskytují na trhu primárně. Někdy je školení celkem zajímavé a dozvíme se něco z nových trendů, ovšem po praktické části se nemáme jak vzdělávat, často my vzděláváme školitele.“

R 12: „Naše škola spolupracuje výhradně s pěti značkami. Ty nám poskytují školení a občas nás zvou v rámci spolupráce i mimo školu na odborné kurzy. Jejich kvalita je spíše průměrná, potřebovali bychom získávat více možností a především výuku profesionálů přímo z praxe.“

R 13: „Úroveň školení je průměrná, nedostatky jsou patrné v obsahu a často odbornosti vyučujícího, který většinou vykonává pozici technologa pro nějakou společnost, poskytující. Tím se často stává, že školení je směřováno více na produkty, ne na odborný obsah a technologii.

Na jedné straně respondenti moravských škol (R10, R12, R13) vypovídají o dostatečném množství poskytovaných školení. Na straně druhé však důrazně kritizují jejich obsahovou stránku a úroveň. To může být způsobeno i tím, že se pedagogové neorientují v odbornosti a dopředu tedy nerozmýšlí, zdali pro ně mají školení význam a využijí je v praxi.

Otázka číslo 6 – Jaké nároky na Vás klade Váš zaměstnavatel v rámci dalšího vzdělávání a jaký je jeho přístup k potřebám Vašeho profesního rozvoje?

Respondenti odpovídali velmi totožně a jejich interpretace byly významově takřka shodné v rámci kritiky a velké problematiky přístupu zaměstnavatelů, kteří jsou orientováni na kvantitu, nikoli kvalitu dalšího vzdělávání. Z interpretací je patrné, že ředitelé škol nerozumí kadeřnickému oboru a tudíž nedokážou posoudit jeho odbornost. Potřeby pedagogů nejsou stěžejní a podmiňují se na úkor finančních možností a ekonomických nákladů na vzdělávání. Z tohoto důvodu upřednostňují ředitelé škol vlastní organizaci školení ze strany pedagogů na základě úmluvy se společnostmi, dodávající školám materiál na praktická pracoviště. Pedagogové vyučující na území Čech dále shodně vypovídali o skutečnosti, která vypovídá o svrchovanosti maturitních oborů nad učebními. Školy obecně kladou na důraz na vzdělávání pedagogů vyučující teorii na úkor mistrů výcviku. Dále většina pedagogů zdůrazňovala, že ředitelství klade spíše důraz pedagogického působení na děti především po stránce motivace k oboru, protože dochází k obrovskému úbytku žáků. Děti nejčastěji opouští studium oboru již v průběhu prvního ročníku. Dva respondenti vypověděli způsobem, jež má charakter lhostejnosti, pramenící pravděpodobně se skepse ve vztahu komunikace se zaměstnavatelem.

Konkrétně:

R 4: „Nemá cenu vyjadřovat názor někomu, koho to nezajímá. Pokud na své straně nemáte ředitele, což u našeho oboru není možné, nemáte ani prostředky pro vzdělávání se. Já sama nebudu platit za něco, co nevyužiji, protože pracuji pouze na praxi školy a svůj vlastní salón už pět let nemám.“

R 6: „Pokud půjdu na ředitelství a dám požadavek ke schválení, dozvím se vždy to samé, a to sice, že není možnost vzdělávat se díky nedostatku finančních prostředků. Naproti tomu učitel teorie z oboru IT technologií zažádá o proplacení školení, které je třikrát nákladnější a ředitel

schválí jeho proplacení. Jsme bráni jako podobor, kterým pouze škola naplňuje stavy žáků a čerpá finanční prostředky, které jdou do kapsy nejmenovaným.“

Otázka číslo 7 – Jakým způsobem se dozdvěláváte v oblasti nových trendů?

Tematický okruh nových trendů a jejich typologií je stálou otázkou vzdělávání pro všechny pedagogy. Respondenti shodně odpovídali, že neexistují konkrétní zdroje v českém jazyce, které by mohli využít pro své vzdělávání a pochopení potřeb z oblastí současných inovací jejich řemesla. Nejčastěji se orientují v problematice prostřednictvím časopisů, magazínů módy a pravidelně vycházejících titulů největších společností vlasové kosmetiky se zastoupením na českém trhu. Ty vydávají většinou čtvrtletně magazíny, které objasňují a informativním charakterem upozorňují své čtenáře a především odběratele na existenci nového trendu a inovaci různých technologií. Dále všichni respondenti využívají internetové portály. Kriticky vnímají absenci cíleného informačního portálu, na kterém by se dozvěděly potřební informace.

Konkrétně:

R 7: „Nemůžu se dozdvělat sama, protože nemám možnost. Na internetu je spousta vizuálů firem a tisíce nových technik. Když chci nějakou pochopit a dozvědět se o ní více, nic nenajdu ani v časopisech nebo magazínech, které objednává škola, jako vzdělávací materiál, ale ani na internetu. Anglicky ani italsky neumím, a tím nemám možnost dozvědět se to, co bych potřebovala.“

R 9: „Pokud se chci něco dozvědět sama, můžu využít jen dostupné zdroje, kterých není moc. Časopisy v České republice obsahují trendy několik let staré a neposouvají nás dopředu. Internet má více možností, ale mnohdy nevím, která je ta pravá a blíží se nejvíce skutečnosti. Je velká škoda, že neexistuje nějaký web, který by nás takhle pravidelně informoval.“

R 13: „Internet, časopisy, někdy mě vyučují studenti. Jiné možnosti nemám a ve svých znalostech si stejně nejsem jistá. Internet obsahuje tisíce článků z bulváru a každý tvrdí něco jiného, podle internetu vznikají nové trendy každý týden.“

Otázka číslo 8 – Jak dokážete využít poznatky, naučené vědomosti a informace ve svém profesním životě?

U této otázky docházelo k velkým odlišnostem ze stran interpretace respondentů. Zatímco šest respondentů odpovídalo převážně pozitivně, zbylých osm se vyjadřovalo k otázce s poměrně kritickým tvrzením. Dle mého názoru, je kritika ze stran těchto respondentů způsobena nabídkou školení, kterých se účastní a jež jsou převážně produktová, nikoli

odborná. Díky tomu se pedagog nenaučí, nedozví nic nového, co by ho posouvalo dále v odborné oblasti.

Konkrétně:

R 1: „Jestliže mě nikdo nic nového nenaučí, co mám předávat dále a využívat? Ráda bych se dozvěděla něco nového, co bych mohla používat v praxi.“

R 2: „V případě, že bych získala nové poznatky, ráda je budu předávat svým studentům v praxi a budu se podílet na rozšiřování. V současnosti jsem však spíše skeptik a většinu zjištěných informací spíše zapomínám, protože jsou nepodstatné a nepředstavují pro mě nic obohacujícího.“

R 3: „Veškeré informace, které se dozvím, vždy aplikuji do výuky. Studenti mají rádi nové věci a poznatky a velmi rádi se mnou diskutují o jejich využití a možnostech, což je pro mě motivující. Ted' se však s dětmi spíše společně zasmějeme nad hloupostí některých lektorů“

R 6: „Cokoli nového je zajímavé pro mě i pro mou praxi. Ráda zkusím novinky a ráda experimentuji.“

R 7: „Nemám zatím co využívat, protože se nemám možnost dozvědět něco, co bych si nepřečetla v časopise.“

R 9: „Další informace vždy zkusím s žáky na praxi a na základě metody pokus, omyl zjistíme jejich využití. Pro mě i žáky je to poměrně zajímavá možnost sblížení a komunikace.“

Otázka číslo 9 – Jaké jsou Vaše vlastní ekonomické možnosti investice do dalšího vzdělávání, které můžete využít pro svůj profesní rozvoj.

Tato otázka je obsahem výpovědi naprosto totožná u všech respondentů. Dotazovaní shodně odpovídali, že se jejich potřeby odvíjejí od platu. Vzhledem ke skutečnosti, že jejich plat není optimální a neblíží se jejich představě, nemůže být kladný přístup k možnostem vzdělávání, které by měli hradit pouze ze svých vlastních finančních zdrojů. Objevila se zde také třikrát shodná tvrzení, která vypovídají o skutečnosti rozdílu platu mezi pedagogem teorie a praxe, přičemž právě pedagog teoretických předmětů je zařazen do vyšší platové třídy a je mu hrazeno i další vzdělávání z rozpočtů školy. To se pedagogům samozřejmě nelíbí a revoltují proti této skutečnosti. Jejich rozzlobení pramení z pocitu větší zodpovědnosti, odbornosti a systematictější přípravy k závěrečným zkouškám.

Konkrétně:

R 7: „Nemám potřebu se dále vzdělávat. Pouze nové trendy by mě zajímaly, ale protože je sama nevyužiji a škola mně neproplatí takové školení, sama si jej ze svého platu hradit nebudu. Teorie má větší platy a ještě větší možnosti, my jsem brání jako smetí.“

R 10: „Bohužel nemám nejen dostatek finančních prostředků, ale především časových. Kdybych na to měla, ráda se budu účastnit školení podle vlastního výběru. Škola však nemá dostatek personálu a vyučují souběžně dva ročníky. Učitelé teorie si mohou vyžádat o suplování, zatímco na praxi taková možnost není. I mezi finančním ohodnocení je značný rozdíl v řádech tisíců.“

R 12: „Prozatím nemám tuto potřebu, pro mou klientelu mně stačí to, co umím. Pokud by chtěl ředitel školy, abych toho více uměla, školení by mě uhradil. Ale to bych musela začít učit i teorii, což zatím nechci.“

Otázka číslo 10 – Jaké změny a úpravy vnímáte jako nejn nutnější pro inovativní posun oboru kadeřník v rámci vzdělávacího systému Vašeho oboru?

(jaký máte názor na školské osnovy a nároky na studenty, pedagogy)?

Tato otázka byla nejobsáhlejšími výpovědi respondentů. Dotazovaní pedagogové velmi často odpovídali hloubkově. V mnoha případech se často vyjadřovali ke stejným aspektům ve vzdělávacím systému. Z výpovědí všech respondentů obecně vyplývají následující požadavky a potřeby inovativního charakteru v oboru kadeřník.

1. Respondenti obecně velmi kritizují současnou úroveň studentů, která dle jejich názoru upadá a jejich studijní předpoklady přiřazují oborům s banálním studijním zatížením ze strany teorie i praxe. Obecně nesouhlasí s přijímáním studentů se špatným prospěchem ze základního vzdělání a srovnávají svá studijní léta se současností.

Konkrétně:

R 3: „V době, kdy jsem byla přijata do oboru kadeřník, jsem měla prospěch s vyznamenáním, přijímali patnáct studentů a existovalo celkem pět škol. V dnešní době je škol příliš mnoho. Mezi sebou si vzájemně berou studenty a přijímá se každý bez ohledu na prospěch. My jsme nuceni pracovat s materiálem, který je do budoucna nepoužitelný.“

R 7: „Pro současnost je typická jedna obrovská vada v našem systému. Škola přijímá dle počtů, nikoli dle předpokladů pro obor. Ředitelství nás neustále komanduje, abychom nenechávali děti propadnout a dovedli je až k závěrečným zkouškám, u kterých stejně neprojdou a ztratí zbytečně tři roky života, protože zkoušky většinou neudělají ani na podruhé. Za mých let udělali zkoušky všichni s jedničkami a dvojkami a automaticky šli pracovat ve své profesi. Dnes udělá zkoušky maximálně polovina a oboru se věnuje v nejlepším případě jeden či dva studenti.“

2. Pedagogové nesouhlasí s přístupem ředitelství a současném nevyhnutelném slučování středních odborných škol a učilišť. Ředitelé škol, dle názorů respondentů, upřednostňují obory dle úrovně dosaženého vzdělání. Obory, zakončené maturitní zkouškou patří z hlediska společnosti k žádanějším a oblíbenějším. Na úkor tohoto faktu jsou řemeslné výuční obory mnohdy poníženy o jakékoli finanční zdroje, které by napomáhaly jejich inovaci po stránce materiálního vybavení pro výuku, včetně učebních pomůcek a praktických středisek pro odbornou výuku praktických dovedností. Řemeslné obory ztrácejí prudce společenskou oblíbenost a ředitelství ve většině případů nebere zřetel k řešení dané problematiky.

Konkrétně:

R 11: „My to máme těžké. Našemu ředitelství jsou obory s vyučením naprosto jedno a veškerou pozornost věnuje teorii a maturitnímu vzdělání. Nemáme prostředky na materiál na praxi a musíme pracovat s tím, co si můžeme dovořit, což je někdy dost těžké. O tom, jak vypadají střediska praxe nebudu raději ani mluvit, abych neshazovala úroveň školy.“

R 13: „Bojujeme za každou korunu. Materiál k praktickému výcviku si mnohdy musí žáci kupovat sami, aby mělo možnost pracovat. Ředitelství na naše prosby nereaguje, ale v případě teorie se vždy prostředky na rekonstrukce, nákup materiálu, nebo nových učebních pomůcek, najdou bez problémů. Jen nám vytýkáno, že jsme jen učební obor.“

3. Pedagogům chybí učební materiál, který by po obsahové stránce vyhovoval jejich požadavkům. Současné učebnice, které používají pro výuku a jsou členěny pro první, druhý a třetí ročník, jsou sice základním materiálem, z něž se dá vycházet, ale technologicky a metodologicky jsou zastaralé a potřebují nutnou aktualizaci. Další dostupné učební materiály či odborné tištěné zdroje nejsou přizpůsobeny pro výuku a mají spíše encyklopedický charakter, který vyučujícím nevyhovuje. Studenti sami nechtějí používat k výuce učebnice, které údajně nesympatizují s jejich představami o obsahové stránce.

Konkrétně:

R 9: „Učebnice, ze kterých vyučuji, jsem zažila ještě já před sedmnácti lety. Změnil se pouze obal a všichni to považují za uzavřené. Další knihy nejsou k dispozici, takže musíme všechno pracně hledat. Na to ale nemáme čas. Máme nízký stav učitelského sboru a jsme rády, že stíháme vyučovat. Musíme si vystačit s tím, co máme.“

R 12: „Chtěla bych něco nového pro výuku. Jedna věc je technické zázemí praktického vyučování a druhá věc jsou pořádné studijní materiály. Ty nám ale chybí, protože učebnice obsahují jen základy, se kterými dnes už nestačíme.“

4. Obecně se všichni respondenti vyjádřili i k dalšímu vzdělávání pro ně samotné, včetně odborných školení pro studenty, které je nedostatečné a nesplňuje jejich požadavky (viz předcházející tematické okruhy).

Konkrétně:

R 5: „Učitelé neví všechno a je to nemožné. Potřebujeme, aby studenty někdo motivoval, protože od nás studenti berou motivace jako vytýkáni.“

R 14: „Bylo by dobré, kdyby vznikla instituce, která bude pořádat školení pro nás i studenty v rámci prostředků z Ministerstva školství. Děti konečně pochopí, že vzdělávání není rutina, ale posun.“

5. Enormní problematiku spatřují pedagogové kadeřnického oboru v osnovách, vycházejících z rámcově vzdělávacího programu. Dle praktických vyučujících disponují absencí systematiky a osnovy by měly být aktualizovány dle požadavků na vzdělání dle současného trendu. A ačkoli si škola může do jisté míry osnovy upravit, jedná se pouze o úpravy povrchní, nikoli hloubkové – obsahové.

Konkrétně:

R 2: „Tak jak jsem učila před šesti lety mně vyhovovalo, ale dnes to tak nefunguje. Požadavky jsou čím dál tím větší a kadeřník by měl umět mnohem více, než kdysi. My samy si můžeme upravovat částečně obsah vzdělávání, ale pořád musíme něco dodržovat. Ve finále dojdeme k tomu, že jsme jen pod neustálým dohledem a nemůžeme vlastně nic. Rutina dnes není moderní.“

R 8: „Potřebovala bych změnu v osnovách, ideálně mé vlastní úpravy. Ať si každý vyučující učí dle metod, které mu vyhovují a stačí. Já sama bych to dělala trochu jiným způsobem, ale nemůžu, což mě často demotivuje a říkám si, jestli by mně nebylo lépe v nějakém salonu.“

8.8 Diskuze

Z následujících zjištěných dat celého vzorku respondentů vyplývá několik stěžejních zjištěných skutečností, či dokonce, z mého úhlu pohledu, absencí vzdělávacích prvků, které stěžují tomuto oboru možnosti ve vzdělávání. Výzkumný vzorek kvalitativního výzkumu vypovídal souhrnně velmi totožně, mnohdy shodně a potřeby pedagogů se nelišily ani v rámci věkových skupin či praktických zkušeností, získaných v pedagogickém či profesním prostředí. Hlavní příčiny objasňují dílčí oblasti problematiky, a tím cíle kvalitativního výzkumu.

Prvním cílem bylo zjistit jaká je podstata dalšího vzdělávání pro pedagogy odborného výcviku v kadeřnických a holičských službách a jaké mají možnosti dalšího vzdělávání. Otázkou tedy je, zdali pedagogové mají možnosti vzdělávat se nadále, v jakém množství a jak vnímají další vzdělávání jako takové. Pro zjištění podstaty a posouzení dalšího vzdělávání jsem pokládal v tematickém okruhu tuto dílčí otázku ***„Proč je pro Vás důležité Vaše další vzdělávání a Váš profesní rozvoj a jaké máte možnosti dalšího vzdělávání?“***

Všichni pedagogové spatřují v dalším vzdělávání jejich profesní růst, kterému přiřazují nezbytnost pro současné pojetí oboru kadeřník. Většina respondentů působí v oboru již několik desítek let, a tím vnímá nápadné změny a vývoj v oboru, následně tedy nutnost dalšího vzdělávání a osvojení si nových prvků. Podstatu svého vzdělávání pak vidí převážně v nových technologiích, v praktické rovině a orientaci v trendech. Jedna třetina z respondentů se odkazovala na pravidlo celoživotního vzdělávání, které je neodlučitelnou součástí profesního růstu. V případě možností dalšího vzdělávání jsem využil pořízená data nejen z této podotázky, ale i dalších otázek z podobnou tematikou. Skutečností je, že pedagogové mají možnosti poměrně omezené, a to především díky obsahové stránce nabízených vzdělávacích akcí. Vzdělávají se velmi různorodě prostřednictvím školení, nabízených kadeřníkům, spolupracujícím s jednotlivými značkami a společnostmi na českém trhu, které dodávají kadeřnickým salonům, včetně škol, materiál nezbytný pro práci. Tato školení mnohdy obsahují zajímavé informace, které však nejsou schopni pedagogové aplikovat v praxi a mezi studenty odborného výcviku. Patrnou shodu jsem našel v kritických názorech na školitele těchto seminářů, školení či kurzů. V rámci těchto vzdělávání vyučují lektoři, jež jsou zpravidla technologi či ambasadory daných značek. Jejich odbornost nevychází z potřeb pro další vzdělání, ale „marketingovém uchopení klientely“, což znamená, že si společnost sama technologa vychová, vzdělá dle vlastních požadavků a ten následně předává právě to, co

je stěžejní pro prodej. To je však nevyhovující pro pedagogy, kteří potřebují školení především odborná a kritéria by měla vycházet z další edukace. Pouze jeden respondent vypověděl nápadně odlišně v rámci celého vzorku. Respondent vypověděl „*Mně je celkem jedno, kdo učí, hlavně, když to pochopím já.*“

Velkou současnou problematikou je nejen kvalita lektorů, ale též úroveň dosaženého pedagogického vzdělání a odbornost pedagogů. Velmi často jsem se setkal při rozhovorech s absencí odbornosti respondentů, kteří neznali základní kadeřnickou terminologii. Tato skutečnost vyplývá z faktu, že se v současnosti vyučuje obor kadeřník na osmdesáti jedna školách v České republice. Ředitelé škol mají enormní problém najít pedagoga, jež by odpovídal všem kritériím, a tak se mnohdy uchýlí k přijetí mistra výcviku, o kterém nejsou z hlediska kvality přesvědčeni, nicméně tím zaplní potřebnou kapacitu a svá rozhodnutí podmiňují tím, že z výběrového řízení byla právě tato osoba nejvhodnější, ač z jistého úhlu pohledu nepřijatelná. Stav pedagogy se stále snižují díky fluktuaci a nízkým platům.

Druhým cílem práce bylo zjistit jakým způsobem pedagogy ovlivňuje další vzdělávání a jaká je efektivita ve využití tohoto vzdělávání v praxi. Pokládal jsem doprovodné otázky k objasnění cíle – „***Jak dokážete využít poznatky, naučené vědomosti a informace ve svém profesním životě?***“ a „***Jakým způsobem se dovzděláváte v oblasti nových trendů?***“

Respondenti obecně další vzdělávání vyhledávají i bez okolností chybějících požadavků ze strany zaměstnavatelů na jejich odbornost. Ze zjištění vyplývá, že se potřebují vzdělávat pro svůj vlastní profesní rozvoj a přizpůsobovat se tak požadavkům ze strany společnosti – klientely, která je pro ně primární, aby byli schopni připravit studenty kvalitně pro jejich profesi a zároveň byli sami vzděláni v oboru. Další vzdělávání pedagogy rozvíjí především v rámci nových trendů a typologiích, mezi něž patří techniky a metody, které podléhají novinkám ze strany jednotlivých stříhových škol. Efektivita využití naučených poznatků je využitelná nejen v rámci praktické technologie či teoretické metodologie, ale rovněž pro jejich vlastní motivaci a následně motivování a dalšího sbližování v rámci odborné komunikace se studenty. Respondenti vypověděli, že většinu zjištěných nových či naučených metod a technik dokáží využít v rámci výuky, a to technikou srovnávání mezi tím, jakým způsobem se dané oblasti naučili sami a čím se liší od současného trendu, který je vyhledávanější a modernější, mnohdy také snadnější. Respondenti pozitivně hodnotí rozvoj svých dovedností, který je přínosem ve vztahu působení na studenty, kteří mají badatelský přístup a věnují pedagogovi maximální pozornost v situaci, kdy jim předává něco „nového“, čehož sám dosáhl vzděláváním.

Pedagogové se sami vzdělávají pouze v rámci individuálních možností, kterými jsou nejčastěji internetové zdroje, odborné publikace vycházející v pravidelných intervalech, magazínech módy a obecně předávanými informacemi z osoby na osobu. Tyto možnosti však nespátřují jako efektivní, jedná se spíše o metodu pokusu. Ve většině případů se pedagogové tímto vzděláváním nenaučí či nedozví nic zásadního, co by mohlo obohatit jejich odborné vědomosti. Těmto zdrojům vytykají absenci odborných manuálů, technologií a metodik. Pozitivním zjištěním je, že tuto metodu sebevzdělávání uplatňují poměrně často, z čehož pramení, že se chtějí vzdělávat.

Třetím cíle bylo zjistit v jakých konkrétních oblastech v rámci kadeřnického řemesla se potřebují pedagogové nejvíce vzdělávat. K danému tematickému okruhu jsem využil dvě dílčí otázky – „*Které konkrétní typy vzdělávacích akcí Vám nejvíce vyhovují a z jakého důvodu?*“ a „*Jak často se potřebujete v rámci jednoho školního roku vzdělávat?*“

Tento cíl je velmi snadno definovatelný a podléhá i mému vlastnímu přesvědčení. Respondenti vyházel z oblasti vzdělávání se v nových trendech, v rámci nichž poté definovali konkrétní potřeby. Shodně vypověděli všichni respondenti, že nové trendy jsou výchozí pro jejich práci a podmiňují jim veškeré kreativní techniky, jimiž se zabývají na praktickém pracovišti. Dílčí oblasti jejich potřeb jsou zejména stříhové techniky pro pánské i dámské stříhy, běžné a kreativní techniky barvení, z hlediska technologií. Po teoretické stránce se potřebují dovzdělávat v oblasti kolorimetrie a trichologie, tedy základních vědních disciplín, výchozích pro kadeřnický obor. Rozšiřující obory, které by měly zvýšit jejich kvalifikaci jsou stylistika, kterou však vnímá jen polovina respondentů jako důležitou. Všichni respondenti v této otázce vypověděli o požadavku na vzdělání ze strany zaměstnavatele v oblasti vizážistiky, a to konkrétně technikách líčení, které je obsaženo i v osnovách oboru kadeřník pro závěrečné zkoušky, na které by měli být studenti připraveni právě ze strany pedagogů odborného výcviku. Respondenti vypověděli, že se v této oblasti potřebují vzdělávat soustavně, nikoli v rámci jednoho školení, z něhož se nenaučí vše potřebné. Pozitivním zjištěním v případě tohoto cíle je fakt, že každý z respondentů, s výjimkou jednoho, jmenoval minimálně tři oblasti pro další rozvoj znalostí a dovedností. Pouze jeden respondent vnímá důležitost osobnostního a profesního rozvoje pouze v rámci nových trendů „*Myslím si upřímně, že mě už nikdo nic převratného nenaučí. Jako kadeřnice pracuji už dvacet šest let a vše co umím, mně vystačí až do konce života. Jediné vzdělání, které mě může pomoci ve vztahu ke studentům jsou asi trendy, které se mění jako počasí a my se v nich přestáváme orientovat.*“

S tím souvisí problematika dalšího vzdělávání některých pedagogů, kteří se nechtějí nadále vzdělávat právě z těchto důvodů a nejsou schopni přijímat jakékoli inovace v rámci profese. Faktem je, že tento přístup má následně vliv na studenty, kteří vnímají pedagoga pouze z hlediska autority, nikoli jako odborníka. Tento problém je v současnosti řešitelný pouze nahrazením pedagoga ze strany zaměstnavatele.

Čtvrtým cílem bylo zjistit, které formy vzdělávacích akcí nejvíce pedagogům vyhovují pro jejich využití v pedagogickém působení na studenty tohoto oboru. Opět jsem zvolil dílčí otázky kladené respondentům – „*Které konkrétní typy vzdělávacích akcí Vám nejvíce vyhovují a z jakého důvodu?*“ a „*Jak hodnotíte kvalitu a úroveň vzdělávacích akcí, které Vám poskytuje v rámci dalšího vzdělávání Váš zaměstnavatel (škola)?*“

Zásadní je zjištění jednotlivých oblastí, která vychází z potřeb respondentů. Ti považují shodně za důležité převážně tyto znaky forem dalšího vzdělávání

- Pravidelnost a četnost
- Strukturovanost a ucelenost
- Kvalita vzdělávacích akcí
- Odbornost lektora
- Konkrétní zacílení na danou oblast vzdělávání
- Ekonomické a finanční možnosti
- Obsahová stránku teorie a praxe
- Výstup ze školení
- Odborné manuály či skripta

Respondenti více upřednostňují vzdělávání ve formě praktické výuky s teoretickými aspekty nutnými pro metodologii, z níž vychází právě technologie, tedy praktická činnost. Velmi zajímavé byli výpovědi k četnosti vzdělávání, přičemž dotazovaní odpovídali specificky a individuálně.

Výpovědi se lišily následně – „*Já se potřebuju vzdělávat stále. Ideální forma by nás měla vzdělávat v rámci školy aspoň třikrát v pololetí. Rozhodně bych uvítala i nějaký intenzivní kurz líčení třeba v rámci celého školního roku.*“

Naproti tomu jiný respondent – „*Možnosti vzdělávání by se měly využívat. Líbila by se mně možnost pravidelných školení a k tomu, alespoň několikadenní stáže přímo pro učitele. Je velký rozdíl mezi intenzitou jednoho školení v rámci několika hodin a mezi soustavným vzděláváním například v průběhu stáže.*“

Z výpovědí souhrnně vyplývá, že by pedagogové potřebovali pravidelná školení, konaná minimálně čtyřikrát ve školním roce s obsahem přizpůsobeným jejich potřebám, které se liší v poměru získaných let praxe. Požadavky na lektory školení ze strany respondentů jsou shodné z hlediska odbornosti a ideálně kvalifikace, která by měla vycházet z pojetí pedagogického prostředí. Konkrétně tedy by měl vyučovat učitele praktického výcviku odborník, profesionál z oboru či dané cílené oblasti kadeřnické profese. Respondenti se ve svých výpovědích vždy zmiňovali o ekonomických možnostech, které zahrnují náklady na dopravu, náklady na ubytování, náklady na výuku a následné náklady na materiál, či literaturu potřebnou k naučeným dovednostem. Aby se pedagogové mohli nadále vzdělávat, měly by tyto atributy stát pohromadě a podmínit se pouze možnostem finančních prostředků, což přesně znamená, že výchozí formou dalšího vzdělávání jsou ty akce, které jsou organizovány buď to přímo na pracovišti dané školy či v blízkosti školy. Aby pedagogům mohlo ředitelství uhradit náklady na vzdělání, mělo by být školení organizováno institucí, akreditovanou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Každá vzdělávací činnost by měla vždy splňovat požadavek konkrétního cíle, tedy toho, čeho by se prostřednictvím tohoto vzdělání mělo dosáhnout a rovněž prokazatelnou efektivitu využití v praktickém pojetí. Školení, kterých se respondenti účastní či účastnili v současnosti hodnotí naprosto kriticky. Toto zjištění je pouze mým utvrzením vlastního názoru (viz teoretická část – srovnání školení v České republice a v Itálii). Zásadní skutečností však je, že si pedagogové mnohdy neuvědomují obsahy produktových a odborných školení. Produktová školení jsou zacílená na vlastní portfolia jednotlivých společností, jak vyplývá již z názvu. Pedagog tudíž nemůže předpokládat, že by tento typ školení mohl mít stejný charakter jako odborné, profesní, a tím vzdělávací charakter. Produktová školení seznamují s vlastní nabídkou a škálou produktů pro jejich využití při jednotlivých úkonech, vyžadujících vlasovou kosmetiku. Dále pedagogové kritizovali „odborná školení“, která jsou pro ně organizována ze stran distributorů těchto společností za pravidelné odběry či dlouholetou spolupráci. V tomto případě byla kritika mířena především na školitele, kteří postrádají kvalitu lektorství a mnohdy dokonce jakoukoli odbornost. Tato školení nemají dle pedagogů smysl a opodstatnění. Pro pedagogy a studenty jsou v mnoha případech zábavným zpestřením či tématem ke kritickému myšlení.

Pátým cílem této práce je zjistit jaké mají pedagogové ekonomické možnosti pro další vzdělávání a prozkoumat požadavky na další vzdělávání pedagogů ze stran zaměstnavatelů. Dle dílčích dotazů – „*Jaké nároky na Vás klade Váš zaměstnavatel v rámci dalšího vzdělávání a jaký je jeho přístup k potřebám Vašeho profesního rozvoje?*“ a „*Jaké jsou Vaše vlastní ekonomické možnosti investice do dalšího vzdělávání, které můžete využít pro svůj profesní rozvoj?*“

Výčet tohoto cíle je pro celý vzorek respondentů totožný. Respondenti vypověděli, že je z ekonomických důvodů nepřijatelné, aby si hradili jakákoli školení, která jsou vyžadována ze stran zaměstnavatelů či jejich vlastních potřeb pro využití v rámci pedagogické profese. Na respondenty jsou kladeny požadavky na odborné vzdělávání pouze ze strany vlastního uvážení. Ředitelé škol, tedy zaměstnavatelé, udávají pouze pokyny k dalšímu vzdělávání dle legislativy v rámci zákona o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, které je vždy pokryto vzděláváním prostřednictvím společností, s nimiž spolupracují školy v rámci smluvního závazku o odběru zboží. V tomto případě se nejedná o odbornost, ale o splnění požadavků obecně vyplývajících ze systému vzdělávání v České republice. Další vzdělávací akce, které jsou považovány na území republiky, jsou pro respondenty nevyužitelné po stránce finanční zátěže či možností proplacení zaměstnavateli, protože nejsou akreditované MŠMT. Obecně ředitelé nekladou požadavky na odbornost, protože častěji nejeví zájem o problematiku daného oboru, nejsou tak pro ně stěžejními v rámci všech učebních oborů, které škola nabízí. Takřka ve všech školách však existuje kompetentní osoba, která působí jako dohled nad praktickým výcvikem v rámci školy, a právě tento pedagog by měl vyhodnocovat v rámci oborů jejich individuální či společné potřeby, směřující rovněž k poskytování možností dalšího vzdělávání. Respondenti však svou kritickou výpovědí ve větší míře vyjádřili totožné tvrzení, z něž vyplývá, že vedoucí odborného výcviku má kontrolní funkci a je zodpovědnou osobou za chod praktického výcviku všech řemeslných oborů, což znamená, že nemá dostatek času na to, aby mohla zhodnocovat jednotlivé individuální potřeby pedagogů a usuzovat tak možnosti řešení. Poslední vyplývající skutečností je současná absence instituce vzdělávání pro pedagogy odborného výcviku, která by poskytovala možnost profesního rozvoje v rámci akreditovaných školení, která by pak mohla škola pokrýt z vlastních finančních zdrojů.

Šestým cílem bylo prozkoumat požadavky pedagogů odborného výcviku na celkové úpravy ve vzdělávání oboru kadeřník. Pro tento tematický okruh jsem nechal naprosto otevřenou možnost respondentům, pro vyjádření jejich individuálních názorů a potřeb. Položená otázka **„Jaké změny a úpravy vnímáte jako nejnnutnější pro kvalitativní posun oboru kadeřník v rámci vzdělávacího systému Vašeho oboru? (názory na školské osnovy, nároky na studenty, pedagogy)**

Nejobsáhlejší cíl této práce víceméně shrnul veškeré předcházející informace do individuálních vyjádření respondentů se specifickými nároky a požadavky pro celkovou inovaci oboru kadeřník, nejen ze strany pedagogů, ale celistvě s přizpůsobením pro studenty souběžně.

Tento tematický okruh opět mnohdy vykazoval známky absence odbornosti některých pedagogů, vezmeme-li v potaz, že deset ze čtrnácti respondentů nemá vysokoškolské vzdělání a jejich dosažené vzdělání v rámci pedagogiky je pouze pedagogické minimum – není tato problematika z mého úhlu pohledu náhodou. V rámci České republiky má přibližně sedmdesát procent těchto pedagogů pouze vzdělání s výučním listem a požadovanou délku praxe pro výkon profese učitele odborného výcviku, a s tím alespoň pedagogické minimum, což je dle mého názoru mnohdy nedostatečné. V jistých případech jsem musel často respondentům dopomáhat ve vyjadřování a objasňovat terminologii.

Následující příklady odpovědí respondentů poukazují na nízkou odbornost. V konkrétních příkladech jsem vulgarismy nahradil tečkami, pro zachování úrovně této práce.

„Tak já bych to změnila asi celý od základu. Je to celý divný a jde to do .....“

„Já mám takovej pocit, že to naše školství jde celý do .....“

„Potřebovali bychom něco novýho, co ještě neumíme, aby nás děcka více braly ve výuce.“

„V učebnicích třeba vůbec není ta věda o barvách nebo o tom, jak máme chodit oblíkaní a z líčení je tam fakt minimum.“

„Hlavně by měli něco udělat s těma děckama, protože to se nedá učit a kde nic není ani čert nebere.“

„V tom školství je takový bordel, že by se to mělo všechno od základu udělat znovu a někdo by mohl konečně brát ohled na mistroví.“

„Když u nás vyměníte ředitele, tak můžeme začít se změnami v tom nehorázným bordelu.“

„Hloupé děti, hloupé kolegyně a idiot ředitel.“

„My jsme malí páni, ale kdyby na mně bylo, tak bych s tím zatočila a udělala to tak, jak je to v zahraničí. Tam takový bordel není a všechno funguje.“

„My samy v tom nemáme jasno, potrebujem toho hodne doučit a mělo by se všechno uzpůsobit tomu, co je potřeba z řemesla, včetně technik a těch inovací. Někdo musí udělat pořádek, ale komu se tady s tím bordelem něco dělat?“

Na těchto deseti konkrétních výrociích respondentů je patrné, že úroveň některých pedagogů, kteří mají přímý vliv na vzdělání a též výchovu studentů, není příliš vysoká a má značné absence po odborné a mnohdy pedagogické stránce.

I přesto však respondenti ve výsledném pojetí shodně připomínkovali a vyjadřovali se k následujícím potřebám a nutným změnám, pramenících z jejich myšlenkové analýzy současné úrovně oboru kadeřník v České republice.

Souhrnně lze tedy konstatovat, že je v současnosti šest vyčleněných oblastí, které by se měly dále rozvíjet, upravovat a inovovat.

- úroveň studentů v oboru kadeřník a kritéria přijímání do studia ze strany školy
- učebnicový a výukový materiál pro obor kadeřník a jeho nedostatky v oblastech nových módních trendů, technologií, metodologií
- výukový materiál vizážistiky, stylistiky, trichologie, kolorimetrie pro nadstandartní další vzdělávání pedagogů
- přístup ředitelství k oboru a potřebám pedagogů, vyučující praktický výcvik a snížená atraktivita řemesla jako takového
- systém dalšího vzdělávání učitelů odborného výcviku, jeho kompletní kostra a požadavky na odbornost a následnou efektivitu
- školské osnovy a jejich inovace, přihlížející k současným požadavkům na trhu práce pro obor kadeřník

9 Navrhovaná opatření

Tato kapitola je závěrem výzkumné části této práce. Ze všech zjištěných dat a doplňujících informací jsem se následně pokusil vytvořit návrhy na opatření jednotlivých oblastí problematiky vzdělávání pedagogů odborného výcviku pro tříletý obor kadeřník. V případě kosmetického oboru je následné opatření platné rovněž, pouze z obsahovým přizpůsobením. Problematika vzdělávání pedagogů pro odborný výcvik je velmi obsáhlá. Navrhovaná řešení jsou podmíněna spoluprací několika institucí současně. Problematiku nelze vyřešit v krátkém časovém horizontu a je zapotřebí se na tuto oblast zaměřit hloubkově.

9.1 Koncept vzdělávání pedagogů odborného výcviku v oboru kadeřník

Jednotlivé aspekty projektu či konceptu dalšího vzdělávání pedagogů jsou následující:

- **koncept dalšího vzdělávání**
- **jednotlivé oblasti dalšího vzdělávání**
- **cíle dalšího vzdělávání**
- **trvání projektu**
- **akreditace tohoto programu MŠMT**
- **výstupy ze vzdělávání**
- **vypracování jednotlivých odborných skript dalšího vzdělávání**
- **organizace a struktura celého konceptu**
- **vzdělavatelé tohoto projektu**
- **distribuce projektu vzdělávání pedagogů odborného výcviku**
- **spolupráce se všemi školami na území ČR**
- **finanční rozpočet celého projektu**

Primárním cílem tohoto konceptu dalšího vzdělávání bude pedagogy dostatečně připravit na mistrovské zkoušky a zvýšit jejich odbornost.

V rámci asociace navrhuji následující koncept vzdělávání, který je rozdělen do jednotlivých tematických celků vzdělávání, vyplývajících z potřeb pedagogů. Tento koncept vypracuji a poté zažádám Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy o jeho akreditaci z působností pro pedagogy odborného výcviku na následující dva roky. Tím dosáhnu odstranění problému finančních možností pedagogů a jejich zaměstnavatelů, protože akreditovaná školení ředitelství mohou pedagogům poskytnout v rámci finančních zdrojů školy.

Se spolupracujícími školami v rámci všech krajů, jež jsou členy asociace, vytvořím systém vzdělávání, a to tak, že v pravidelných intervalech bude asociace se členskou školou pořádat vzdělávací akce právě v prostorách těchto škol. Tím odstraním problémy spojené s dopravními náklady, protože v rámci krajů budou náklady na dopravu minimální ve srovnání s momentální situací. Druhou možností je vyučovat, vzdělávat pedagogy individuálně na každé škole, což je však finančně nákladnější pro pedagogy.

Aby se pedagogové mohli účastnit školení co nejpočetněji, je zapotřebí školení pravidelně opakovat. Není možné, aby se pedagogové všech škol v kraji účastnili školení najednou. Důvodem je zprv nutnost pedagoga na praktickém pracovišti školy a zadruhé omezená kapacita odborného školení, jež by neměla přesáhnout počet dvacet pedagogů. Touto alternativou odstraním stěžejní problém časových možností.

Koncept jednotlivých odborných školení vychází z potřeb pedagogů, zjištěných v tomto výzkumu. Cílem bude vždy naučit pedagogy konkrétní oblast dle názvu a tématu. Každé školení bude mít maximální rozsah v šesti vyučovacích hodinách, aby se pedagogové stačili dopravit do místa konání školení a zpět. Po obsahové stránce bude mít školení teoretickou a praktickou část, tedy metodologii a následně technologii, následně diskuzi mezi pedagogy a lektory. Lektorem školení bude osoba, jež je odborníkem v dané oblasti a profesionálem s dostatečnou praxí. Asociace oplývá řadou předních kadeřníků a odborníků, a to nejen v rámci České republiky. Ti přizpůsobí maximálně způsoby výuky pedagogům a budou se orientovat na jejich dané potřeby.

Výstupem tohoto školení bude efektivní využití v praxi a výuce studentů. Všichni účastníci vždy obdrží akreditovaný certifikát asociací a MŠMT o absolvování odborného školení v dané oblasti. Každé školení bude přizpůsobeno materiálním vybavením pedagogům. Což konkrétně znamená, že jim budou předávána odborná skripta, která budou odpovídat dané oblasti vzdělávání a přesně popisovat metodologii, technologii, současné pojetí v rámci trendů, včetně srovnání jednotlivých odlišností.

Jednotlivé oblasti vzdělávání budou kadeřnické řemeslo, dále rozšiřující vizážistika a stylistika, které vyplývají rovněž ze zájmu a potřeb pedagogů. Stylistika i vizážistika musí být členěny v jednotlivých krocích pro plné pochopení a osvojení si znalostí a dovedností v těchto oborech. Musí být tedy pořádány pravidelně a v návaznosti.

Kadeřnické úkony a jednotlivé oblasti vzdělávání – metodologie nových trendů, trichologie, kolorimetrie, metodologie současného pojetí oboru kadeřník, stříhové techniky, pánské stříh, dámské stříhy, techniky barvení, kreativní techniky barvení, účesová tvorba a závěrečný styling, společenské účesy nových trendů

Vizážistika a techniky líčení – vizážistika jako vědní disciplína, metodologie líčení, barevná typologie, základy make-upu a stínování kontury, stínování očí a očních linek, úprava řas, kontury rtů a techniky používání tvářenky, denní / večerní líčení, svatební a slavnostní líčení, extravagantní líčení, foto líčení dle typologie, maskérství

Stylistika a etiketa oblékání – stylistika jako vědní disciplína, metodologie oblékání, pánská etiketa, dámská etiketa, móda 21. století a její pravidla

Distribuce bude probíhat na bázi komunikace asociace se všemi školami a oslovování jednotlivých ředitelství. Vzhledem k tomu, že s většinou škol již asociace komunikuje v rámci jiných projektů, v této fázi nevidím žádné možné problémy či komplikace.

Stěžejní bude finanční rozpočet na vytvoření odborných skript, výuku lektorů, náklady na dopravu, náklady na pronájmy prostorů škol, náklady na komunikaci se školami a organizaci projektu. Dle toho bude následně vytvořena cena školení pro pedagogy, která by neměla přesáhnout dva tisíce korun na osobu, aby byla přijatelná pro všechny kraje a školy. Je více než žádoucí pracovat na rozvoji odbornosti pedagogů a jejich profesním přístupem. V rámci tohoto výzkumu někteří pedagogové projevili značnou absenci v terminologii i odbornosti, což je nepřijatelné z hlediska jejich pedagogického působení na budoucí kadeřníky.

9.2 Další problematika

Další problematika, která se však už netýká vzdělávání je řešitelná v rámci spolupráce asociace se školami, vyučující oboru kadeřník i kosmetička.

1. Učebnice – v rámci kooperace všech škol České republiky by bylo nutné vytvořit nový koncept, poté učebnice vytvořit, nechat schválit Národním ústavem vzdělávání a distribuovat je na jednotlivé školy. V tomto případě bude nejdůležitější finanční zdroj k pokrytí nákladů na kompletní tvorbu učebnic.

2. Ředitelství škol a jejich přístup k oboru – uspořádat zasedání asociace s řediteli škol a vysvětlit jim problematiku jednoho z oborů, jež školy vyučují a nabízejí potenciálním studentům. Vyřešit možnost dalšího vzdělávání v rámci akreditovaných školení, jež poskytne asociace Fisy.

3. Pedagogové teoretických odborných předmětů a jejich problematika – vytvořit koncept dozdělávání pro učitele teoretických odborných předmětů, aby byly jejich vyučované metodiky shodné s praktickým vyučováním.

4. Vzdělávací osnovy oboru – zaměřit se na současné osnovy tohoto oboru a vyčlenit veškeré problematiku, následně je odstranit a požádat MŠMT o jejich schválení. V této oblasti by opět museli participovat všechny školy, aby byly osnovy vytvořeny objektivně. Vzhledem ke schvalovacímu procesu a následném přijetí, je tato oblast řešitelná v poměrně dlouhém časovém intervalu.

10 Závěr

Téma problematiky dalšího vzdělávání pedagogů odborného výcviku kadeřnického a kosmetického oboru je velmi obsáhlé díky jednotlivým aspektům. Studie této tematiky jsou vhodné k vypracování další práce, která by se mohla zabývat srovnáním kadeřnického a kosmetického oboru. Jednotlivé problematiky vzdělávání tohoto oboru by samy o sobě stačily k vypracování rozsáhlé studie. V mé práci jsem se pokusil o objasnění současné problematiky a jejich jednotlivých částí, které dohromady vytváří nepříznivou situaci pro pedagogy, kteří postrádají možnosti dalšího vzdělávání, dle svých potřeb a požadavků na jejich odbornost.

V teoretické části této bakalářské práce je shrnul veškerý výčet základních pojmů a typických terminologií, týkajících se dalšího vzdělávání pedagogů pro kosmetický a kadeřnický obor, vysvětlení aspektů nutných předpokladů pro kvalitu dozdělávání a profesního rozvoje pro tyto obory. Praktickou část tvoří z části orientační kvantitativní výzkum, vytvořený na základě dotazníků vlastní konstrukce s uzavřenými položkami pro kadeřnický a zvláště kosmetický obor a kvalitativní výzkum, proveden metodou polostrukturovaných rozhovorů s pedagogy kadeřnického oboru.

Na základě zjištění vyplývajících z této práce budu dále postupovat k postupnému řešení jednotlivých problematik s cílem zkvalitnit a vytvořit systém vzdělávání budoucích mistrů výcviku pro obor kadeřník, kosmetička na území České republiky. A to v rámci působnosti asociace Fisy, působící jako asociace kadeřníků, středních odborných škol a středních odborných učilišť v rámci České republiky, ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Národním ústavem vzdělávání a Hospodářskou komorou v zastoupení za kadeřnický obor v následujících dvou letech.

Kadeřnický i kosmetický obor patří ke službám, bez nichž by se současná společnost neobešla. „Módním trendem současnosti je být trendy.“

„Většina lidí žije víc podle módy než podle rozumu.“

Georg Christoph Lichtenberg

11 Seznam použitých informačních zdrojů

Odborná literatura:

PAVLÍK, O., CHALOUPKA, L., KOHOUT., K. Vzdělávání dospělých: výtah z dokumentů a publikací. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1997. 111 s.

BENEŠ, M. Andragogika teoretické základy. Praha: Eurolex Bohemia s.r.o., 2003. ISBN 978-80-247-4824-5

ŠEŘÁK, M., DVOŘÁKOVÁ, M. Kapitoly z teorie a praxe vzdělávání dospělých. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2009. ISBN: 978-80-213-2201-7

MUŽÍK, J. Andragogika. 2. vyd. Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-7357-045-9

POLÍVKA, L., KOMENDOVÁ, H., PECH, V., VALÁŠEK, J. Technologie I pro učební obor kadeřník. 5. vyd. Praha: Informatorium, 1987. ISBN 978-80-7333-079-8

ROZSÍVALOVÁ, K. a kol. KOSMETIKA I. 2. vyd. Praha: Informatorium, 2000. ISBN 978-80-7333-080-4

TEPLÁ, K. a kol. KOSMETIKA III. 2. vyd. Praha: Informatorium, 2001. ISBN 978-80-7333-081-1

SIMMEL, G. Peníze v moderní době a jiné eseje. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997. ISBN 80-86429-59-8

POLÍVKA, L; KOMENDOVÁ, H; PECH, V. Technologie III pro učební obor kadeřník. 5. vyd. Praha: Informatorium, 1987. ISBN 978-80-7333-087-3

STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J. Základy kvalitativního výzkumu. 1. vyd. Boskovice: Albert, 1999.

ŠVAŘÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K. a kol. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách: Pravidla hry. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.

PUNCH, K. F. Základy kvantitativního šetření. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-381-9.

HENDL, J. Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

MIOVSKÝ, M. Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Praha: Grada Publishing, a.s., 2006. ISBN 80-247-1362-4.

SILVERMAN, D. Ako robiť kvalitatívny výskum. 1. vyd. Bratislava: Pegas, 2005. ISBN 80-551-0904-4

Internetové zdroje:

Aktuální znění zákona o pedagogických pracovnících k 1. lednu 2015

<http://www.msmt.cz/dokumenty/aktualni-zneni-zakona-o-pedagogickych-pracovnicich-k-1-lednu>

Současné dostupné nabídky vzdělávání v oboru kadeřník, kosmetička na českém trhu

<http://www.labelm.cz/vzdelavani>

<http://www.redkenkadernici.cz/vzdelavani/>

<http://skoleni-kadernice.ateliersan.cz/akreditovane-kurzy-pro-pedagogy-odbornuch-predmetu-v-oborech-kadernik-kadernice>

<http://hairservis.cz/skoleni/>

<http://www.nelaamilan.cz/nela-absolvovana-skoleni>

<http://www.agentura-infis.cz>

<https://www.syncare.cz/skoleni>

<http://www.kurzy-kosmetiky.cz>

<http://www.matisparis.cz/salonni-osetreni/skoleni/>

<http://www.kurzy-zlin.cz/kosmeticky-kurz.html>

12 Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník vlastní konstrukce s uzavřenými položkami pro kadeřnický obor

Příloha č. 2 – Dotazník vlastní konstrukce s uzavřenými položkami pro kosmetický obor

Příloha č. 3 – Statistické vyhodnocení kvantitativního výzkumu kadeřnického oboru

Příloha č. 4 – Statistické vyhodnocení kvantitativního výzkumu kosmetického oboru

Příloha č. 5 – Kvalitativní výzkum – polostrukturovaný rozhovor – dílčí otázky

Příloha č. 6 – Ukázka kompletního polostrukturovaného rozhovoru s respondentem

Příloha číslo 1 – dotazník pro kadeřnický obor

Toto dotazníkové šetření slouží pro vypracování bakalářské práce s tématem Vzdělávání pedagogů kadeřnického a kosmetického oboru.

Zjištěná data budou následně použita pro řešení této současné problematiky.

Je stěžejní, aby byly dotazníky vyplněny dle Vašich konkrétních názorů, potřeb a možností.

Dotazníky prosím vyplňujte individuálně.

Naskenovaný dotazník prosím zašlete na adresu

Děkuji za vypracování!

Označte kraj, ve němž pracujete jako pedagog odborného výcviku.

Středočeský kraj
Pražský kraj
Liberecký kraj
Ústecký kraj
Jihočeský kraj
Plzeňský kraj
Královéhradecký kraj
Karlovarský kraj
Pardubický kraj
Vysočanský kraj
Moravskoslezský kraj
Zlínský kraj
Olomoucký kraj
Jihomoravský kraj

Označte, jak dlouhá je Vaše současná pedagogická či odborná praxe

Desetiletá a kratší
Dvaceti a víceletá

V následujících otázkách volte prosím vždy pouze jednu možnost.

Dotazník pro pedagogy odborných předmětů praktické výuky oboru kadeřník

1. Současnou úroveň studentů, jež studují obor kadeřník hodnotíte jako?
  - a) výbornou
  - b) velmi dobrou
  - c) dobrou či průměrnou
  - d) špatnou až kritickou

2. Jak hodnotíte školské osnovy, podle nichž vyučujete odborné předměty?
  - a) osnovy jsou zpracované velmi dobře
  - b) osnovy mají rezervy
  - c) osnovy by měly být upraveny
  - d) osnovy jsou naprosto nedostačující

3. Jak hodnotíte dostupné učebnice, podle nichž vyučujete odborné předměty?
  - a) učebnice jsou zpracované dobře a obsahují veškeré podstatné informace
  - b) učebnice nejsou aktuální a postrádají nové techniky a trendy
  - c) učebnice nejsou aktuální a postrádají všeobecný základ pro výuku
  - d) učebnice nepoužívám, protože jejich obsah neodpovídá požadavkům

4. Jaká profesní kvalifikace je dle Vašeho názoru přijatelná pro výuku odborných předmětů tohoto oboru?
  - a) výuční list s prokazatelnou praxí v oboru
  - b) maturitní vzdělání s prokazatelnou praxí v oboru
  - c) vysokoškolské
  - d) nejpodstatnější je praxe v oboru a alespoň pedagogické minimum

5. Jak sebekriticky hodnotíte své současné znalosti v tomto oboru?
  - a) 91% a více
  - b) 71% - 90%
  - c) 50% - 70%
  - d) pod 50%

Dotazník pro pedagogy odborných předmětů praktické výuky oboru kadeřník

6. Jak často se v každém školním roce vzděláváte v oblasti nových technologií?

- a) v rozmezí do 30 hodin
- b) v rozmezí 30 až 40 hodin
- c) v rozmezí 40 až 60 hodin
- d) 60 hodin a více

7. Vaše znalosti v oblasti nových trendů pro kadeřnické řemeslo jsou?

- a) velmi dobré
- b) dobré
- c) dostatečné
- d) špatné

8. Jakým způsobem se dovzděláváte v oblasti nových trendů?

- a) pouze v rámci veškerých školení, jež hradí škola
- b) využívám internet, média, pravidelně vydávané odborné publikace
- c) v rámci školení, která hradí škola a která si hradím sama/sám
- d) nevzdělávám se v této oblasti

9. Dovzděláváte se i v dále i v oblastech vizážistiky a stylistiky?

- a) ano, dovzdělávám se v rámci možností i v těchto oborech
- b) ne, protože na to nemám čas
- c) ano, protože jsou tyto obory pevně spjaty s kadeřnickým řemeslem
- d) ne, nevnímám tyto obory jako podstatné pro práci kadeřníka

10. Jak často se potřebujete dovzdělávat v oblasti nových technologických postupů a možností práce s profesionální vlasovou kosmetikou?

- a) čtvrtletně
- b) měsíčně
- c) dvakrát až třikrát ve školním roce
- d) nepotřebuji se dovzdělávat

Dotazník pro pedagogy odborných předmětů praktické výuky oboru kadeřník

11. Jak často se potřebujete dovzdělávat v oblasti nových trendů?
- a) alespoň jednou ve školním roce
  - b) dvakrát ve školním roce
  - c) nepotřebuji se dovzdělávat
  - d) každé čtvrtletí dle ročního období, podle nichž se trendy mění
12. Potřebujete se dále vzdělávat v oblastech pedagogického přístupu ke studentům (motivace, psychologie oboru)?
- a) rozhodně ano
  - b) spíše ano
  - c) spíše ne
  - d) rozhodně ne
13. Které dílčí oblasti z odborných praktických úkonů potřebujete nejvíce zdokonalit?
- a) hair tattoo, extravagantní techniky
  - b) pánské a dámské střihové techniky
  - c) techniky barvení a kreativních barev
  - d) všechny výše zmíněné možnosti
14. Ve které z daných oblastí byste se nejraději dále dovzdělával(a)?
- a) trichologie
  - b) colorimetrie
  - c) vizážistika a techniky líčení
  - d) stylistika a etika oblékání
15. Kolik hodin ze svého volného času jste ochoten(a) obětovat pro Vaše dovzdělávání v rámci jednoho školního roku?
- a) pod 25 hodin
  - b) v rozmezí do 50 hodin

Dotazník pro pedagogy odborných předmětů praktické výuky oboru kadeřník

16. Škola Vám poskytuje dostatečné množství nabízených odborných seminářů, kurzů a workshopů v oblasti Vašeho dozdělávání?
- a) rozhodně ano
  - b) spíše ano
  - c) spíše ne
  - d) rozhodně ne
17. Kvalita Vám poskytovaných odborných školení, seminářů, kurzů a workshopů je dle Vašeho názoru?
- a) velmi dobrá
  - b) dobrá
  - c) uspokojující
  - d) neuspokojující
18. Který typ dozdělávání Vám vyhovuje nejvíce?
- a) odborné semináře světových vlasových kosmetických značek
  - b) pracovní workshopy, na nichž můžeme dané úkony zkoušet
  - c) školení s praktickými ukázkami
  - d) všechny výše zmíněné možnosti
19. Jestliže byste jsi mohl(a) vybrat typ inovace pro Vaše dozdělávání, která nabízených možností by Vám vyhovovala nejvíce?
- a) nové učebnice s pracovními sešity a výukovými CD
  - b) pravidelně konaná odborná školení ve všech oblastech
  - c) odborné semináře a dozdělávání pořádaná pro studenty i pedagogy
  - d) všechny výše zmíněné možnosti

Dotazník pro pedagogy odborných předmětů praktické výuky oboru kadeřník

20. Jaký je přístup ředitelství, tedy Vašeho zaměstnavatele k Vašemu odbornému dozdělávání v oboru?
- a) škola mně pravidelně poskytuje dostatečné množství nabízených příležitostí k mému profesnímu rozvoji
  - b) škola mně v mém profesním rozvoji maximálně podporuje
  - c) škola mně neumožňuje dozdělávat se díky finančním nedostatkům školy a veškeré příležitosti dozdělávání si musím hradit sám(a)
  - d) škola mně podporuje jen v rámci finančního rozpočtu, což je nedostačující
21. Počet nabízených možností pro Vaše profesní dozdělání v oboru je?
- a) naprosto dostačující
  - b) uspokojující
  - c) omezený
  - d) nedostačující
22. Dosavadní systém vzdělávání oboru kadeřník v České republice byste?
- a) neměnili
  - b) provedli byste úpravy v oblasti praktické výuky
  - c) provedli byste úpravy v oblasti teoretické výuky
  - d) provedli byste kompletní úpravy
23. Jak vnímáte důležitost dozdělávání a Vašeho profesního rozvoje?
- a) jako nejdůležitější ve Vaší profesi
  - b) jako podstatnou
  - c) jako méně podstatnou
  - d) jako nepodstatnou
24. Jak využijete informace a dovednosti, znalosti, které získáte dalším vzděláváním ve Vaše pedagogickém působení?
- a) na 100%
  - b) na 75%
  - c) na 50%

Příloha číslo 2 – dotazník pro kosmetický obor

Toto dotazníkové šetření slouží pro vypracování bakalářské práce s tématem Vzdělávání pedagogů kadeřnického a kosmetického oboru.

Zjištěná data budou následně použita pro řešení této současné problematiky.

Je stěžejní, aby byly dotazníky vyplněny dle Vašich konkrétních názorů, potřeb a možností.

Dotazníky prosím vyplňujte individuálně.

Naskenovaný dotazník prosím zašlete na adresu

Děkuji za vypracování!

Označte kraj, ve němž pracujete jako pedagog odborného výcviku.

Středočeský kraj
Pražský kraj
Liberecký kraj
Ústecký kraj
Jihočeský kraj
Plzeňský kraj
Královéhradecký kraj
Karlovarský kraj
Pardubický kraj
Vysočanský kraj
Moravskoslezský kraj
Zlínský kraj
Olomoucký kraj
Jihomoravský kraj

Označte, jak dlouhá je Vaše současná pedagogická či odborná praxe

Desetiletá a kratší
Dvaceti a víceletá

V následujících otázkách volte prosím vždy pouze jednu možnost.

Dotazník pro pedagogy odborných předmětů praktické výuky oboru kosmetička

1. Současnou úroveň studentů, jež studují obor kosmetička hodnotíte jako?
  - a) výbornou
  - b) velmi dobrou
  - c) dobrou či průměrnou
  - d) špatnou až kritickou

2. Jak hodnotíte školské osnovy, podle nichž vyučujete odborné předměty?
  - a) osnovy jsou zpracované velmi dobře
  - b) osnovy mají rezervy
  - c) osnovy by měly být upraveny
  - d) osnovy jsou naprosto nedostačující

3. Jak hodnotíte dostupné učebnice, podle nichž vyučujete odborné předměty?
  - a) učebnice jsou zpracované dobře a obsahují veškeré podstatné informace
  - b) učebnice nejsou aktuální a postrádají nové techniky a trendy
  - c) učebnice nejsou aktuální a postrádají všeobecný základ pro výuku
  - d) učebnice nepoužívám, protože jejich obsah neodpovídá požadavkům

4. Jaká profesní kvalifikace je dle Vašeho názoru přijatelná pro výuku odborných předmětů praktické výuky tohoto oboru?
  - a) minimálně maturitní vzdělání
  - b) maturitní vzdělání s prokazatelnou praxí v oboru
  - c) vysokoškolské
  - d) nejpodstatnější je praxe v oboru a alespoň pedagogické minimum

5. Jak sebekriticky hodnotíte své znalosti v tomto oboru?
  - a) 91% a více
  - b) 71% - 90%
  - c) 50% - 70%
  - d) pod 50%

Dotazník pro pedagogy odborných předmětů praktické výuky oboru kosmetička

6. Jak často se v každém školním roce vzděláváte v oblasti nových technologií?

- a) v rozmezí do 30 hodin
- b) v rozmezí 30 až 40 hodin
- c) v rozmezí 40 až 60 hodin
- d) 60 hodin a více

7. Vaše znalosti v oblasti nových trendů kosmetické péče jsou?

- a) velmi dobré
- b) dobré
- c) dostatečné
- d) špatné

8. Jakým způsobem se dovzděláváte v oblasti nových trendů?

- a) pouze v rámci veškerých školení, jež hradí škola
- b) využívám internet, média, pravidelně vydávané odborné publikace
- c) v rámci školení, která hradí škola a která si hradím sama/sám
- d) nevzdělávám se v této oblasti

9. Dovzděláváte se i v dále i v oblastech vizážistiky a stylistiky?

- a) ano, dovzdělávám se v rámci možností i v těchto oborech
- b) ne, protože na to nemám čas
- c) ano, protože jsou tyto obory pevně spjaty s kadeřnickým řemeslem
- d) ne, nevnímám tyto obory jako podstatné pro práci kadeřníka

10. Jak často se potřebujete dovzdělávat v oblasti nových technologických postupů a možností práce s profesionální kosmetikou?

- a) čtvrtletně
- b) měsíčně
- c) dvakrát až třikrát ve školním roce
- d) nepotřebuji se dovzdělávat

Dotazník pro pedagogy odborných předmětů praktické výuky oboru kosmetička

11. Jak často se potřebujete dovzdělávat v oblasti nových trendů?

- a) alespoň jednou ve školním roce
- b) dvakrát ve školním roce
- c) nepotřebuji se dovzdělávat
- d) každé čtvrtletí dle ročního období, podle nichž se trendy mění

12. Potřebujete se dále vzdělávat v oblastech pedagogického přístupu ke studentům (motivace, psychologie oboru)?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) rozhodně ne

13. Které dílčí oblasti z odborných praktických úkonů potřebujete nejvíce zdokonalit?

- a) manikúra, pedikúra
- b) péče o pleť a stimulace pleti
- c) práce s novou technologií, přístroji pro ošetření pleti
- d) nové trendy (nail art, body art, prodlužování řas)

14. Ve které z daných oblastí byste se nejraději dále dovzdělával(a)?

- a) kompletní ošetření pleti
- b) současné trendy v kosmetice
- c) vizážistika a techniky líčení
- d) stylistika a etika oblékání

15. Kolik hodin ze svého volného času jste ochoten(a) obětovat pro Vaše dovzdělávání v rámci jednoho školního roku?

- a) pod 25 hodin
- b) v rozmezí do 50 hodin

Dotazník pro pedagogy odborných předmětů praktické výuky oboru kosmetička

16. Škola Vám poskytuje dostatečné množství nabízených odborných seminářů, kurzů a workshopů v oblasti Vašeho dozdělávání?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) rozhodně ne

17. Kvalita Vám poskytovaných odborných školení, seminářů, kurzů a workshopů je dle Vašeho názoru?

- a) velmi dobrá
- b) dobrá
- c) uspokojující
- d) neuspokojující

18. Který typ dozdělávání Vám vyhovuje nejvíce?

- a) odborné semináře světových kosmetických značek
- b) pracovní workshopy, na nichž můžeme dané úkony zkoušet
- c) školení s praktickými ukázkami
- d) všechny výše zmíněné možnosti

19. Jestliže byste jsi mohl(a) vybrat typ inovace pro Vaše dozdělávání, která nabízených možností by Vám vyhovovala nejvíce?

- a) nové učebnice s pracovními sešity a výukovými CD
- b) pravidelně konaná odborná školení ve všech oblastech
- c) odborné semináře a dozdělávání pořádaná pro studenty i pedagogy
- d) všechny výše zmíněné možnosti

Dotazník pro pedagogy odborných předmětů praktické výuky oboru kosmetička

20. Jaký je přístup ředitelství, tedy Vašeho zaměstnavatele k Vašemu odbornému dozdělávání v oboru?
- a) škola mně pravidelně poskytuje dostatečné množství nabízených příležitostí k mému profesnímu rozvoji
  - b) škola mně v mém profesním rozvoji maximálně podporuje
  - c) škola mně neumožňuje dozdělávat se díky finančním nedostatkům školy a veškeré příležitosti dozdělávání si musím hradit sám(a)
  - d) škola mně podporuje jen v rámci finančního rozpočtu, což je nedostačující
21. Počet nabízených možností pro Vaše profesní dozdělání v oboru je?
- a) naprosto dostačující
  - b) uspokojující
  - c) omezený
  - d) nedostačující
22. Dosavadní systém vzdělávání oboru kosmetička v České republice byste?
- a) neměnili
  - b) provedli byste úpravy v oblasti praktické výuky
  - c) provedli byste úpravy v oblasti teoretické výuky
  - d) provedli byste kompletní úpravy
23. Jak vnímáte důležitost dozdělávání a Vašeho profesního rozvoje?
- a) jako nejdůležitější ve Vaší profesi
  - b) jako podstatnou
  - c) jako méně podstatnou
  - d) jako nepodstatnou
24. Jak využijete informace a dovednosti, znalosti, které získáte dalším vzděláváním ve Vaše pedagogickém působení?
- a) na 100%
  - b) na 75%
  - c) na 50%

Příloha číslo 3 – Statistika dotazníku – kadeřnický obor – 50 respondentů

Respondenti R1 = respondenti s dvaceti a víceletou praxí

Respondenti R2 = respondenti s desetiletou a kratší praxí

1. Současnou úroveň studentů, jež studují obor kadeřník hodnotíte jako?

- a) **výbornou**
- b) velmi dobrou
- c) dobrou či průměrnou
- d) špatnou až kritickou

A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
-----------------	---------------	---------------	---------------

Skupina R1	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%

2. Jak hodnotíte školské osnovy, podle nichž vyučujete odborné předměty?

- a) osnovy jsou zpracované velmi dobře
- b) osnovy mají rezervy
- c) **osnovy by měly být upraveny**
- d) osnovy jsou naprosto nedostačující

A – 0%	B – 84%	C – 16%	D – 0%
--------	----------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 0%	B – 100%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 0%	B – 68%	C – 32%	D – 0%

3. Jak hodnotíte dostupné učebnice, podle nichž vyučujete odborné předměty?

- a) učebnice jsou zpracované dobře a obsahují veškeré podstatné informace
- b) **učebnice nejsou aktuální a postrádají nové techniky a trendy**
- c) **učebnice nejsou aktuální a postrádají všeobecný základ pro výuku**
- d) ~~učebnice nepoužívám, protože jejich obsah neodpovídá požadavkům~~

A – 8%	B – 58%	C – 34%	D – 0%
---------------	----------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 16%	B – 56%	C – 28%	D – 0%
Skupina R2	A – 0%	B – 60%	C – 40%	D – 0%

4. Jaká profesní kvalifikace je dle Vašeho názoru přijatelná pro výuku odborných předmětů tohoto oboru?

a) výuční list s prokazatelnou praxí v oboru

b) maturitní vzdělání s prokazatelnou praxí v oboru

c) vysokoškolské

~~d) nejpodstatnější je praxe v oboru a alespoň pedagogické minimum~~

A – 60%	B – 22%	C – 18%	D – 0%
----------------	----------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 72%	B – 12%	C – 16%	D – 0%
Skupina R2	A – 40%	B – 32%	C – 28%	D – 0%

5. Jak sebekriticky hodnotíte své současné znalosti v tomto oboru?

~~a) 90% – 99%~~

b) 70% - 89%

c) 50% - 69%

~~d) pod 50%~~

A – 0%	B – 68%	C – 32%	D – 0%
---------------	----------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 0%	B – 48%	C – 52%	D – 0%
Skupina R2	A – 0%	B – 88%	C – 12%	D – 0%

6. Jak často se v každém školním roce vzděláváte v oblasti nových technologií?

a) v rozmezí do 30 hodin

~~b) v rozmezí 30 až 40 hodin~~

~~c) v rozmezí 40 až 60 hodin~~

~~d) 60 hodin a více~~

A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
-----------------	---------------	---------------	---------------

Skupina R1	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%

7. Vaše znalosti v oblasti nových trendů pro kadeřnické řemeslo jsou?

- a) velmi dobré
- b) dobré
- ~~e) dostatečné~~
- ~~d) špatné~~

A – 80%	B – 20%	C – 0%	D – 0%
----------------	----------------	---------------	---------------

Skupina R1	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 60%	B – 40%	C – 0%	D – 0%

8. Jakým způsobem se dovzděláváte v oblasti nových trendů?

- a) pouze v rámci veškerých školení, jež hradí škola
- b) využívám internet, média, pravidelně vydávané odborné publikace
- c) v rámci školení, která hradí škola a která si hradím sama/sám
- ~~d) nevzdělávám se v této oblasti~~

A – 34%	B – 34%	C – 32%	D – 0%
----------------	----------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 28%	B – 28%	C – 44%	D – 0%
Skupina R2	A – 40%	B – 40%	C – 20%	D – 0%

9. Dovzděláváte se i v dále i v oblastech vizážistiky a stylistiky?

- a) ano, dovzdělávám se v rámci možností i v těchto oborech
- b) ne, protože na to nemám čas
- ~~e) ano, protože jsou tyto obory pevně spjaty s kadeřnickým řemeslem~~
- ~~d) ne, nevnímám tyto obory jako podstatné pro práci kadeřníka~~

A – 86%	B – 14%	C – 0%	D – 0%
----------------	----------------	---------------	---------------

Skupina R1	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 72%	B – 28%	C – 0%	D – 0%

10. Jak často se potřebujete dovzdělávat v oblasti nových technologických postupů a možností práce s profesionální vlasovou kosmetikou?

- a) čtvrtletně
b) měsíčně
 c) dvakrát až třikrát ve školním roce
 —d) nepotřebuji se dovzdělávat

A – 26%	B – 52%	C – 22%	D – 0%
----------------	----------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 24%	B – 32%	C – 28%	D – 0%
Skupina R2	A – 28%	B – 56%	C – 16%	D – 0%

11. Jak často se potřebujete dovzdělávat v oblasti nových trendů?

- a) alespoň jednou ve školním roce**
 b) dvakrát ve školním roce
 —c) nepotřebuji se dovzdělávat
 d) každé čtvrtletí dle ročního období, podle nichž se trendy mění

A – 80%	B – 14%	C – 0%	D – 6%
----------------	----------------	---------------	---------------

Skupina R1	A – 72%	B – 16%	C – 0%	D – 12%
Skupina R2	A – 88%	B – 12%	C – 0%	D – 0%

12. Potřebujete se dále vzdělávat v oblastech pedagogického přístupu ke studentům (motivace, psychologie oboru)?

- a) rozhodně ano
 b) spíše ano
c) spíše ne
 —d) rozhodně ne

A – 0%	B – 6%	C – 94%	D – 0%
---------------	---------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 0%	B – 0%	C – 100%	D – 0%
Skupina R2	A – 0%	B – 12%	C – 88%	D – 0%

13. Které dílčí oblasti z odborných praktických úkonů potřebujete nejvíce zdokonalit?

- a) hair tattoo, extravagantní techniky
- b) pánské a dámské stříhové techniky
- c) techniky barvení a kreativních barev
- d) všechny výše zmíněné možnosti

A – 14%	B – 24%	C – 20%	D – 42%
----------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 4%	B – 8%	C – 16%	D – 72%
Skupina R2	A – 24%	B – 40%	C – 24%	D – 12%

14. Ve které z daných oblastí byste se nejraději dále dovzdělával(a)?

- a) trichologie
- b) kolorimetrie
- c) vizážistika a techniky líčení
- d) stylistika a etika oblékání

A – 14%	B – 30%	C – 38%	D – 18%
----------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 16%	B – 32%	C – 16%	D – 36%
Skupina R2	A – 12%	B – 28%	C – 60%	D – 0%

15. Kolik hodin ze svého volného času jste ochoten(a) obětovat pro Vaše dovzdělávání v rámci jednoho školního roku?

- a) pod 25 hodin
- b) v rozmezí do 50 hodin

A – 100%	B – 0%
-----------------	---------------

Skupina R1	A – 100%	B – 0%
Skupina R2	A – 100%	B – 0%

16. Škola Vám poskytuje dostatečné množství nabízených odborných seminářů, kurzů a workshopů v oblasti Vašeho do vzdělávání?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) rozhodně ne

A – 0%	B – 0%	C – 46%	D – 54%
---------------	---------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 0%	C – 52%	D – 48%
Skupina R2	A – 0%	B – 0%	C – 40%	D – 60%

17. Kvalita Vám poskytovaných odborných školení, seminářů, kurzů a workshopů je dle Vašeho názoru?

- a) velmi dobrá
- b) dobrá
- c) uspokojující
- d) neuspokojující

A – 0%	B – 10%	C – 60%	D – 30%
---------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 20%	C – 80%	D – 0%
Skupina R2	A – 0%	B – 0%	C – 40%	D – 60%

18. Který typ do vzdělávání Vám vyhovuje nejvíce?

- a) odborné semináře světových vlasových kosmetických značek
- b) pracovní workshopy, na nichž můžeme dané úkony zkoušet
- c) školení s praktickými ukázkami
- d) všechny výše zmíněné možnosti

A – 0%	B – 26%	C – 46%	D – 28%
---------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 12%	C – 80%	D – 8%
Skupina R2	A – 0%	B – 40%	C – 12%	D – 48%

19. Jestliže byste jsi mohl(a) vybrat typ inovace pro Vaše dozdělávání, která nabízených možností by Vám vyhovovala nejvíce?

- ~~a) nové učebnice s pracovními sešity a výukovými CD~~
- b) pravidelně konaná odborná školení ve všech oblastech
- c) odborné semináře a dozdělávání pořádaná pro studenty i pedagogy
- d) všechny výše zmíněné možnosti

A – 0%	B – 20%	C – 20%	D – 60%
---------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 40%	C – 40%	D – 20%
Skupina R2	A – 0%	B – 0%	C – 0%	D – 100%

20. Jaký je přístup ředitelství, tedy Vašeho zaměstnavatele k Vašemu odbornému dozdělávání v oboru?

- ~~a) škola mně pravidelně poskytuje dostatečné množství nabízených příležitostí k mému profesnímu rozvoji~~
- ~~b) škola mně v mém profesním rozvoji maximálně podporuje~~
- c) škola mně neumožňuje dozdělávat se díky finančním nedostatkům školy a veškeré příležitosti dozdělávání si musím hradit sám(a)
- d) škola mně podporuje jen v rámci finančního rozpočtu, což je nedostačující

A – 0%	B – 0%	C – 76%	D – 24%
---------------	---------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 0%	C – 80%	D – 20%
Skupina R2	A – 0%	B – 0%	C – 72%	D – 28%

21. Počet nabízených možností pro Vaše profesní dozdělání v oboru je?

- ~~a) naprosto dostačující~~
- b) uspokojující
- c) omezený
- d) nedostačující

A – 0%	B – 38%	C – 50%	D – 12%
---------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 36%	C – 40%	D – 24%
Skupina R2	A – 0%	B – 40%	C – 60%	D – 0%

22. Dosavadní systém vzdělávání oboru kadeřník v České republice byste?

- a) neměnili
- b) provedli byste úpravy v oblasti praktické výuky**
- c) provedli byste úpravy v oblasti teoretické výuky
- d) provedli byste kompletní úpravy

A – 6%	B – 48%	C – 30%	D – 16%
---------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 56%	C – 24%	D – 20%
Skupina R2	A – 12%	B – 40%	C – 36%	D – 12%

23. Jak vnímáte důležitost dozdělávání a Vašeho profesního rozvoje?

- a) jako nejdůležitější ve Vaší profesi
- b) jako podstatnou**
- ~~c) jako méně podstatnou~~
- ~~d) jako nepodstatnou~~

A – 34%	B – 66%	C – 0%	D – 0%
----------------	----------------	---------------	---------------

Skupina R1	A – 20%	B – 80%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 48%	B – 52%	C – 0%	D – 0%

24. Jak využijete informace a dovednosti, znalosti, které získáte dalším vzděláváním ve Vaše pedagogickém působení?

- a) na 100%
- b) na 75%**
- c) na 50%

A – 16%	B – 56%	C – 28%
----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 20%	B – 60%	C – 20%
Skupina R2	A – 12%	B – 52%	C – 36%

Příloha číslo 4 – Statistika dotazníku – kosmetický obor – 50 respondentů

Respondenti R1 = respondenti s dvaceti a víceletou praxí

Respondenti R2 = respondenti s desetiletou a kratší praxí

1. Současnou úroveň studentů, jež studují obor kosmetička hodnotíte jako?

a) výbornou

— b) velmi dobrou

— c) dobrou či průměrnou

— d) špatnou až kritickou

A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
-----------------	---------------	---------------	---------------

Skupina R1	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%

2. Jak hodnotíte školské osnovy, podle nichž vyučujete odborné předměty?

— a) osnovy jsou zpracované velmi dobře

b) osnovy mají rezervy

c) osnovy by měly být upraveny

d) osnovy jsou naprosto nedostačující

A – 0%	B – 70%	C – 20%	D – 10%
---------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 60%	C – 20%	D – 20%
Skupina R2	A – 0%	B – 80%	C – 20%	D – 0%

3. Jak hodnotíte dostupné učebnice, podle nichž vyučujete odborné předměty?

a) učebnice jsou zpracované dobře a obsahují veškeré podstatné informace

b) učebnice nejsou aktuální a postrádají nové techniky a trendy

c) učebnice nejsou aktuální a postrádají všeobecný základ pro výuku

d) učebnice nepoužívám, protože jejich obsah neodpovídá požadavkům

A – 10%	B – 42%	C – 24%	D – 24%
----------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 20%	B – 60%	C – 8%	D – 12%
Skupina R2	A – 0%	B – 24%	C – 40%	D – 36%

4. Jaká profesní kvalifikace je dle Vašeho názoru přijatelná pro výuku odborných předmětů praktické výuky tohoto oboru?

a) minimálně maturitní vzdělání

b) maturitní vzdělání s prokazatelnou praxí v oboru

c) vysokoškolské

~~d) nejpodstatnější je praxe v oboru a alespoň pedagogické minimum~~

A – 20%	B – 42%	C – 38%	D – 0%
----------------	----------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 0%	B – 60%	C – 40%	D – 0%
Skupina R2	A – 40%	B – 24%	C – 36%	D – 0%

5. Jak sebekriticky hodnotíte své znalosti v tomto oboru?

a) 90% - 99%

b) 70% - 89%

~~c) 50% – 69%~~

~~d) pod 50%~~

A – 50%	B – 50%	C – 0%	D – 0%
----------------	----------------	---------------	---------------

Skupina R1	A – 60%	B – 40%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 40%	B – 60%	C – 0%	D – 0%

6. Jak často se v každém školním roce vzděláváte v oblasti nových technologií?

a) v rozmezí do 30 hodin

~~b) v rozmezí 30 až 40 hodin~~

~~c) v rozmezí 40 až 60 hodin~~

~~d) 60 hodin a více~~

A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
-----------------	---------------	---------------	---------------

Skupina R1	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%

7. Vaše znalosti v oblasti nových trendů kosmetické péče jsou?

- a) velmi dobré
- b) dobré
- e) dostatečné
- d) špatné

A – 90%	B – 10%	C – 0%	D – 0%
----------------	----------------	---------------	---------------

Skupina R1	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 80%	B – 20%	C – 0%	D – 0%

8. Jakým způsobem se dovzděláváte v oblasti nových trendů?

- a) pouze v rámci veškerých školení, jež hradí škola
- b) využívám internet, média, pravidelně vydávané odborné publikace
- c) v rámci školení, která hradí škola a která si hradím sama/sám
- d) nevzdělávám se v této oblasti

A – 14%	B – 76%	C – 10%	D – 0%
----------------	----------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 4%	B – 92%	C – 4%	D – 0%
Skupina R2	A – 24%	B – 60%	C – 16%	D – 0%

9. Dovzděláváte se i v dále i v oblastech vizážistiky a stylistiky?

- a) ano, dovzdělávám se v rámci možností i v těchto oborech
- b) ne, protože na to nemám čas
- c) ano, protože jsou tyto obory pevně spjaty s kosmetickým řemeslem
- d) ne, nevnímám tyto obory jako podstatné pro práci kosmetičky

A – 38%	B – 18%	C – 44%	D – 0%
----------------	----------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 24%	B – 36%	C – 40%	D – 0%
Skupina R2	A – 52%	B – 0%	C – 48%	D – 0%

10. Jak často se potřebujete dovzdělávat v oblasti nových technologických postupů a možností práce s profesionální kosmetikou?

a) čtvrtletně

b) měsíčně

c) dvakrát až třikrát ve školním roce

—d) nepotřebuji se dovzdělávat

A – 20%	B – 40%	C – 40%	D – 0%
----------------	----------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 40%	B – 32%	C – 28%	D – 0%
Skupina R2	A – 0%	B – 48%	C – 52%	D – 0%

11. Jak často se potřebujete dovzdělávat v oblasti nových trendů?

a) alespoň jednou ve školním roce

b) dvakrát ve školním roce

e) nepotřebuji se dovzdělávat

—d) každé čtvrtletí dle ročního období, podle nichž se trendy mění

A – 94%	B – 6%	C – 0%	D – 0%
----------------	---------------	---------------	---------------

Skupina R1	A – 88%	B – 12%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%

12. Potřebujete se dále vzdělávat v oblastech pedagogického přístupu ke studentům (motivace, psychologie oboru)?

—a) rozhodně ano

b) spíše ano

c) spíše ne

—d) rozhodně ne

A – 0%	B – 6%	C – 94%	D – 0%
---------------	---------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 0%	B – 0%	C – 100%	D – 0%
Skupina R2	A – 0%	B – 12%	C – 88%	D – 0%

13. Které dílčí oblasti z odborných praktických úkonů potřebujete nejvíce zdokonalit?

- a) manikúra, pedikúra
- b) péče o pleť a stimulace pleti
- c) práce s novou technologií, přístroji pro ošetření pleti
- d) nové trendy (nail art, body art, prodlužování řas)**

A – 0%	B – 0%	C – 0%	D – 100%
---------------	---------------	---------------	-----------------

Skupina R1	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%

14. Ve které z daných oblastí byste se nejraději dále dovzdělával(a)?

- a) kompletní ošetření pleti
- b) současné trendy v kosmetice**
- c) vizážistika a techniky líčení
- d) stylistika a etika oblékání

A – 0%	B – 42%	C – 36%	D – 22%
---------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 60%	C – 40%	D – 0%
Skupina R2	A – 0%	B – 24%	C – 32%	D – 44%

15. Kolik hodin ze svého volného času jste ochoten(a) obětovat pro Vaše dovzdělávání v rámci jednoho školního roku?

- a) pod 25 hodin**
- b) v rozmezí do 50 hodin

A – 100%	B – 0%
-----------------	---------------

Skupina R1	A – 100%	B – 0%
Skupina R2	A – 100%	B – 0%

16. Škola Vám poskytuje dostatečné množství nabízených odborných seminářů, kurzů a workshopů v oblasti Vašeho dozdělávání?

- a) rozhodně ano
 — b) spíše ano
 c) spíše ne
 d) rozhodně ne

A – 0%	B – 0%	C – 76%	D – 24%
---------------	---------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 0%	C – 52%	D – 48%
Skupina R2	A – 0%	B – 0%	C – 100%	D – 0%

17. Kvalita Vám poskytovaných odborných školení, seminářů, kurzů a workshopů je dle Vašeho názoru?

- a) velmi dobrá
 b) dobrá
 c) uspokojující
 d) neuspokojující

A – 0%	B – 10%	C – 80%	D – 10%
---------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 0%	C – 100%	D – 0%
Skupina R2	A – 0%	B – 20%	C – 60%	D – 20%

18. Který typ dozdělávání Vám vyhovuje nejvíce?

- a) odborné semináře světových kosmetických značek
 b) pracovní workshopy, na nichž můžeme dané úkony zkoušet
 c) školení s praktickými ukázkami
 d) všechny výše zmíněné možnosti

A – 0%	B – 14%	C – 42%	D – 44%
---------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 16%	C – 48%	D – 36%
Skupina R2	A – 0%	B – 12%	C – 36%	D – 52%

19. Jestliže byste jsi mohl(a) vybrat typ inovace pro Vaše dozdělávání, která nabízených možností by Vám vyhovovala nejvíce?

- a) nové učebnice s pracovními sešity a výukovými CD
- b) pravidelně konaná odborná školení ve všech oblastech**
- e) odborné semináře a dozdělávání pořádaná pro studenty i pedagogy
- d) všechny výše zmíněné možnosti

A – 0%	B – 60%	C – 0%	D – 40%
---------------	----------------	---------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 80%	C – 0%	D – 20%
Skupina R2	A – 0%	B – 40%	C – 0%	D – 60%

20. Jaký je přístup ředitelství, tedy Vašeho zaměstnavatele k Vašemu odbornému dozdělávání v oboru?

- a) škola mně pravidelně poskytuje dostatečné množství nabízených příležitostí k mému profesnímu rozvoji
- b) škola mně v mém profesním rozvoji maximálně podporuje
- c) škola mně neumožňuje dozdělávat se díky finančním nedostatkům školy a veškeré příležitosti dozdělávání si musím hradit sám(a)**
- d) škola mně podporuje jen v rámci finančního rozpočtu, což je nedostačující

A – 0%	B – 0%	C – 82%	D – 18%
---------------	---------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 0%	C – 96%	D – 4%
Skupina R2	A – 0%	B – 0%	C – 68%	D – 32%

21. Počet nabízených možností pro Vaše profesní dozdělání v oboru je?

- a) naprosto dostačující
- b) uspokojující
- c) omezený**
- d) nedostačující

A – 0%	B – 12%	C – 68%	D – 20%
---------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 0%	B – 8%	C – 80%	D – 12%
Skupina R2	A – 0%	B – 16%	C – 56%	D – 28%

22. Dosavadní systém vzdělávání oboru kosmetička v České republice byste?

- a) neměnili
- b) provedli byste úpravy v oblasti praktické výuky
- c) provedli byste úpravy v oblasti teoretické výuky
- d) provedli byste kompletní úpravy

A – 4%	B – 38%	C – 14%	D – 44%
---------------	----------------	----------------	----------------

Skupina R1	A – 8%	B – 36%	C – 24%	D – 32%
Skupina R2	A – 0%	B – 40%	C – 4%	D – 56%

23. Jak vnímáte důležitost dozdělávání a Vašeho profesního rozvoje?

- ~~a) jako nejdůležitější ve Vaší profesi~~
- b) jako podstatnou
- ~~c) jako méně podstatnou~~
- ~~d) jako nepodstatnou~~

A – 0%	B – 100%	C – 0%	D – 0%
---------------	-----------------	---------------	---------------

Skupina R1	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%
Skupina R2	A – 100%	B – 0%	C – 0%	D – 0%

24. Jak využijete informace a dovednosti, znalosti, které získáte dalším vzděláváním ve Vaše pedagogickém působení?

- a) na 100%
- b) na 75%
- c) na 50%

A – 66%	B – 30%	C – 4%
----------------	----------------	---------------

Skupina R1	A – 84%	B – 8%	C – 8%
Skupina R2	A – 48%	B – 52%	C – 0%

Příloha číslo 5 – Kvalitativní část – výzkumné otázky

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání v rámci oboru pedagogiky a učitelství?

Jaká je délka Vaší praxe v oboru kadeřnických a holičských služeb?

Jaká je Vaše délka praxe v pedagogickém prostředí?

Otázka číslo 1 – Proč je pro Vás důležité Vaše další vzdělávání a Váš profesní rozvoj a jaké máte možnosti vzdělávání?

Otázka číslo 2 – Ve kterých oblastech Vašeho řemesla se potřebujete nejvíce vzdělávat a získávat nové informace, které využijete ve Vaší profesi mistra výcviku?

Otázka číslo 3 – Jak často se potřebujete v rámci jednoho školního roku vzdělávat?

Otázka číslo 4 – Které konkrétní typy vzdělávacích akcí Vám nejvíce vyhovují a z jakého důvodu?

Otázka číslo 5 – Jak hodnotíte kvalitu a úroveň vzdělávacích akcí, které Vám poskytuje v rámci dalšího vzdělávání Váš zaměstnavatel (škola)?

Otázka číslo 6 – Jaké nároky na Vás klade Váš zaměstnavatel v rámci dalšího vzdělávání a jaký je jeho přístup k potřebám Vašeho profesního rozvoje?

Otázka číslo 7 – Jakým způsobem se dovzděláváte v oblasti nových trendů?

Otázka číslo 8 – Jak dokážete využít poznatky, naučené vědomosti a informace ve svém profesním životě?

Otázka číslo 9 – Jaké jsou Vaše vlastní ekonomické možnosti investice do dalšího vzdělávání, které můžete využít pro svůj profesní rozvoj?

Otázka číslo 10 – Jaké změny a úpravy vnímáte jako nejnutnější pro kvalitativní posun oboru kadeřník v rámci vzdělávacího systému Vašeho oboru?

Příloha číslo 6 – ukázka polostrukturovaného rozhovoru s respondentem

Respondent 6 – Plzeňský kraj

1. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Vyučena v oboru

2. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání v rámci oboru pedagogiky a učitelství?

Pedagogické minimum

3. Jaká je délka Vaší praxe v oboru kadeřnických a holičských služeb?

18 let

4. Jaká je Vaše délka praxe v pedagogickém prostředí?

12 let

Otázka číslo 1 – Proč je pro Vás důležité Vaše další vzdělávání a Váš profesní rozvoj a jaké máte možnosti vzdělávání?

„Když chci být dobrá musím být vzdělaná a „kovaná“ v oboru. V zahraničí se kadeřníci vzdělávají pořád – moje sestra je také kadeřnice a pracuje v Rakousku. Téměř každý měsíc jezdí někam na školení a když se mně potom ptá na něco, co bych měla vědět z novinek, připadám si jako z 19.století, protože nic nevím. Ráda se učím něco nového, co můžu vyzkoušet.“

Moje možnosti, jak se něco přiučit, jsou poměrně nulové. Nemám čas na vzdělávání, protože jsem většinu času v práci a v poslední době ještě s kolegyněmi zastupujeme učitelku na mateřské dovolené. O víkendu ještě pracuji na své klientele, takže se něco dozvím maximálně od studentů. Škola nás nikam neposílá, protože prý nemá peníze. Mám jenom možnost z produktovek od Welly nebo Indoly, které odebírá školy. Někdy ještě přijede nová značka přímo k nám na pracoviště, ale proškolí nás jen na jejich produkty s tím, že pokud začneme odebírat v určitém cenovém rozmezí, poskytnou nám další školení. Jiné možnosti nemám.“

Otázka číslo 2 – Ve kterých oblastech Vašeho řemesla se potřebujete nejvíce vzdělávat a získávat nové informace, které využijete ve Vaší profesi mistra výcviku?

„Pokud bych měla možnost výběru, chtěla bych se vzdělávat hlavně ve vizážistice, protože dle osnov bychom měli děti naučit ve třetím ročníku alespoň základy líčení. Když je ale neovládám a nerozumím líčení, nemůžu jej přece učit. Dále bych se chtěla dozvědět, jaké jsou

moderní techniky střihů ve srovnání s Českou republikou třeba ve Francii. V České republice vše podléhá italské škole, ale co když existuje něco, co by nás mohlo bavit více?“

Otázka číslo 3 – Jak často se potřebujete v rámci jednoho školního roku vzdělávat?

„Já osobně bych preferovala alespoň týdenní intenzivní soustředění jednou za půl roku, na kterém by nás profesionální tým naučil vše, co je pro nás potřebné.“

„Kdyby tohle nešlo, tak bych uvítala nějaké školení třeba jednou v měsíci, ale takové, které bych si vybrala já sama, ne škola, nebo vedoucí výcviku, která vůbec neví, co vybírá a školení je nám pak k ničemu.“

Otázka číslo 4 – Které konkrétní typy vzdělávacích akcí Vám nejvíce vyhovují a z jakého důvodu?

„Tak mně osobně by se líbilo nejvíc to soustředění, ale nebráním se ničemu. Mám ráda školení, kde všechno ukážou přímo na vlasech a vysvětlí to, co dělají, což se moc neděje. Taky mě baví workshopy, na kterých se pracuje a letor radí. Sestra mně říkala, že v Itálii nebo Anglii je to naprosto běžné, u nás jsem se s takovou nabídkou ještě nepotkala. A hlavní je taky cena, protože pět tisíc na jednodenní školení mně teda vážně neláká.“

Otázka číslo 5 – Jak hodnotíte kvalitu a úroveň vzdělávacích akcí, které Vám poskytuje v rámci dalšího vzdělávání Váš zaměstnavatel (škola)?

„Jak už jsem říkala, tato školení jsou jen produktová. Přijede nějaký mladý kluk nebo slečna, většinou bez praxe a začne učit nové trendy v jejich značce. Během školení vytáhne aspoň patnáct produktů u jedné úpravy a zdůrazňuje, jak je strašně důležité, abychom všechny produkty používaly, když toho chceme taky dosáhnout. Jasně je, že pouze jejich značka takové produkty má a je tudíž nejlepší ve srovnání s ostatními. Kdybychom měli tohle dělat na praxi, tak nás nákladově jedna klientka vyjde třikrát na víc, než zaplatí v našem salonu, kde jsou ceny naprosto směšné, protože se jedná o učně. Další školení, na která bychom rády s holkami jely jsou pro školu drahá a nemá nás kdo zastoupit ve škole jako supl.“

Otázka číslo 6 – Jaké nároky na Vás klade Váš zaměstnavatel v rámci dalšího vzdělávání a jaký je jeho přístup k potřebám Vašeho profesního rozvoje?

„Pokud půjdu na ředitelství a dám požadavek ke schválení, dozvím se vždy to samé, a to sice, že není možnost vzdělávat se díky nedostatku finančních prostředků. Naproti tomu učitel

teorie z oboru IT technologií zažádá o proplacení školení, které je třikrát nákladnější a ředitel schválí jeho proplacení. Jsme bráni jako podobor, kterým pouze škola naplňuje stavy žáků a čerpá finanční prostředky, které jdou do kapsy nejmenovaným.“

Otázka číslo 7 – Jakým způsobem se dovzděláváte v oblasti nových trendů?

„No, využiju maximálně internet. Většinou se mně líbí nějaká fotka, tak zjišťuji, co to je, ale toho se moc nedopátrám. Umím jen základy angličtiny a trochu rusky, ale to mně nestačí. Je škoda, že není něco v češtině. Jinak nosí studenti rádi nové věci, co najdou. Někdy je něco zajímavého v časopisech, které odebírám, ale jinak nic moc. Nemám možnosti, jaké bych potřebovala.“

Otázka číslo 8 – Jak dokážete využít poznatky, naučené vědomosti a informace ve svém profesním životě?

„Cokoli nového je zajímavé pro mě i pro mou praxi. Ráda zkouším novinky a ráda experimentuji. Všechno dokážete využít, protože teorie souvisí s praxí a naopak. Je třeba zkoušet nové věci, abych věděla a dokázala říct, co je pro mě užitečné a co se mně hodí.“

Otázka číslo 9 – Jaké jsou Vaše vlastní ekonomické možnosti investice do dalšího vzdělávání, které můžete využít pro svůj profesní rozvoj?

„Žádné. Já si z platu nemůžu dovolit školení za pět tisíc. A myslím, že by nás měla vzdělávat škola, protože je otázka dobrého jména. V našem kraji je dost učilišť a v okolí taky, tak by snad měla škola tlačit na to, co umíme.“

Otázka číslo 10 – Jaké změny a úpravy vnímáte jako nejnnutnější pro kvalitativní posun oboru kadeřník v rámci vzdělávacího systému Vašeho oboru?

„V první řadě bych upravila požadavky na studenty. Nedokážete si představit, co škola přijímá. S takovým materiálem neumíme a ani nemůžeme pracovat. Já jsem měla po celou dobu na základní škole i na učilišti vyznamenání a brali nás patnáct. Dnes přijme škola každého, aby měla peníze. Když se bráníme, tak nám ředitel řekne, že můžeme odejít, pokud se nám systém nelíbí a je naším úkolem z dětí vychovat kadeřníky. To ale minimálně v polovině nejde. Bojujeme s docházkou, prospěchem, drogami a dokonce častým těhotenstvím nebo šikanou. Když se zeptáte dětí, jestli ten obor chtějí studovat, tak Vám řeknou, že ne, ale potřebují aspoň nějaký papír. A jak chcete z takových dětí udělat profíka?“

Dokonce se nám stalo, že byl jeden student postižený a jednu ruku měl z části ochrnutou, což je přece naprostá debilita. Jak takový člověk může pracovat manuálně? A i když byl poměrně šikovný, tak mu prostě některé úkony nešly a nikdy nepůjdou, ředitelství ale řeklo, že rodiče podporují školu, tak musí vystudovat a vystudoval.“

„Pak bych rozhodně něco udělal s učebnicemi, to je horor. Ty učebnice jsou starší než já sama, ale dnes je to trochu jinak než před padesáti lety. Asi by se mělo něco stát i s osnovami, abychom se někam pohnuli. Mezi teorií a praxí jsou docela značné nepoměry a my nestíháme to, co potřebujeme.“

„A nechápu, jak máme učit líčit, když to nikdo neučí nás a v učebnici je jen teoretický postup na určitý typ.“

„Taky by bylo dobré, kdybychom se mohli někde vzdělávat, abychom byli schopné učit to, co po nás chtějí děti, které se opravdu profesi chtějí věnovat, těch je sice minimum (zhruba tři až čtyři v ročníku), ale jsou.“

„Vyměnila bych si místo s ředitelem, aby nás pochopil.“

„Pokud se s tím vším něco nezačne dít, tak to bude horší a horší. Na to konto učitelé odcházejí, protože jim to nestojí za to a já sama už taky zvažuji odchod ze školství. Dostala jsem nabídku, která je rozhodně zajímavější než učitelský plat. Mě dříve ta práce bavila, ale poslední dobou mě všechno jen odpuzuje od